

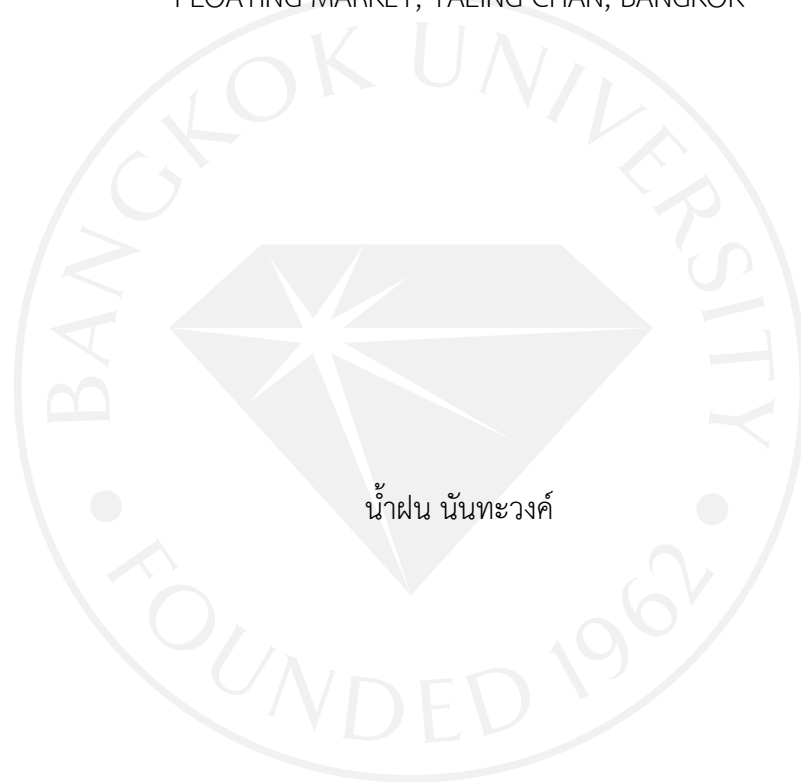
ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม
เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร

FACTORS AFFECTING COMMUNITY PARTICIPATION AT KHLONG LAT MAYOM
FLOATING MARKET, TALING CHAN, BANGKOK

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม
เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร

FACTORS AFFECTING COMMUNITY PARTICIPATION AT KHLONG LAT MAYOM
FLOATING MARKET, TALING CHAN, BANGKOK

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยว
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
ปีการศึกษา 2558

©2559

น้ำฝน นันทะวงศ์

สงวนลิขสิทธิ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
อนุมัติให้วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยว

เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัย นำฝน นันทะวงศ์

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมยศ วัฒนากมลชัย)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(ดร.สุชาดา เจริญพันธุ์ศิริกุล)

ผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัย

(ดร.ดวงธิดา นันทาภรณ์)

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณมา ศิลปอาชา)

(ดร.ศันสนีย์ เทพปัญญา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 9 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2559

น้ำฝน นันทะวงค์. ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมบริการ และการท่องเที่ยว, พฤษภาคม 2559, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร (105 หน้า)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมยศ วัฒนากมลชัย

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานครที่แตกต่างกันโดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 2) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร และ 3) ปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนที่อาศัยในเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ โดยข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติ t-test, ANOVA และ Pearson Correlation เพื่อทดสอบสมมติฐาน และข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา รายได้ต่อเดือน ภูมิลำเนา และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับปัจจัยภายในอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้นระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์กับปัจจัยภายในด้านทัศนคติต่อการท่องเที่ยวที่พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กัน อย่างไรก็ตาม พบว่าเฉพาะปัจจัยภายนอกด้านการได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ส่วนด้านอื่นพบว่าไม่มีความสัมพันธ์กัน ปัญหาหลักของการมีส่วนร่วมของชุมชนคือชุมชนขาดความรู้เรื่องการมีส่วนร่วมจึงยังไม่ตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของการมีส่วนร่วม

อนุมัติ: _____

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

Nunthawong, N. M.A. (Hospitality and Tourism Industry Management), May 2016,
Graduate School, Bangkok University.

Factors Affecting Community Participation at Khlong Lat Mayom Floating Market,
Taling Chan, Bangkok (105 pp.)

Thesis Advisor: Asst.Prof.Somyot Wattanakamolchai, Ph.D.

ABSTRACT

This research aimed to study 1) factors affecting community participation at Khlong Lat Mayom floating market, Taling Chan, Bangkok, 2) factors related to participation level of community participation at Khlong Lat Mayom floating market, Taling Chan, Bangkok, and 3) problems and obstacles hindering the participation level of the community at Khlong Lat Mayom floating market. Samples were 400 people residing in the Taling Chan area and ten informants were interviewed. Questionnaire and interview questions were used to collect data which were later analyzed employing t-test, F-test and Pearson correlation analyses. Qualitative data were analyzed using content analysis method. Results showed that the level of participation was not statistically significantly different among residents of different demographic profiles including gender, age, marital status, education level, monthly income, and duration of residency. The participation level in all dimensions was statistically positively correlated with all internal factors at 0.05 levels except the correlation between participation level for benefit sharing and the internal factor regarding the attitude towards tourism. On the contrary, only the external factor regarding the support from government sector was found positively correlated with the level of community participation. The main obstacle found were the lack of community's understanding regarding the importance and benefits of being involved in the floating market operation.

Approved:

Thesis Advisor

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี โดยได้รับความเมตตาในการให้คำแนะนำความรู้ และการช่วยเหลือในการตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เป็นอย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมยศ วัฒนามลชัย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุชาดา เจริญพันธุ์ศิริกุล อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมวิทยานิพนธ์ที่กรุณาตรวจแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงานวิจัยในทุกขั้นตอนจนงานนี้สำเร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทั้งสองท่านเป็นอย่างสูง ผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นขอขอบคุณนางน้า ชุมชน ผู้ประกอบการร้านค้า และประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานครทุกท่านที่ให้ความกรุณาเสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถาม พร้อมทั้งยังให้ข้าพเจ้าทำการสัมภาษณ์ ข้อมูลที่ได้รับมานั้นเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ข้าพเจ้าหวังว่าผลการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น ทั้งทางสังคม ผู้ประกอบการ หรือรุ่นน้อง ไม่ทางใดก็ทางหนึ่งต่อไป

น้ำฝน นันทะวงศ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
1.3 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	4
1.4 สมมติฐานการศึกษา	4
1.5 ขอบเขตการศึกษา	5
1.6 กรอบแนวคิดการวิจัย	6
1.7 คำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา	7
1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
บทที่ 2 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน	10
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ	19
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	21
2.4 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก	29
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	34
บทที่ 3 ระเบียบงานวิจัย	39
3.1 รูปแบบของการวิจัย	39
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	40
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	41
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	44
3.5 การวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล	44

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	50
4.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	50
4.2 ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภายใน	53
4.3 ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภายนอก	56
4.4 ตอนที่ 4 ข้อมูลการมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร	58
4.5 ตอนที่ 5 ทดสอบสมมติฐาน	62
4.6 ตอนที่ 6 ข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน และผู้อาศัยในบริเวณตลาดน้ำ คลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร	73
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	81
5.1 สรุปผลการวิจัย	81
5.2 อภิปรายผล	84
5.3 ข้อเสนอแนะ	89
บรรณานุกรม	91
ภาคผนวก	95
ประวัติเจ้าของผลงาน	105
ข้อตกลงว่าด้วยการอนุญาตให้ใช้สิทธิ์ในวิทยานิพนธ์	

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1: แสดงค่าความถี่ ร้อยละ จำแนกตามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	50
ตารางที่ 4.2: แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภายในด้านทัศนคติต่อการท่องเที่ยว	53
ตารางที่ 4.3: แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภายในด้านความตระหนักถึงประโยชน์ต่อส่วนรวม	54
ตารางที่ 4.4: แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภายในด้านความตระหนักถึงปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว	55
ตารางที่ 4.5: แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกด้านการรับรู้ข่าวสารด้านการท่องเที่ยว	56
ตารางที่ 4.6: แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกด้านแรงจูงใจทางเศรษฐกิจ	56
ตารางที่ 4.7: แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกด้านการได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ	57
ตารางที่ 4.8: แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	58
ตารางที่ 4.9: แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	59
ตารางที่ 4.10: แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	60
ตารางที่ 4.11: แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	61
ตารางที่ 4.12: แสดงผลการทดสอบค่าความแปรปรวน ของประชาชนในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศโดยใช้ t-test	62

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.13: แสดงผลการทดสอบค่าความแปรปรวนของประชาชนในชุมชนบริเวณ ตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ	63
ตารางที่ 4.14: แสดงผลการทดสอบค่าความแปรปรวนของประชาชนในชุมชนบริเวณ ตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับ การศึกษา	65
ตารางที่ 4.15: แสดงผลการทดสอบค่าความแปรปรวนของประชาชนในชุมชนบริเวณ ตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามรายได้ ต่อเดือน	66
ตารางที่ 4.16: แสดงผลการทดสอบค่าความแปรปรวน ของประชาชนในชุมชนบริเวณ ตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามภูมิภาค โดยใช้ t-test	68
ตารางที่ 4.17: แสดงผลการทดสอบค่าความแปรปรวนของประชาชนในชุมชนบริเวณ ตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระยะ เวลาอยู่อาศัยในชุมชน	69
ตารางที่ 4.18: แสดงผลการทดสอบค่าสหสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของประชาชน กับปัจจัยภายใน	70
ตารางที่ 4.19: แสดงผลการทดสอบค่าสหสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของประชาชน กับปัจจัยภายนอก	71
ตารางที่ 4.20: ตารางสรุปการทดสอบสมมติฐาน	72

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1.1: กรอบแนวคิดการวิจัย

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทยในปัจจุบันมีบทบาทสำคัญอย่างมากต่อเศรษฐกิจของประเทศ หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนได้ให้ความสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง ทำให้การท่องเที่ยวมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในฐานะเป็นองค์กรของภาครัฐซึ่งมีบทบาทด้านการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวโดยตรงภายใต้ นโยบายและแผนพัฒนาการท่องเที่ยวตามแผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ชาญชัย จิตรเหล้าอาพร, 2553) ได้กำหนดกลยุทธ์แผนการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพในการดึงดูดให้มีการท่องเที่ยวมากขึ้น ซึ่งอุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้ส่งผลดีต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศทำให้เกิดการจ้างงานและการกระจายรายได้ไปสู่ภาคธุรกิจท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง ส่งผลให้มีการนำความเจริญไปสู่ภูมิภาคในด้านต่าง ๆ อาทิ การปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การสร้างระบบสาธารณูปโภค สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2550)

ปัจจุบันกระแสความนิยมในการเดินทางท่องเที่ยวของผู้คนทั่วโลกในได้เปลี่ยนไป นักท่องเที่ยวเริ่มหันมาสนใจการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์หรือการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนมากขึ้น โดยล่าสุด ตั้งแต่ มกราคม - พฤษภาคม พ.ศ. 2559 มีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 32,748 คน นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ 1,773 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 34,521 คน (สำนักอุทยานแห่งชาติ, 2559) ทั้งนี้เป็นความสนใจและพร้อมรับความรู้สึกที่จะได้สัมผัสกับธรรมชาติและได้เรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยในปัจจุบัน นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เริ่มหันมาหาธรรมชาติและสัมผัสกับวัฒนธรรม วิถีชีวิตของชาวชนบทที่อยู่กับธรรมชาติมากขึ้น ทั้งนี้ในบรรดาแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถแสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตชาวชนบทประเพณีและวัฒนธรรมได้อย่างชัดเจน คือ ตลาดน้ำ ซึ่งถือว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์และวิถีชีวิตที่ไม่เหมือนใคร พร้อมกับเสน่ห์ของความเป็นไทย โดยเห็นภาพการใช้ชีวิตในอดีตจนกลายเป็นดึงดูดความสนใจจากนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี (พรนภา ธนโพธิ์วิรัตน์, 2551) การท่องเที่ยวตลาดน้ำจัดได้ว่าเป็นรูปแบบหนึ่ง ที่ได้รับความนิยมมากขึ้น เพราะทำให้นักท่องเที่ยวได้พบกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมดั้งเดิมของชุมชนที่อยู่ริมน้ำ ตลาดน้ำหลายแห่งได้สูญหายไปพร้อมกับการพัฒนาเมือง เนื่องจากการคมนาคมที่มีสะดวก เช่น การสร้างถนนที่เข้าถึงชุมชนตลาดน้ำ ทำให้วิถีชีวิตริมน้ำเดิมต้องเปลี่ยนแปลงไป เป็นต้น แต่ตลาดน้ำบางแห่งได้มีการพยายามรวมตัวกันของคนในชุมชนที่จะอนุรักษ์วิถีชีวิตให้เหมือนเดิม จึงได้พยายามสร้างตลาดน้ำขึ้นมาอีกครั้ง นอกจากนี้ตลาดน้ำส่วนมากมักตั้งอยู่ในกรุงเทพฯ หรือปริมณฑล ทำให้สะดวกต่อการเดินทางท่องเที่ยวที่ไม่ไกลมากนัก และ

ส่วนมากก็จะเปิดเฉพาะวันเสาร์ - อาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์ จึงทำให้ตลาดน้ำเป็นอีกทางเลือกหนึ่งของนักท่องเที่ยวเพราะมีความสะดวกและไม่ต้องใช้เวลาในการท่องเที่ยวสามารถไปเช้า - เย็นกลับได้ (อุดม เขยกิจวงศ์, 2552)

ปัจจุบันมีตลาดน้ำหลายแห่งในเมืองไทย เช่น ตลาดน้ำดำเนินสะดวกจังหวัดราชบุรี (ตลาดน้ำแห่งแรกของไทย) ตลาดน้ำอัมพวาหรือตลาดน้ำยามเย็น จังหวัดสมุทรสงคราม ตลาดน้ำ 4 ภาค (พืษยา จังหวัดชลบุรี) ตลาดน้ำห้วยหิน (จังหวัดประจวบคีรีขันธ์) ตลาดน้ำอโยธยา (จังหวัดพระนครศรีอยุธยา) ตลาดน้ำคลองแห (หาดใหญ่ จังหวัดสงขลา) ตลาดกลางดง (จังหวัดนครราชสีมา) ตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง (พระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ) ตลาดน้ำตลิ่งชัน (กรุงเทพฯ) และตลาดน้ำอื่น ๆ เป็นจำนวนมาก ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรวางแผนตลอดจนกำหนดนโยบายเพื่อการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวทั้งด้านการเดินทางด้านสถานที่ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการบริการตลอดจนด้านสถานที่จัดจำหน่ายของที่ระลึก เพื่อส่งเสริมและพัฒนาภาพลักษณ์ตลาดน้ำไทยให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพและสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยว (ชลลดา มงคลวนิช, 2556)

การมีส่วนร่วมในการทำงานก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานมีผลทำให้เกิดความเข้มแข็งในชุมชน เช่น เกิดความสัมพันธ์ที่ดี สร้างรายได้ภายในชุมชนโดยอาศัย ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีการจัดตั้งกลุ่มต่าง ๆ ภายในชุมชนบนพื้นฐานของ ความไว้วางใจกัน รวมถึงการร่วมกันคิด ตัดสินใจเพื่อการแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชน ด้วยพลังของชุมชน (ณัฐนรี ศรีทอง, 2552, หน้า 184) ดังพระบรมราโชวาทในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ว่า “การที่ประเทศของเราได้รักษาอธิปไตย และดำรงฐานะมาด้วยดีได้ตลอดมา นั่นก็ด้วยอาศัยความร่วมมือ ของทุก ๆ ฝ่ายต่างช่วยกันปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติ ด้วยความสามัคคี และพร้อมที่จะเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม” การมีส่วนร่วมยังเป็นกระบวนการสร้างพลังกลุ่มในการร่วมรับผิดชอบร่วมกัน ในกระบวนการคิด กระบวนการตัดสินใจและการบริหารจัดการ ในการช่วยเหลือกันและกัน ในการสร้างสมรรถภาพและความเชื่อมั่นในตนเอง (ทวิทอง หงส์สิวิวัฒน์, 2557, หน้า 111) ให้เกิดสังคมเข้มแข็ง และรวมถึงการปลูกฝังทัศนคติและพฤติกรรมให้เกิดแก่ส่วนร่วม ยอมทำงาน เสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันต่อความรู้สึกสูญเสียอำนาจ การมีส่วนร่วมเป็นช่องทางที่จะนำชุมชนมาร่วมกันเพื่อที่จะแก้ปัญหาของส่วนรวม และก่อให้เกิดการสื่อสารระหว่างกลุ่มในชุมชน (Creighton et al., 1985, p. 6)

ตลาดน้ำคลองลัดมะยมตั้งอยู่ในเขตตลิ่งชันกรุงเทพมหานคร เป็นตลาดน้ำที่มีต้นกำเนิดมาจากชาวบ้านชุมชนริมคลองลัดมะยมที่ต้องการตลาดเพื่อเป็นสถานที่ไว้ซื้อของและเป็นสถานที่ในการแลกเปลี่ยนสินค้าภายในชุมชนเดิมเป็นตลาดริมน้ำขนาดเล็ก ต่อมาจึงมีการพัฒนาเชิงพาณิชย์เพื่อเปิดตลาดน้ำคลองลัดมะยมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว จุดเด่นของตลาดน้ำคลองลัดมะยม คือ มีการจำหน่าย

อาหารที่หลากหลายทั้งควาและหวาน ผักและผลไม้ รวมทั้งสินค้าอื่น ๆ มีพื้นที่ให้บริการทั้งในส่วน
 ของตลาดน้ำที่มีชาวบ้านพายเรือมาขายอาหารและสินค้าต่าง ๆ และตลาดบกที่มีพื้นที่ให้ผู้ไปเยือน
 ซื้ออาหารและนั่งทานริมฝั่งคลอง (ตลาดคลองลัดมะยม, 2559) ในปัจจุบันชุมชนหลายแห่งได้รับ
 ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม โดยเฉพาะผลกระทบจากการเปิดพื้นที่ใน
 ชุมชนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทำให้วิถีชีวิตของคนในชุมชนเปลี่ยนแปลงมีพัฒนาการไปสู่ความเป็นเมือง
 มากขึ้น หากคนที่อาศัยในชุมชนรู้ไม่เท่าทันการเปลี่ยนแปลง อาจทำให้อัตลักษณ์ความเป็นตัวตนของ
 ชุมชนเปลี่ยนไป (จริยาวัฒน์ โลหะพูนตระกูล, 2550) การมีส่วนร่วมของชุมชน เป็นแนวทางที่ได้รับ
 การยอมรับว่าสามารถช่วยทำให้พื้นที่ต่าง ๆ อนุรักษ์และพัฒนาชุมชนให้คงอัตลักษณ์และความเป็น
 แหล่งท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างยั่งยืน โดยอาศัยปัจจัยภายใน ได้แก่
 ทักษะคิดต่อการท่องเที่ยว ความตระหนักถึงประโยชน์ต่อส่วนรวม และความตระหนักถึงปัญหาความ
 เสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว และปัจจัยภายนอก ซึ่งได้แก่ การได้รับรู้ข่าวสารด้านการท่องเที่ยว
 แรงจูงใจทางเศรษฐกิจ การได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ และการได้รับการชักชวนจากภาครัฐ
 หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน หรือผู้นำหมู่บ้าน เป็นต้น (จุฑารัตน์ จริยาอุดม, 2549)

การสร้างภาพลักษณ์ที่ดี โดยอาศัยการมีส่วนร่วมกับชุมชนในการกำหนดอัตลักษณ์ของชุมชน
 ที่มีส่วนส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยว เส้นทางกิจกรรมการ
 ปรับปรุงภูมิทัศน์ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และการให้ข้อมูลการท่องเที่ยวควบคู่กับการให้ความรู้
 ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อให้เกิดจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
 และสิ่งแวดล้อม มธูรา สวนศรี (2559) พบว่านักท่องเที่ยวสามารถรับรู้อัตลักษณ์ด้านวิถีชีวิตของ
 ชุมชนตลาดน้ำบางน้ำผึ้งจากการบริหารจัดการที่ดี การมีส่วนร่วมของชุมชนในการกำหนดแนวทางใน
 การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวให้สะท้อนอัตลักษณ์ของชุมชนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่าง
 ยั่งยืน มีการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยว เส้นทางกิจกรรม การปรับปรุงภูมิทัศน์ การพัฒนาโครงสร้าง
 พื้นฐาน และการให้ข้อมูลการท่องเที่ยวควบคู่กับการให้ความรู้ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแก่คนใน
 ชุมชน เพื่อให้เกิดจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมไปถึง
 ถึงการรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่นจัดตั้งเป็นศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ชลลดา มงคลวนิช (2556) พบว่า
 เยาวชนไทยมีความคิดเห็นโดยรวมต่อภาพลักษณ์ตลาดน้ำในระดับมาก ลักษณะของตลาดน้ำสามารถ
 แสดงถึงวิถีชีวิตในท้องถิ่นที่สะท้อนความสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมของชุมชนได้เป็นอย่างดี

ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนตลาดน้ำคลองลัดมะยมเพื่อ
 นำผลที่ได้จากการศึกษาไปใช้ประโยชน์ และเป็นแนวทางให้ชุมชนพัฒนาตลาดน้ำคลองลัดมะยมให้
 ยั่งยืนต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานครที่แตกต่างกันโดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

1.2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร

1.2.3 เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค ของการมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร

1.3 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาคครั้งนี้ ได้แก่

1.3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ภูมิลำเนา รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน

ปัจจัยภายใน ซึ่งได้แก่ ทักษะติดต่อการทอ่งเที่ยว ความตระหนักถึงประโยชน์ต่อส่วนรวม และความตระหนักถึงปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว

ปัจจัยภายนอก ซึ่งได้แก่ การได้รับรู้ข่าวสารด้านการท่องเที่ยว แรงจูงใจทางเศรษฐกิจ การได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ และการได้รับการชักชวนจากภาครัฐ หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน หรือผู้นำหมู่บ้าน

1.3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ตามทฤษฎีการมีส่วนร่วมของ โคเฮน และ อัฟฮอฟ (Cohen & Uphoff, 1997) ประกอบด้วยกรอบแนวคิดพื้นฐานการมีส่วนร่วม 4 ด้าน คือ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Implementation) 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation)

1.4 สมมติฐานการศึกษา

1.4.1 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานครแตกต่างกันตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา รายได้ต่อเดือน ภูมิลำเนา ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน

1.4.2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานครมีความสัมพันธ์กับปัจจัยภายใน ซึ่งได้แก่ ทักษะคิดต่อการท่องเที่ยว ความตระหนักถึงประโยชน์ต่อส่วนรวม ความตระหนักถึงปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว

1.4.3 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานครมีความสัมพันธ์กับปัจจัยภายนอก ซึ่งได้แก่ การได้รับรู้ข่าวสารด้านการท่องเที่ยว แรงจูงใจทางเศรษฐกิจ การได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ

1.5 ขอบเขตการศึกษา

ในการศึกษานี้เป็นการศึกษาวิจัยโดยใช้ระเบียบวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานครโดยได้กำหนดขอบเขตในด้านต่าง ๆ ไว้ดังนี้

1.5.1 ขอบเขตด้านพื้นที่

ตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร

1.5.2 ขอบเขตเชิงเนื้อหา

ศึกษาการมีส่วนร่วมและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานครเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาตลาดและแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ต่อไป

1.5.3 ขอบเขตเชิงประชากร

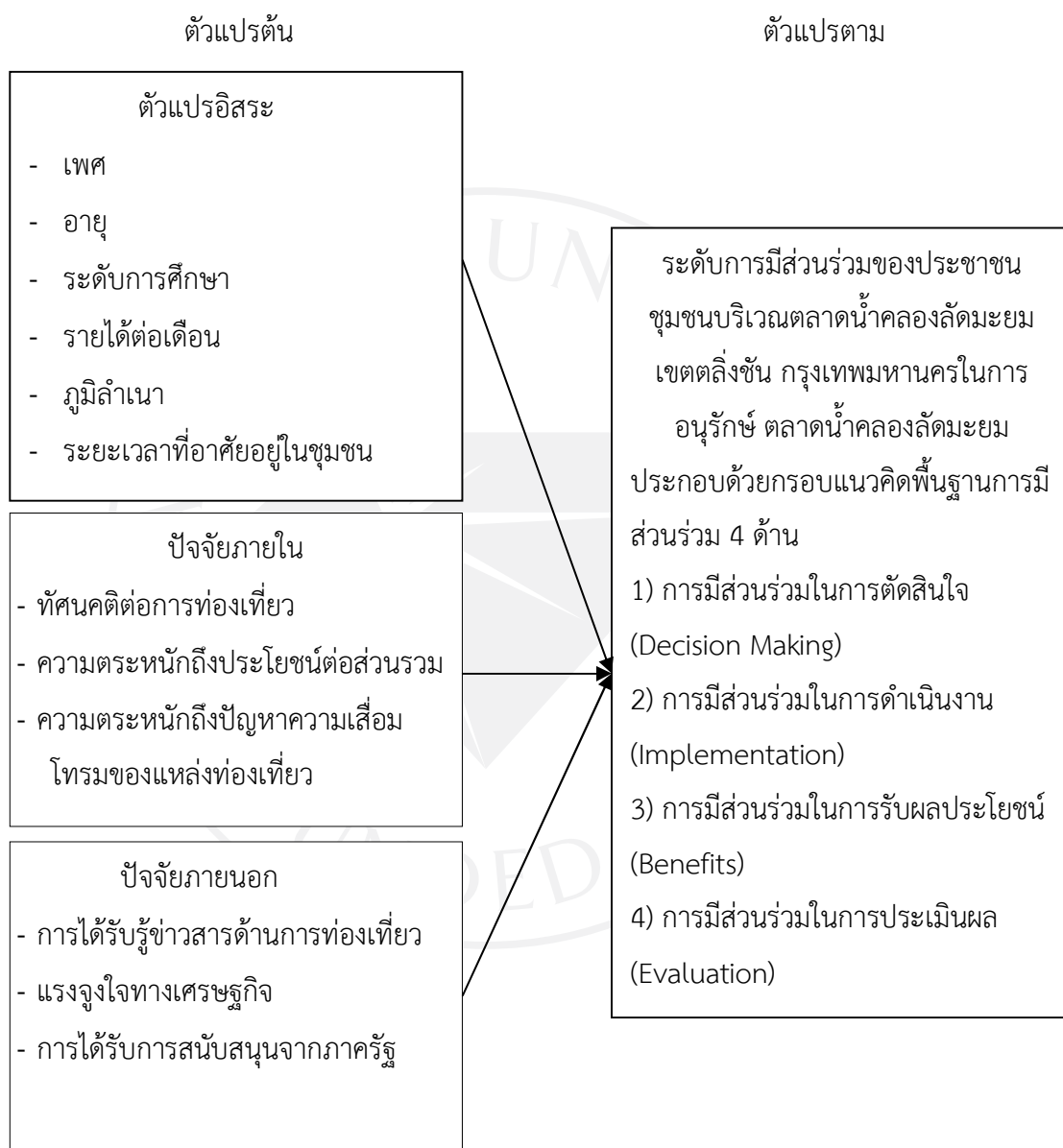
ประชากร คือ ประชาชนในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยมเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานครจำนวน 800 คน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2559)

1.5.4 ขอบเขตเชิงเวลา

การศึกษาศึกษาการมีส่วนร่วมและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานครครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ระยะเวลาดำเนินการทั้งสิ้น 3 เดือน ระหว่างเดือน พฤศจิกายน-ธันวาคม 2558

1.6 กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1.1: กรอบแนวคิดการวิจัย

1.7 คำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา

1.7.1 การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นหรือชุมชนที่มีบทบาทในมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติตามแผน และร่วมได้รับประโยชน์อย่างเสมอภาค คอยติดตามตรวจสอบ ค้นหาปัญหาที่เกิดขึ้น รวมถึงร่วมบำรุงรักษาทรัพยากรท่องเที่ยว อันจะก่อให้เกิดผลประโยชน์ในท้องถิ่น ทั้งการกระจายรายได้ การยกระดับคุณภาพชีวิตและการได้รับผลตอบแทน เพื่อนำกลับมาบำรุงรักษาและจัดการแหล่งท่องเที่ยวด้วย

1.7.1.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) คือ การได้เข้าร่วมประชุมปรึกษาหารือและตัดสินใจเพื่อกำหนดทิศทางหรือนโยบายด้านการท่องเที่ยวของตลาดน้ำคลองลัดมะยม การได้ร่วมตัดสินใจริเริ่มโครงการหรือกิจกรรมเพื่อขยายศักยภาพการท่องเที่ยวของตลาดน้ำคลองลัดมะยม การได้มีส่วนร่วมตัดสินใจกำหนดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของตลาดน้ำคลองลัดมะยม และการได้มีส่วนร่วมตัดสินใจเปลี่ยนแปลงนโยบายการบริหารจัดการของตลาดน้ำคลองลัดมะยม

1.7.1.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Implementation) คือ การเคยให้คำแนะนำ หรือตักเตือน นักท่องเที่ยวที่ปฏิบัติตนไม่เหมาะสม อันก่อให้เกิดความเสียหายแก่ตลาดน้ำคลองลัดมะยม การร่วมกับทางตลาดน้ำคลองลัดมะยมและเจ้าหน้าที่ ในการพัฒนาและดูแลตลาดน้ำคลองลัดมะยม การช่วยประชาสัมพันธ์ ชาวที่เกี่ยวกับการพัฒนาตลาดให้แก่เพื่อนบ้าน ประชาชนและนักท่องเที่ยว การมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาความสะอาด และสภาพแวดล้อมบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เพื่อเป็นการสนับสนุนนโยบายการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และการเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตลาดเมื่อได้รับทราบข่าว

1.7.1.3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) คือ การรู้สึกว่าการร่วมกันพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ทำให้สามารถสร้างรายได้ให้กับชุมชนของท่านได้มากขึ้น การพัฒนาตลาดน้ำคลองลัดมะยม ช่วยทำให้คุณภาพชีวิตของท่านและคนในชุมชนดีขึ้นกว่าเดิม การรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่ง ในการพัฒนาตลาดน้ำคลองลัดมะยม และการพัฒนาตลาดน้ำคลองลัดมะยมทำให้สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้เพิ่มมากขึ้น

1.7.1.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) คือ การได้ติดตามกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม การร่วมตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่ ที่รับผิดชอบด้านการพัฒนาตลาดน้ำคลองลัดมะยม การได้แสดงความคิดเห็น เพื่อการปรับปรุงแก้ไขตลาดน้ำคลองลัดมะยมการมีส่วนร่วมในการรักษาสภาพแวดล้อมของตลาดน้ำคลองลัดมะยม และการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องของตลาดน้ำคลองลัดมะยมร่วมกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.7.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง สภาพการณ์โดยทั่วไปของท้องถิ่นหรือบุคคลที่ส่งผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการร่วมดำเนินกิจกรรมในพื้นที่ โดยแยกออกเป็นปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก

1.7.3 ปัจจัยภายใน หมายถึง ทศนคติ ความรู้สึกนึกคิดที่มาจากภายในจิตใจของประชาชน ที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนในท้องถิ่นของตน ซึ่งประกอบด้วย

1.7.4 ทศนคติต่อการท่องเที่ยว หมายถึง เจตคติ ความรู้สึกนึกคิดของประชาชนในท้องถิ่นที่มีต่อการท่องเที่ยวซึ่งอาจแสดงออกมาในรูปแบบของพฤติกรรม การกระทำ คำพูด ได้ทั้งในทางบวก และทางลบ

1.7.5 ความตระหนักถึงประโยชน์ต่อส่วนร่วม หมายถึง ความรู้สึกที่มีต่อชุมชนส่วนร่วมที่จะได้รับ เมื่อตนเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งเป็นสิ่งที่มีประโยชน์ต่อสังคม หรือการพัฒนาของชุมชน

1.7.6 ความตระหนักถึงปัญหาเสื่อมโทรมของสถานที่ท่องเที่ยว หมายถึง การที่ประชาชน เล็งเห็นคุณค่าและความสำคัญ รวมถึงการรับรู้ถึงสภาพปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว

1.7.7 ปัจจัยภายนอก หมายถึง ปัจจัยที่มาจากสิ่งแวดล้อม หรือสิ่งที่อยู่รอบ ๆ ตัว หรือเป็นสิ่งที่ประชาชนได้รับจากสิ่งแวดล้อมภายนอกที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนในท้องถิ่นของตน ซึ่งประกอบด้วย

1.7.8 การได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยว หมายถึง การที่ประชาชนได้รับรู้ รับทราบเกี่ยวกับข้อมูล ข่าวสาร ความเคลื่อนไหวของการท่องเที่ยว ผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ นิตยสาร หนังสือพิมพ์ เสียงตามสายของหมู่บ้าน หรือจากผู้นำหมู่บ้าน เป็นต้น

1.7.9 แรงจูงใจทางเศรษฐกิจ หมายถึง สิ่งกระตุ้นที่เกี่ยวข้องกับทางเศรษฐกิจที่ประชาชนคาดหวังที่จะได้รับ หลังจากทำการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

1.7.10 การได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ หมายถึง การได้รับการช่วยเหลือและการสนับสนุนจากหน่วยงานปกครองในท้องถิ่น เทศบาล หรือหน่วยงานต่าง ๆ ในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.8.1 สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม

1.8.2 สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปเป็นแนวทางการแก้ปัญหา และอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม

1.8.3 สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยมอบให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ไข ปรับปรุง และดำเนินงานพัฒนาตลาดน้ำคลองลัดมะยม

1.8.4 เป็นแนวทางในการศึกษา ค้นคว้าเพิ่มเติมให้กับผู้ที่สนใจศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว

บทที่ 2 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษา ดังนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
- 2.4 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก
- 2.5 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

2.1.1 ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน (People Participation)

องค์การอนามัยโลก (WHO, 2008, p. 11) ให้ความหมายว่า “การมีส่วนร่วมของประชาชน คือการที่กลุ่มของประชาชนก่อให้เกิดการรวมตัวที่สามารถจะกระทำการตัดสินใจใช้ทรัพยากร และมีความรับผิดชอบในกิจกรรมที่กระทำโดยกลุ่ม”

ยูวัฒน์ วุฒิเมธี (2556, หน้า 253) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า หมายถึง “การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในความคิดริเริ่ม การพิจารณา ตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบต่อถึงตัวประชาชน”

เสนห์ จามริก (2552, หน้า 22) ให้ความหมายว่า “การมีส่วนร่วมของชุมชนว่าไม่ได้หมายความว่าต้องประชาชนเข้ามาร่วมกิจกรรมตามที่นักวิชาการหรือองค์กรพัฒนาตั้งขึ้น แท้จริงแล้วต้องให้มีชุมชนมีกิจกรรม และ วิธีดำเนินการของเขาเองในชุมชน”

ไวท์ (White, 1982 อ้างใน ปรีศนา โกลละสุด, 2553, หน้า 10) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม ว่าประกอบด้วย 4 มิติ คือ

- มิติที่ 1 คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจว่า อะไรควรทำและทำอย่างไร
- มิติที่ 2 คือ มีส่วนร่วมเสียสละในการพัฒนา ลงมือปฏิบัติการตามที่ตัดสินใจ
- มิติที่ 3 คือ การมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดจากการดำเนินงาน
- มิติที่ 4 คือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2552, หน้า 28) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นทางการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนไว้ว่าการสนับสนุนส่งเสริมให้ชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน โดยใช้ชุมชนท้องถิ่นได้รับผลประโยชน์ และมีรายได้จากการท่องเที่ยว เพื่อก่อให้เกิดความรัก ความหวงแหน การสร้างจิตสำนึกในการดูแลปกป้องทรัพยากรท่องเที่ยวและสภาพแวดล้อมให้อยู่อย่างยั่งยืน

2.1.2 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

โคเฮน และอัฟฮอฟ (Cohen & Uphoff, 1997, pp. 213-218) กล่าวถึงองค์ประกอบการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า ควรประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

2.1.2.1 การมีส่วนร่วมการตัดสินใจ (Decision Making) ประกอบด้วยการริเริ่มตัดสินใจดำเนินการตัดสินใจและการตัดสินใจในปฏิบัติการ

2.1.2.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม (Implementation) อาจเป็นไปได้ในรูปแบบของการเข้าร่วมโดยการสนับสนุนด้านทรัพยากร การบริหาร การร่วมมือรวมทั้งการร่วมแรงร่วมใจ

2.1.2.3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefit) ไม่ว่าจะเป็ผลประโยชน์ทางด้านวัตถุ ผลประโยชน์ทางด้านสังคม หรือผลประโยชน์ทางด้านส่วนบุคคล

2.1.2.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) เป็นการเข้าร่วมในการควบคุมและตรวจสอบการดำเนินการทั้งหมด การพิจารณาการมีส่วนร่วมเป็นทั้งเป้าหมายและวิธีการนำไปสู่การพัฒนาและการจัดการการท่องเที่ยวซึ่งเป็นกระบวนการที่ขาดไม่ได้ในการจะบรรลุเป้าหมายของการจัดการการท่องเที่ยว เนื่องจากการมีส่วนร่วมเป็นสิ่งที่เพิ่มคุณค่าให้กับตัวเองโดยการแสดงออกซึ่งเสรีภาพของประชาชนเรื่องใดเรื่องหนึ่งหากแต่ทุกอย่างประชาชนจะต้องคิดค้นขึ้นมาเอง สามารถสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นถูกตีความหมายไปในลักษณะที่เน้นการให้ประชาชนมีโอกาสเป็นผู้กำหนดการตัดสินใจคิดค้นปัญหาและการดำเนินงานขั้นตอนต่าง ๆ ของการจัดการ คือ การที่ประชาชนได้เพิ่มศักยภาพในการควบคุมทรัพยากร รวมถึงตลอดถึงการใช้การจัดการทรัพยากรที่มีในสังคมด้วยตนเอง โคเฮน และอัฟฮอฟ (Cohen & Uphoff, 1997, pp. 5-8) ได้เสนอว่า จำเป็นต้องแยกแยะให้ออกระหว่างชาวบ้าน ผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่รัฐ และบุคคลภายนอก เมื่อพูดถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้น กลุ่มคนที่จะต้องให้ความสำคัญสูงสุด คือ มวลชนพื้นฐาน ซึ่งนั้นก็คือนักชาวบ้านนั่นเอง

ในเอกสารฉบับเดียวกันนั้นได้มีการเสนอว่านอกจากจะพิจารณาว่าใครคือผู้ที่เข้าร่วมและจะต้องพิจารณาว่ากระบวนการเข้ามามีส่วนร่วมนั้นเป็นอย่างไร ซึ่งได้เสนอให้พิจารณาในประเด็นต่อไปนี้ คือ

- 1) การริเริ่มเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมนั้นเกิดจาก ข้าราชการ หรือชาวบ้าน
- 2) การชักนำเข้ามามีส่วนร่วมนั้น เป็นความสมัครใจ หรือ บังคับ

- 3) โครงสร้างและช่องทางของการมีส่วนร่วมเป็นอย่างไร
- 4) ระยะเวลาและขอบเขตของการมีส่วนร่วมเป็นเช่นไร (ครั้งเดียว ครึ่งคราว ต่อเนื่อง)
- 5) ได้มีการพัฒนาศักยภาพของชุมชนแค่ไหน (การมีส่วนร่วมของชุมชนในกระบวนการตัดสินใจ หรือการดำเนินงานปูลผลที่หวังไว้อย่างมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด)

ลือชัย ศรีเงินยวง และผาสุก อเนกวนิช (2556, หน้า 12) “การมีส่วนร่วมของประชาชนที่แท้จริงจะต้องไม่หมายความว่าเพียงแต่การดึงประชาชนเข้ามาร่วมโครงการที่รัฐเป็นผู้กำหนดรูปแบบเป้าหมายของงานและกำหนดให้มีการเข้าร่วมงาน ดังที่ผ่านมา แต่จะต้องเป็นการมีส่วนร่วมอย่างมีสำนึกรับผิดชอบ และมีบทบาทอย่างเต็มที่ตั้งแต่ค้นคิดปัญหา วางแผนปฏิบัติงาน ดูแล กำกับ ตลอดจนประเมินผล ติดตามงาน การมีส่วนร่วมของประชาชนที่แท้จริงจะต้องหมายถึงการมอบอำนาจอธิปไตยขั้นพื้นฐานคือสู่ประชาชน การพยายามจัดตั้งและพัฒนาองค์กรประชาชนให้เข้มแข็งบนพื้นฐานของการพึ่งพาตนเองเป็นสำคัญ”

อำนาจ อนันตชัย (2552, หน้า 34) ได้นำทฤษฎีของ มาสโลว์มากกล่าวไว้ในเรื่องของการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยสรุปว่า “หากมนุษย์ได้รับการเกลี้ยกล่อม หรือ ชักจูง (Mass Persuasion) ในเรื่องที่ต้องการพื้นฐานที่เกิดความพึงพอใจแล้วย่อมจะส่งผลให้เกิดการมีส่วนร่วมได้ในที่สุด”

ทวีทอง หงส์วิวัฒน์ (2552, หน้า 22) ได้นิยามว่า “การมีส่วนร่วมของประชาชนที่แท้จริงนั้นคือ การที่ประชาชนมีโอกาสอย่างอิสระปราศจากการแทรกแซง การครอบงำ หรือการบังคับให้ได้พัฒนาขีดความสามารถของตนในการจัดแจง ไขควบคุมระดมทรัพยากรและปัจจัยการผลิตที่อยู่ในชุมชนมาใช้ประโยชน์เพื่อการดำรงชีพตามความจำเป็นอย่างสมศักดิ์ศรีในฐานะสมาชิกของสังคมเป็นการพัฒนากระบวนการเรียนรู้และภูมิปัญญา ซึ่งแสดงออกในรูปของการตัดสินใจที่จะกำหนดวิถีชีวิตของตนเองอย่างเชื่อมั่นเพื่อเป้าหมายแห่งการพึ่งตนเองได้ในที่สุด”

ไพรัตน์ เตชะรินทร์ (2552, หน้า 38) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนอาจตีกรอบได้แตกต่างกัน แต่เดิมรัฐมักมองในแง่ของการเน้นการมีส่วนร่วมของการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมทำงาน และร่วมบำรุงรักษา มากกว่าการสมทบด้านวัตถุและเงิน ซึ่งอาจมีความจำเป็นอยู่ก็ตาม โดยภาพรวมแล้วการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนานั้น จะต้องเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

- 1) ร่วมศึกษาปัญหา สาเหตุของปัญหาและความต้องการของชุมชน
- 2) ร่วมคิดสร้างรูปแบบของการพัฒนาเพื่อแก้ปัญหาและสนองความต้องการของชุมชน
- 3) ร่วมกำหนดทิศทาง แผนงาน โครงการหรือกิจกรรม
- 4) ร่วมตัดสินใจการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม
- 5) ร่วมบริหารงาน พัฒนาทั้งสติปัญญา แรงงาน และทุนตามขีดความสามารถรวมทั้งการควบคุม ติดตาม ประเมินผล และซ่อมบำรุงรักษาผลที่เกิดจากการกระทำกิจกรรมนั้น ๆ

โคเฮน และอัฟฮอฟ (Cohen & Uphoff, 1997 อ้างใน เบญจมาศ สวนศิลป์พงศ์, 2550, หน้า 15-17) ได้เสนอกรอบความคิดเบื้องต้นในการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทไว้ว่ามี 3 มิติ

มิติของการมีส่วนร่วมประกอบด้วยประเด็นคำถาม ดังนี้ (เบญจมาศ สวนศิลป์พงศ์, 2550)

1) มีส่วนร่วมอะไรบ้าง (What) แบ่งเป็น

1.1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) คือร่วมในการคิดถึงปัญหา โดยระบุความต้องการของชุมชนจนเกิดโครงการระหว่างดำเนินการ (โครงการเริ่มทำ) และการตัดสินใจในการดำเนินการ (โดยองค์กรของชุมชนหรือชาวบ้าน) ซึ่งประเด็นนี้ อธิบายให้ชัดเจนว่าการมีส่วนร่วมในกิจกรรม/ โครงการต่าง ๆ เกิดจากแนวคิด 3 ประการ คือ (เบญจมาศ สวนศิลป์พงศ์, 2550, หน้า 15)

1.1.1) ความสนใจและความห่วงใยร่วมกันในสภาพปัญหาที่เผชิญร่วมกัน กลายเป็นความสนใจและกังวลใจของส่วนรวม

1.1.2) ความเดือดร้อนและความไม่พึงพอใจร่วมกันที่มีต่อสถานการณ์ที่เป็นอยู่ขณะนั้นผลักดันให้มุ่งสู่การรวมกลุ่มวางแผนกระทำร่วมกัน

1.1.3) การตกลงร่วมกันที่จะเปลี่ยนแปลงกลุ่มหรือชุมชนไปในทิศทางที่พึงปรารถนาและต้องมีความเข้มข้นมากพอที่จะเกิดความคิดริเริ่มที่จะกระทำการสนองตอบความต้องการของผู้ที่เดือดร้อน

1.2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation) ประกอบด้วย การสนับสนุนทางด้านทรัพยากรต่าง ๆ การบริหารงานกิจกรรมและการประสานงานขอความช่วยเหลือ

1.3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits) ทางด้านวัตถุ สังคมของแต่ละบุคคล

1.4) การมีส่วนร่วมในการพยายามประเมินผล (Evaluation) ของโครงการ

2) มีส่วนร่วมกับร่วมกับใคร (Who, Whom) ได้แก่

2.1) การพิจารณาองค์ประกอบของผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมกับชาวบ้านในแต่ละขั้นตอน เช่น ผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่ของรัฐ องค์กรที่ให้ทุน เป็นต้น

2.2) การพิจารณาคุณลักษณะทางประชากร สังคม และเศรษฐกิจของผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมในเรื่อง เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ ระดับชั้นในสังคม ระยะเวลาอยู่อาศัย การถือครองที่ดิน

3) มีส่วนร่วมอย่างไร (How) ได้แก่

3.1) ลักษณะพื้นฐานของการมีส่วนร่วม การได้รางวัลตอบแทน หรือถูกบังคับให้ร่วม

3.2) รูปแบบการมีส่วนร่วม เช่น การเข้าร่วมโดยตรง หรือผ่านองค์กรของชุมชน

3.3) ขนาดนอของการมีส่วนร่วม เช่น ความถี่ และ ระยะเวลาของการเข้าร่วม

3.4) ผลที่เกิดจากการเข้าร่วม เช่น เป็นการเสริมพลังหรืออำนาจองค์กร หรือเป็นการปฏิสัมพันธ์ธรรมดาเท่านั้น

โดยสรุปแล้ว การมีส่วนร่วม คือการร่วมมือกันอย่างจริงจัง โดยที่ทุกฝ่ายต้องร่วมคิดร่วมวางแผน ตัดสินใจ คิดค้นปัญหา ร่วมลงทุนและรับผลประโยชน์ตอบแทน ร่วมปฏิบัติงานติดตามและประเมินผล และดำเนินการต่าง ๆ ในสังคม รวมถึงตลอดถึงการจัดการทรัพยากร ที่มีอยู่ในสังคมด้วยตนเอง

อัลเลน (Allen, 1982 อ้างใน คันฉัตร ต้นเสถียร, 2552, หน้า 14) ได้ให้ความเห็นว่าอุปสรรคประการหนึ่งที่ทำให้แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนไม่เป็นจริง คือ การต่อต้านจากข้าราชการเองเพราะกลัวสูญเสียอำนาจไม่ว่าจะตั้งใจหรือไม่ก็ตาม และจากการที่ความคิดเห็นไม่ตรงกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่ทำงานในลักษณะต่างฝ่ายต่างทำ ดังนั้นสิ่งสำคัญยิ่งกว่าการให้การศึกษาแก่ชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วม คือ การให้การศึกษาแก่ข้าราชการให้ยอมรับแนวคิดนี้

ในกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้น คำว่าประชาชนคงไม่ได้หมายถึงทุก ๆ คนในชุมชน แต่หมายถึง คนยากจน ส่วนใหญ่ ซึ่งด้อยโอกาสและอำนาจ โดยกลุ่มคนเหล่านั้นจะต้องรวมตัวกันขึ้นมา (Hollnsteiner, 1982 อ้างใน คันฉัตร ต้นเสถียร, 2552, หน้า 12)

2.1.3 นโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2550) กล่าวว่า นโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น มีดังนี้

1) พัฒนาแบบแผนการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น ตลอดรวมถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรท้องถิ่น เอกชนและประชาชนทั่วไปในด้านการลงทุน การผลิตสินค้าและบริการ ทั้งนี้ต้องมีความเสมอภาค เป็นธรรมในกรอบที่เหมาะสม สอดคล้องกับการพัฒนาด้านอื่น ๆ และมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด

2) สนับสนุนการจัดตั้งขบวนการร่วมมือในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในรูปขององค์กรหรือคณะกรรมการระดับชาติ ภูมิภาค และท้องถิ่น โดยมีเครือข่ายครอบคลุมผู้เกี่ยวข้องทุกส่วนและทุกระดับ โดยให้องค์กรมีขอบเขตความสามารถในการตัดสินใจและดำเนินการอย่างอิสระภายใต้กรอบที่ตอบสนองความจำเป็นในการจัดการแต่ละระดับ

3) เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผน ตัดสินใจ และติดตามประเมินผลตลอดจนได้รับประโยชน์จากการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ รวมทั้งปรับทัศนคติและปรับปรุงขีดความสามารถของหน่วยงานรัฐให้สามารถร่วมมือและเกื้อหนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนมากขึ้น

4) ส่งเสริมการจัดตั้งองค์กรพัฒนาเอกชน และองค์กรประชาชน ที่ดูแลด้านสิ่งแวดล้อมและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ทั้งที่เป็นนิติบุคคลและไม่เป็นนิติบุคคล

5) แก้ไข ปรับปรุง และพัฒนากฎหมายและระบบประมาณของภาครัฐ ให้สามารถส่งเสริมและเอื้ออำนวยต่อการประสานงานความร่วมมือของหน่วยงานปฏิบัติทุกระดับกับประชาชนท้องถิ่น ตลอดจนกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ในการให้ชุมชนมีโอกาสในการควบคุม กำกับ ดูแล และจัดการทรัพยากรด้วยตนเอง

6) สนับสนุนพัฒนาศักยภาพของคน โดยการเพิ่มความรู้ ทักษะ และการมีจิตสำนึกในด้านการจัดการพัฒนาการดำเนินธุรกิจท่องเที่ยว การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สำหรับชุมชนให้กว้างขวางมากขึ้น

7) สนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เข้มแข็งมีประสิทธิภาพ ในด้านการจัดการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างอิสระและสามารถจัดเก็บรายได้เพื่อการอนุรักษ์ฟื้นฟูการท่องเที่ยวได้ด้วยตัวเองโดยให้มีการพัฒนาทักษะการจัดการที่ถูกต้อง

8) สนับสนุนองค์กรพัฒนาเอกชนที่มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม และพัฒนาทางสังคมให้มีโอกาสในการเข้าช่วยเหลือและยกระดับการมีส่วนร่วมตลอดจนการจัดตั้งองค์กรชุมชนและองค์กรจัดการธุรกิจของประชาชนอย่างสร้างสรรค์

2.1.4 ลักษณะของการมีส่วนร่วมของประชาชน

แคร์รี (Cary, 2006, p. 144) ได้สรุปรูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ 5 รูปแบบ คือ

- 1) การเป็นสมาชิก (Membership)
- 2) การเป็นผู้ร่วมประชุม (Attendance of Meeting)
- 3) การเป็นผู้จ่ายเงิน (Financial Contribution)
- 4) การเป็นกรรมการ (Membership of Committee)
- 5) การมีส่วนร่วมโดยการเป็นประธานหรือผู้นำ (Position of Leadership)

กรรณิการ์ ชมดี (2554, หน้า 13) ได้แบ่งลักษณะรูปแบบการมีส่วนร่วมไว้ดังนี้ คือ ร่วมประชุม ร่วมออกเงิน ร่วมเป็นกรรมการ ร่วมเป็นผู้นำ ร่วมเป็นผู้สัมภาษณ์ ร่วมเป็นผู้ชักชวน ร่วมเป็นผู้บริจาค ร่วมเป็นผู้ริเริ่ม ร่วมเป็นผู้ใช้แรงงาน และร่วมออกวัสดุอุปกรณ์

กรรณิการ์ ชมดี (2554) ยังกล่าวว่า การมีส่วนร่วมเป็นผลมาจากการเห็นพ้องต้องกันในเรื่องของความต้องการและทิศทางของการเปลี่ยนแปลง และความเห็นพ้องต้องกันนั้น จะต้องต้องมีมากพอจนเกิดการริเริ่มโครงการเพื่อการปฏิบัติการ กล่าวคือ จะต้องเป็นความเห็นพ้องต้องกันของคนส่วนใหญ่ที่จะเข้าร่วมปฏิบัติการนั้น ๆ เหตุผลเบื้องต้นของการที่คนเรามารวมตัวกันได้ ควรจะต้องมีการตระหนักว่าปฏิบัติการทั้งหมดที่ทำโดยหรือทำในนามกลุ่มนั้น การกระทำผ่านองค์กร ดังนั้น องค์กรจะต้องเป็นเสมือนตัวนำให้บรรลุถึงการเปลี่ยนแปลงที่ต้องการได้

ปรัชญา เวสารัชช์ (2552, หน้า 164-167) ได้ขยายความถึงลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนอาจผิดแผกต่างกันไปตามเศรษฐกิจของประเทศ นโยบายและโครงสร้างการบริการ รวมทั้งลักษณะเศรษฐกิจสังคมของประชากร การมีส่วนร่วมของประชาชนไม่ได้เป็นเพียงเทคนิควิธีการแต่เป็นปัจจัยสำคัญในการประกันให้เกิดกระบวนการพัฒนาเพื่อมุ่งเอื้อประโยชน์ต่อประชาชน ซึ่งได้แก่

1) การมีส่วนร่วมของประชาชน คลอบคลุมการสร้างโอกาส ที่เอื้อให้สมาชิกทุกคนของชุมชน และสังคม ได้ร่วมกิจกรรมอันจะนำไปสู่ความมีอิทธิพล ต่อกระบวนการพัฒนาและเอื้อให้ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาโดยเท่าเทียมกัน

2) การมีส่วนร่วมสะท้อนการเข้าเกี่ยวข้อง โดยสมัครใจและเป็นประชาธิปไตย ในกรณีต่อไปนี้

ก. การเอื้อให้เกิดความพยายามพัฒนา

ข. การแบ่งสรรผลประโยชน์จากการพัฒนาโดยเท่าเทียมกัน

ค. การตัดสินใจเพื่อกำหนดเป้าหมาย กำหนดนโยบาย การวางแผนและการ

ดำเนินการโครงการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

3) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจ ไม่ว่าจะระดับท้องถิ่น ภูมิภาค และระดับชาติ จะช่วยก่อให้เกิดความเชื่อมโยงสิ่งที่ประชาชนลงทุนลงแรงกับผลประโยชน์ที่ได้รับ

4) ลักษณะของการมีส่วนร่วมของประชาชนอาจผิดแผกแตกต่างกันไปตามเศรษฐกิจของประเทศ นโยบาย และโครงสร้างการบริหาร รวมทั้งลักษณะเศรษฐกิจและสังคมของประชากรการมีส่วนร่วมของประชาชนไม่ได้เป็นเพียงเทคนิควิธีการ แต่เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในการเกิดกระบวนการพัฒนาเพื่อมุ่งเอื้อประโยชน์ต่อประชาชน

ปรีดา ประพฤติชอบ (2550, หน้า 80-81) กล่าวว่า “วิธีการเข้าไปมีส่วนร่วมมีหลายระดับ ตั้งแต่การไปถกเถียงแลกเปลี่ยน การวางแผนร่วมโดยชาวบ้าน และปฏิบัติตามแผน คือ การทำงานร่วมกันและประเมินผลร่วมกัน”

ปกรณ ปรียากร (2550, หน้า 64) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนมี 4 ลักษณะ คือ

- 1) เป็นผู้มิบทบาทในการกำหนดว่าอะไรคือความจำเป็นพื้นฐานของชุมชน
- 2) เป็นผู้ระดมทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อสนองความจำเป็นพื้นฐาน
- 3) เป็นผู้มิบทบาทในการปรับปรุงวิธีการกระจายสินค้าและบริการให้สูงขึ้น
- 4) เป็นผู้ได้รับความพึงพอใจและเกิดแรงจูงใจที่จะทำการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

นรินทร์ แก้วมีศรี (2551) กล่าวถึงการมีส่วนร่วมว่าเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาจะเห็นได้ว่ากิจกรรมพัฒนาใด ๆ ก็ตามหากประชาชนไม่มีความรู้สึกเป็นเจ้าของไม่ได้ลงมือดำเนินกิจกรรมด้วยตนเองแล้วกิจกรรมนั้นก็มิสำเร็จและดำรงอยู่ได้แต่ถ้าหากว่าประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการอย่างถ่องแท้ก็จะสามารถมองเห็นผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นต่อตนเอง ครอบครัว และชุมชน ทั้งยัง

ได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างเพียงพอจนเกิดความตระหนักในปัญหาของตนเองและตื่นตระหนกทางแก้ไข เพื่อปรับปรุงเปลี่ยนแปลงจนเกิดการตัดสินใจเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมอย่างแท้จริง โดยได้กล่าวถึงลักษณะของการมีส่วนร่วมว่าลักษณะของการมีส่วนร่วมของประชาชน มี 2 ลักษณะ คือ

- 1) การมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ประชาชนในพื้นที่ต้องเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการทุก กระบวนการตั้งแต่ร่วมทำการศึกษาค้นคว้าปัญหา การร่วมคิด และหาวิธีแก้ไขปัญหา ร่วมวางนโยบาย หรือแผนงานหรือโครงการ ร่วมตัดสินใจ การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เป็นประโยชน์ต่อชุมชน ร่วมปฏิบัติตามนโยบายหรือแผนงานให้บรรลุตามผลที่กำหนดไว้ และร่วมควบคุม ติดตาม ประเมินผล
- 2) การมีส่วนร่วมไม่แท้จริง เป็นการมีส่วนร่วมเพียงบางส่วนโดยเฉพาะเข้าร่วมปฏิบัติตาม โครงการที่ได้มีการกำหนดไว้แล้วและยังได้อธิบายถึงหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนว่ามีขั้นตอนใน ปฏิบัติคือ

2.1) การมีส่วนร่วมในการค้นปัญหาและสาเหตุของปัญหา และร่วมการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในขั้นตอนนี้ถือว่าเป็นขั้นตอนสำคัญ เพราะถ้าหากว่าบุคคลในชุมชนยังไม่สามารถเข้าใจ ปัญหาและสาเหตุของปัญหาด้วยตัวเองแล้ว การจัดกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ก็ไม่อาจเอื้ออำนวย ประโยชน์ต่อชุมชนนั้นได้ เพราะบุคคลใดชุมชนนั้นจะขาดความเข้าใจและมองไม่เห็นความสำคัญของ กิจกรรมนั้น สิ่งหนึ่งที่ทำให้ความรู้ต้องยอมรับ คือ บุคคลในชุมชน ซึ่งเป็นผู้อยู่กับปัญหาจะเป็นผู้ที่รู้จัก ปัญหาของตนเองได้ดีที่สุด แต่เขาจะมองปัญหาของตนเองได้ไม่ชัดเจน หรือไม่เข้าใจแก่นแท้ของ ปัญหา ต่อมาเมื่อมีบุคคลมาช่วยชี้แนะเขาจึงมองสาเหตุของปัญหาของตนเองได้เด่นชัดขึ้น ดังนั้น บุคคล ในชุมชนจึงต้องเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อเรียนรู้ปัญหา และวิเคราะห์ปัญหาด้วยตนเอง ทั้งการตัดสินใจใน การดำเนินกิจกรรม เพื่อนำไปสู่แนวทางแก้ไขปัญหานั้น ๆ ต่อไป

2.2) การมีส่วนร่วมในการวางแผน และดำเนินกิจกรรม เมื่อบุคคลในชุมชนได้เรียนรู้ ปัญหาของตนเองแล้วขั้นตอนต่อไปของการมีส่วนร่วมคือต้องให้บุคคลเรียนรู้ในเรื่องของการวางแผน และดำเนินกิจกรรม การแสวงหาแหล่งทรัพยากรหรือความช่วยเหลือเพื่อจะมาสสนับสนุนกิจกรรมให้ เป็นไปตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ นอกจากนี้บุคคลยังต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดทางเลือกในการ แก้ไขปัญหาร่วมกัน การแก้ไขปัญหามักทำได้หลายวิธีแต่จะมีวิธีที่ดีที่สุดในเรื่องดังกล่าว ผู้ที่ให้ความรู้ ซึ่งควรมีประสบการณ์มากกว่าจะต้องเป็นผู้คอยให้คำแนะนำจนกระทั่งบุคคลเหล่านั้นสามารถ ตัดสินใจได้ว่าจะเลือกใช้วิธีใดในการแก้ไขปัญหานั้นและชุมชนเผชิญอยู่

2.3) การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมในเรื่องดังกล่าวจะ สร้างความรู้สึกมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของให้เกิดขึ้นกับบุคคลและชุมชนได้เป็นอย่างดี นอกจากนั้นการปฏิบัติงาน ด้วยตนเอง ทำให้บุคคลและชุมชนได้เรียนรู้การดำเนินกิจกรรมอย่างใกล้ชิดเมื่อเห็นประโยชน์ก็จะ ดำเนินกิจกรรมนั้นด้วยตัวเองพร้อมทั้งร่วมรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจการนั้น ๆ ด้วย

2.4) การมีส่วนร่วมและการติดตามประเมินผล การประเมินผลด้วยตัวเองจะทำให้บุคคลและชุมชนมีความตระหนักว่ากิจกรรมที่ตนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการทั้งหมดนั้นดีหรือไม่เพียงไรและควรพิจารณาว่าจะดำเนินการต่อไปอย่างไร ทำให้บุคคลได้เรียนรู้และประโยชน์ของการดำเนินกิจกรรมร่วมกัน และจะส่งผลถึงการดำเนินกิจกรรมอย่างเดียวกันในโอกาสต่อ ๆ ไปให้ประสบความสำเร็จและเป็นไปตามเป้าหมายที่ได้วางไว้มากขึ้น

มิศรา สามารถ (2553, หน้า 10-11) กล่าวถึงลักษณะของการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนได้แก่

1) พื้นฐานของการเข้าร่วม ลักษณะที่เข้ามามีส่วนร่วมมาจากแรงจูงใจภายในจะเป็นแรงหนุนหรือช่วยให้ประชาชนมีความกระตือรือร้นที่จะเข้ามามีส่วนร่วม ส่วนการมีส่วนร่วมที่มาจากปัจจัยภายนอก โดยอาศัยอำนาจบารมีหรือแรงบีบบังคับจากผู้มีอำนาจ ความเกรงใจ หรืออิทธิพลของผู้มีอำนาจจากชุมชนเอง ถึงจะสามารถกระทำได้สำเร็จแต่ก็ไม่มีผลผูกพันทางจิตใจ ความยั่งยืนต่อเนื่องของกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ก็จะลดลง

2) รูปแบบของการเข้าร่วม การเข้าร่วมของประชาชนนั้น เป็นการเข้าร่วมโดยผ่านองค์กรจัดตั้งของประชาชนเอง โดยเฉพาะกิจกรรมที่คำนึงถึงผลประโยชน์ที่ได้รับของประชาชนสำหรับการเข้าร่วมกิจกรรมโดยผ่านตัวแทนกลุ่ม เช่น กรรมการหมู่บ้าน การเข้าร่วมของประชาชนจะอยู่ในลักษณะผู้ให้การสนับสนุนและให้ความร่วมมือ

3) ขอบเขตของการมีส่วนร่วมเป็นช่วงเวลาการมีส่วนร่วม การใช้เวลาเข้าร่วมในกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ จะใช้เวลาอย่างน้อยต่างกัน ความถี่ห่าง จำนวนครั้งที่เข้าร่วม ความสม่ำเสมอ และฤดูกาลที่เหมาะสม ช่วงเวลาที่ใช้กิจกรรมแต่ละครั้ง

4) ผลของการเข้าร่วมและลักษณะการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนทำให้เกิดการรวมพลังที่จะสร้างอำนาจต่อรองให้ชุมชนมีศักยภาพเป็นตัวของตัวเอง สร้างปฏิสัมพันธ์อันดี มีความสามัคคีในมวลสมาชิกของชุมชน

นำชัย ทนุผล (2553, หน้า 15) ได้กล่าวว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นประกอบไปด้วย

1) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการระบุปัญหาและสาเหตุของปัญหาเพราะประชาชนย่อมรู้ปัญหาของตนได้ดีที่สุด

2) การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม เมื่อประชาชนในชุมชนได้มีส่วนเข้ามามีบทบาทในการระบุปัญหาแล้วขั้นต่อไปคือการร่วมกันวางแผนโครงการดำเนินกิจกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการ หรือแก้ปัญหาของพวกเขาด้วยตัวเอง การที่ประชาชนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมแรงร่วมใจในการตัดสินใจหาแนวทางแก้ไขปัญหาและแนวทางดำเนินกิจกรรมนี้จะมีผลทำให้ประชาชนในชุมชนเหล่านี้มีความรู้สึกเป็นเจ้าของ (Sense of Belonging) ในกิจกรรมนั้น และจะนำมาซึ่งความร่วมมือร่วมใจกันดำเนินกิจกรรมที่วางไว้

3) การมีส่วนร่วมในการลงทุน และปฏิบัติงาน ซึ่งก่อให้เกิดความรู้สึก ร่วมกันในการเป็น
เจ้าของกิจกรรมและผลงานที่ปรากฏ

4) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขให้การทำงานมี
ประสิทธิภาพ

2.1.5 แนวทางการส่งเสริมให้ประชาชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมและได้รับประโยชน์

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2552, หน้า 285) กล่าวว่า ควรมีการพิจารณาถึงสิ่งต่อไปนี้คือ

1) ดำเนินการให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการกำหนดความต้องการในการพัฒนาการ
ท่องเที่ยวแบบยั่งยืนในพื้นที่ของตนเองโดยพิจารณาจากที่ตั้ง กิจกรรม ความพร้อม และความต้องการ
ของชุมชนท้องถิ่น รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

2) ดำเนินการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจในเรื่อง
การท่องเที่ยวแบบยั่งยืนในสื่อต่าง ๆ ทั้งในและนอกระบบแก่เยาวชน ประชาชน หรือผู้นำท้องถิ่น

3) ส่งเสริมให้ธุรกิจท่องเที่ยวในท้องถิ่นรวมตัวกันเป็นชมรม หรือสหกรณ์ เพื่อร่วมกำหนด
ทิศทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนและเพื่อความเข้มแข็งมีอำนาจต่อรองทางการตลาดอัน
จะทำให้ธุรกิจท่องเที่ยวของท้องถิ่นสามารถดำรงอยู่ได้ในเชิงธุรกิจ โดยให้องค์กรพัฒนาเอกชนและ
นักวิชาการได้เข้ามามีส่วนร่วมเป็นที่ปรึกษาแนะนำการจัดการ

4) ในการดำเนินการใด ๆ ก็ควรที่จะคำนึงถึงทรัพยากรของท้องถิ่นเป็นอันดับแรกไม่ว่าจะ
เป็นบุคลากร วัตถุดิบ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และเอกลักษณ์ทางท้องถิ่นนั้น ๆ

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ

2.2.1 ความหมายของทัศนคติ

ทัศนคติ (Attitude) เป็นคำที่ใช้มากในจิตวิทยาสังคม และคำว่าทัศนคตินี้มีนักวิชาการและ
นักจิตวิทยาหลายท่านต่างให้ความหมายไว้คล้ายคลึงกันดังนี้

ชาย เสวิกุล (2550, หน้า 6) กล่าวว่า “ทัศนคติ คือความคิดที่ยอมรับหรือไม่ยอมรับสิ่งหนึ่ง
สิ่งใด ทัศนคติไม่ได้โดยธรรมชาติ แต่เกิดขึ้นและฝังอยู่ในใจหลังจากที่ได้ถูกสั่งสอนให้ชอบหรือเกลียด
ยอมรับหรือไม่ยอมรับในสิ่งหนึ่งสิ่งใดเป็นเวลานานพอสมควร หรือโดยที่ผู้นั้นได้รับประสบการณ์ด้วย
ตัวเอง แต่ต้องเป็นประสบการณ์ที่ประทับใจอย่างรุนแรง หรือเกิดขึ้นบ่อย ๆ จะเกิดความรู้สึกฝังใจที่
จะยอมรับทัศนคตินั้น ทัศนคติเกิดจากการเรียนรู้ฉะนั้นเมื่อเราประสบสิ่งที่ชอบยอมแสดงปฏิกิริยา
อย่างหนึ่งแต่ถ้าพบสิ่งที่ไม่ชอบปฏิกิริยาต่อต้านไม่ดีก็จะเกิดขึ้น ทัศนคติของแต่ละบุคคลจะคล้ายคลึง
กันหรือแตกต่างกันขึ้นอยู่กับสิ่งที่เขาได้เรียนรู้ และประสบมา”

เชิดศักดิ์ โฆมาสิทธิ์ (2550, หน้า 13) กล่าวว่า “ทัศนคติ คือความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ อันเป็นผลเนื่องมาจากการเรียนรู้ประสบการณ์เป็นตัวกำหนดให้บุคคลแสดงพฤติกรรมหรือมีแนวโน้มที่จะตอบสนองสิ่งเร้านั้น ๆ ไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่งโดยอาจเป็นไปในทางสนับสนุนหรือคัดค้าน ดังนั้นทัศนคติจึงขึ้นอยู่กับขบวนการในการเรียนรู้ระเบียบวิธีของสังคมซึ่งจะแสดงออกหรือปรากฏให้เห็นได้ชัดเจน ในกรณีที่สิ่งเร้านั้นเป็นสิ่งเร้าทางสังคม”

อลพอร์ต (Allport, 1979 อ้างใน อุดลย์ จาตุรงค์กุล, 2550, หน้า 23) ได้ให้นิยามของทัศนคติ คือ “สภาวะทางจิตใจซึ่งแสดงถึงความพร้อมที่จะตอบสนองต่อสิ่งกระตุ้น ก่อตัวขึ้นมาโดยประสบการณ์และส่งอิทธิพลให้มีการเปลี่ยนแปลงหรือชี้แนะต่อพฤติกรรม”

อุดลย์ จาตุรงค์กุล (2550, หน้า 6) กล่าวว่า “ทัศนคติ หมายถึง การประเมินความสามารถของผู้บริโภคในการเลือกใช้ทางเลือกทางใดทางหนึ่งเพื่อตอบสนองความต้องการที่จะบริโภคและการซื้อซึ่งแสดงให้เห็นในรูปที่เป็น “เกณฑ์” ในการประเมินค่า (Evaluative Criteria) การประเมินนี้ได้ใช้ข่าวสารที่ผู้บริโภคเก็บรักษาไว้ในศูนย์สั่งการและผลของการประเมินจะถูกนำไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจซึ่งทำให้ทัศนคติกลายเป็นตัวแปรที่สำคัญมากของศูนย์สั่งการ”

จุมพล สวัสดิ์ยากร และคณะ (2515 อ้างใน นภค วัฒนคุณ, 2550, หน้า 9) ได้ให้ความจำกัดความไว้ว่า “ทัศนคติ คือ สภาพจิตใจหรือความรู้สึกนึกคิดหรือความเห็นที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งต่อบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดคนหนึ่ง จะเป็นเอกเทศหรือไม่เป็นเอกเทศก็ได้ โดยบ่งชี้ถึงปริมาณความชอบ ความนิยม ความไม่ชอบ ความศรัทธา ความหวังดี และความไม่หวังดี เป็นต้น”

วิจิตรา ชัยศรี (2537, หน้า 22) ได้กล่าวว่า “ทัศนคติมีส่วนประกอบ 3 ส่วน คือ ความรู้สึก (Affective) คือ ความรู้สึกว่าจะชอบหรือไม่ชอบ ความเข้าใจ (Cognitive) คือความคิดว่าจะไร้อะไรผิดและพฤติกรรม (Behavioral) คือ การยอมรับและไม่ยอมรับ ปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติ สิ่งที่เรามีทัศนคติด้วย อาจเป็นทั้งรูปธรรมหรือนามธรรมเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับตัวเราหรือสิ่งที่ห่างไกลออกไป”

สรุปได้ว่า ทัศนคติคือสภาวะด้านความพร้อมของจิตใจ ซึ่งเกิดจากประสบการณ์สภาวะการเรียนรู้ อันจะเป็นสิ่งที่กำหนดปฏิกิริยาของบุคคลหนึ่งที่มีต่อบุคคลอื่น สิ่งของสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องหรือสิ่งต่าง ๆ ทั้งนี้เป็นการยอมรับหรือไม่ยอมรับก็ได้ และทัศนคติจะส่งผลให้บุคคลนั้น ๆ แสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งออกมา

2.2.2 องค์ประกอบของทัศนคติ

องค์ประกอบของทัศนคติมี 3 ส่วน คือ (นภค วัฒนคุณ, 2545, หน้า 9)

- 1) องค์ประกอบด้านการรับรู้ (Cognitive Component) ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจที่รับรู้แล้ววินิจฉัยปริมาณค่าออกมาในลักษณะที่เชื่อว่าอะไรผิดอะไรถูก

2) องค์ประกอบด้านความรู้สึก (Affective Component) ได้แก่ ความรู้สึกหรืออารมณ์ที่แสดงออกมาในลักษณะชอบหรือไม่ชอบ สนับสนุนหรือไม่สนับสนุน

3) องค์ประกอบด้านพฤติกรรม (Behavioral Component) ได้แก่ ความพร้อมที่จะกระทำ เป็นผลเนื่องจากองค์ประกอบด้านความรู้และความรู้สึก ซึ่งจะแสดงออกมาในรูปของการยอมรับหรือการปฏิเสธ การปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติ ทักษะสามารถแสดงออกมาในรูปของพฤติกรรมได้ 3 ลักษณะใหญ่ คือ

3.1) ทักษะเชิงบวก (Positive) สามารถแสดงพฤติกรรมที่แสดงออกในลักษณะพึงพอใจเห็นด้วยหรือชอบ มีผลทำให้อยากได้ หรืออยากทำสิ่งนั้น ๆ

3.2) ทักษะเป็นกลาง (Average) ลักษณะพฤติกรรมที่แสดงออกจะเป็นลักษณะเฉย ๆ ไม่ยินดียินร้าย ไม่ปรากฏว่าชอบหรือไม่ชอบ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย

3.3) ทักษะเชิงลบ (Negative) สามารถแสดงพฤติกรรมที่แสดงออกในลักษณะไม่พึงพอใจ ไม่เห็นด้วย มีผลทำให้บุคคลเกิดความเบื่อหน่าย ต้องการหนีให้ห่างจากสิ่งเหล่านั้น ๆ การวัดมีอยู่หลายแบบด้วยกันแต่ที่นิยมและแพร่หลายมากที่สุดแบบหนึ่งก็คือวิธีการ Likert Scale ซึ่งออกแบบและสร้างโดย ลิเคิร์ต (Likert, 1932 อ้างใน เชิดศักดิ์ โฆวาสีทธิ์, 2550, หน้า 15) ซึ่งเป็นการวัดแบบรวมคะแนน (Summated Rating Scale) ทั้งนี้เพราะวิธีการได้กำหนดให้ข้อความทุกข้อความในแบบวัดทัศนคติมีความสำคัญเท่า ๆ กันหมด คะแนนของผู้ตอบแต่ละคนในแบบวัดทัศนคติคือผลรวมของคะแนนทุกข้อในแบบวัดทัศนคติ ซึ่ง ลิเคิร์ต (Likert, 1932 อ้างใน เชิดศักดิ์ โฆวาสีทธิ์, 2550, หน้า 15) ถือว่า ผู้ทัศนคติที่ดีต่อสิ่งใด โอกาสที่จะตอบเห็นด้วยกับข้อความที่สนับสนุนสิ่งนั้นจะมีมากตามไปด้วย และโอกาสที่จะตอบเห็นด้วยกับข้อความที่ต่อต้านสิ่งนั้นจะน้อย โดยจะมีระดับการเลือกตอบอยู่ 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

2.3.1 ความหมายของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน (Sustainable Tourism)

การท่องเที่ยวแบบยั่งยืนหรือที่แปลมาจากภาษาอังกฤษว่า Sustainable Tourism เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) ซึ่งนักวิชาการด้านการท่องเที่ยวได้ให้ความสนใจเรื่องการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนกันมากขึ้น เนื่องจากความตื่นตัวด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการท่องเที่ยวที่หันมานิยมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติหรือการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีผู้กล่าวถึงความหมายของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนไว้หลายทศวรรษดังนี้ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2550, หน้า 18)

การประชุม Globe'90 (2533 อ้างใน รำไพพรรณ แก้วสุริยะ, 2554, หน้า 24) ให้คำจำกัดความว่า การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน หมายถึง การท่องเที่ยวที่ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและผู้เป็นเจ้าของท้องถิ่นในปัจจุบัน โดยมีการปกป้องและสงวนรักษาทรัพยากรของชนรุ่นหลังด้วย องค์การ Eastern Caribbean States (OECs) (ม.ป.ป. อ้างใน รำไพพรรณ แก้วสุริยะ, 2554, หน้า 24) ให้คำจำกัดความว่า การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน หมายถึง การใช้ประโยชน์สูงสุดในทรัพยากรธรรมชาติ และวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนาประเทศ โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเสมอภาคและการเลี้ยงดูตนเอง เพื่อสร้างประสบการณ์ที่ดีให้แก่ผู้มาเยือน และเป็นการปรับปรุงคุณภาพชีวิต โดยความร่วมมือของหลาย ๆ ฝ่ายทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนในท้องถิ่นนั้น ๆ

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2550, หน้า 4) ได้ขอให้ราชบัณฑิตยสถานช่วยบัญญัติคำจำกัดความของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน โดยราชบัณฑิตยสถานได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า หมายถึง การพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยวเพื่อตอบสนองความจำเป็นทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสุนทรียภาพ โดยใช้ทรัพยากรอันทรงคุณค่าอย่างชาญฉลาด สามารถรักษาเอกลักษณ์ของธรรมชาติและวัฒนธรรมไว้ได้นานที่สุดเกิดผลกระทบน้อยที่สุดและใช้ประโยชน์ได้ยาวนานที่สุด

จากทรรศนะต่าง ๆ ที่กล่าวมา พอสรุปได้ว่า การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน (Sustainable Tourism Development) หมายถึง การท่องเที่ยวที่ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและผู้เป็นเจ้าของท้องถิ่น ตามความจำเป็นทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและสุนทรียภาพภายใต้ขีดความสามารถของธรรมชาติที่จะรองรับได้ โดยใช้ทรัพยากรอันทรงคุณค่าอย่างชาญฉลาดสามารถรักษาเอกลักษณ์ของธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่นไว้นานที่สุด เกิดผลกระทบน้อยที่สุด และใช้ประโยชน์ได้ตลอดกาลยาวนานที่สุดและตระหนักถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชน ขนบธรรมเนียมประเพณีที่มีต่อกระบวนการท่องเที่ยว อีกทั้งประชาชนทุกส่วนต้องได้รับผลประโยชน์ที่เกิดจากการท่องเที่ยวอย่างเสมอภาคกันรวมถึงมีการจัดการทรัพยากรเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ในขณะที่ยังสามารถรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและระบบนิเวศของท้องถิ่นนั้นไว้ได้

กล่าวโดยสรุป การพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนคือ หลักการจัดการเพื่อให้รูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยวสามารถดำรงอยู่ได้ มีนักท่องเที่ยวมาเยี่ยมชมเยื่อนอย่างสม่ำเสมอ แม้มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นก็ตาม แต่ทรัพยากรการท่องเที่ยวยังคงรักษาไว้อย่างคงมีเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ดั้งเดิมไม่เสื่อมคลาย เป็นธุรกิจบริการที่มีผลกำไร แม้ต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการให้บริการอยู่เสมอก็ตามผลกระทบที่มีต่อสิ่งแวดล้อมทั้งทางธรรมชาติ สังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นจะต้องไม่เกิดขึ้นหรือหากมีต้องเป็นผลกระทบน้อยที่สุด จึงสามารถคงความยั่งยืนของการท่องเที่ยวไว้ได้ยาวนานที่สุด (รำไพพรรณ แก้วสุริยะ, 2554, หน้า 7)

2.3.2 หลักการจัดการการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

นักวิชาการด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวได้กำหนดหลักการในการจัดการการท่องเที่ยวทุกรูปแบบที่ยั่งยืนตามหลักการของการพัฒนาการท่องเที่ยวของโลกไว้ดังนี้ (ราไพพรรณ แก้วสุริยะ, 2554, หน้า 83-85)

1) อนุรักษ์และใช้ทรัพยากรอย่างพอดี (Using Resource Sustainable) หมายถึง ผู้รับผิดชอบการพัฒนาการท่องเที่ยวต้องมีวิธีการจัดการใช้ทรัพยากรทั้งมรดกทางธรรมชาติและวัฒนธรรมที่มีอยู่อย่างดั้งเดิมอย่างเพียงพอ หรือใช้อย่างมีประสิทธิภาพและอย่างประหยัด โดยต้องคำนึงถึงต้นทุนอันเป็นคุณค่าและคุณภาพของธรรมชาติ ต้นทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญประกอบอยู่การอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว หมายถึงการสงวนรักษาคุณภาพของทรัพยากรให้มีคุณค่าต่อชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีมีความสุข รู้วิธีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ปรับปรุงบำรุงให้เกิดประโยชน์ได้นาน รวมทั้งเพิ่มพูนและเสริมสร้างให้มีมากเพียงพอต่อการใช้เพื่อการดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสม การปรับปรุงและฟื้นฟูทรัพยากรนั้น ต้องคงความเป็นเอกลักษณ์อย่างดั้งเดิมไว้ให้มากที่สุดเกิดผลกระทบอันเป็นผลเสียน้อยที่สุด โดยการใช้ภูมิปัญญาพื้นบ้านประยุกต์กับเทคโนโลยีแบบใหม่ การใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด อย่างเหมาะสม และสามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างยาวนาน

2) ลดการบริโภคและใช้ทรัพยากรที่เกินความจำเป็นและลดของเสีย (Reducing Overconsumption and Waste) ผู้รับผิดชอบการพัฒนาการท่องเที่ยวต้องร่วมกันวางแผนกับผู้เกี่ยวข้องจัดการการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ หรือจัดหาทรัพยากรอื่น ๆ ที่มีคุณสมบัติ มีคุณภาพเหมือนกัน หรือใช้ทดแทนกันได้ เพื่อลดการใช้ทรัพยากรที่หายาก เช่น สิ่งก่อสร้างที่ไม้จากธรรมชาติ หากคิดให้ลดการใช้ไม้ลงโดยใช้วัสดุที่มีคุณสมบัติคล้ายไม้สร้างเสริมประกอบก็เป็นการลดการใช้ไม้ หรือลดการตัดต้นไม้ลงได้ เป็นต้น หรือกรณีที่สร้างอาคารเพื่อบริการนักท่องเที่ยวผู้ประกอบการจะต้องวางแผนก่อสร้างอาคารให้ได้รับแสงสว่างธรรมชาติมากที่สุด อาจใช้วัสดุโปร่งแสงประกอบ เพื่อลดการใช้แสงสว่างจากไฟฟ้า โรงแรมบางแห่งออกแบบห้องคอฟฟี่ช็อปให้มีพื้นที่ใช้สอย 2 บริเวณ คือพื้นที่เป็นระเบียงมีแสงสว่างและลมพัดผ่านได้ตลอดเวลา อีกส่วนหนึ่งในอาคารใช้เครื่องปรับอากาศ ซึ่งนับเป็นการจัดการที่ลดการใช้พลังงานไฟฟ้าได้

2.1) การใช้เชื้อเพลิงและไฟฟ้าอย่างประหยัดนั้น อาจหาพลังงานจากธรรมชาติมาใช้ทดแทนได้ เช่น การใช้กังหันลม การใช้เซลล์พลังงานแสงอาทิตย์ และการใช้กระเบื้องใส เป็นต้น

2.2) การลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและลดการใช้พลังงานไฟฟ้านั้น มีส่วนช่วยในการลดค่าใช้จ่าย หรือลดต้นทุนการผลิต ทำให้ธุรกิจมีผลกำไรมากขึ้น

2.3) ส่วนการลดการก่อของเสีย อาทิ ขยะปฏิกูล ต้องหาวิธีการจัดการโดยการแยกประเภทขยะ ซึ่งขยะเหล่านี้สามารถนำเข้าสู่ระบบการหมุนเวียนการใช้ (Reuse) การใช้ซ้ำ (Renew) และการ

แปรรูปกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ (Recycle) ส่วนขยะเปียก นำไปทำปุ๋ยอินทรีย์และน้ำหมักปุ๋ย จุลินทรีย์ได้

3) รักษาและส่งเสริมความหลากหลายของธรรมชาติสังคม และวัฒนธรรม (Maintain Diversity) ผู้รับผิดชอบการพัฒนาการท่องเที่ยวต้องวางแผนขยายฐานการท่องเที่ยวโดยการรักษา และส่งเสริมให้มีความหลากหลาย เพิ่มขึ้นในแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่มีอยู่เดิมโดยการเพิ่มคุณค่า และมาตรฐานการบริการเพื่อให้ นักท่องเที่ยวใช้เวลาท่องเที่ยวในสถานที่นั้นนานขึ้น หรือกลับไปเที่ยวซ้ำอีก เช่น แหล่งท่องเที่ยวที่เป็น น้ำตก อาจเพิ่มกิจกรรมการดูนก การปีนหน้าผา เป็นต้น หรือหมู่บ้านวัฒนธรรม และแหล่งโบราณคดี อาจเพิ่มกิจกรรมการนั่งเกวียนเทียมวัวหรือควาย การทำเส้นทางจักรยานให้นักท่องเที่ยวขี่ชมรอบ หมู่บ้าน การเป็นอาสาสมัครนักโบราณคดีขุดค้น ขุดแต่งแหล่งโบราณคดีโดยมีนักโบราณคดีสอน หลักการเบื้องต้นให้ เป็นต้น

4) ประสานการพัฒนาการท่องเที่ยว (Integrating Tourism into Planning) ผู้รับผิดชอบ การพัฒนาการท่องเที่ยวไม่เพียงแต่ทำงานตามแผนที่วางไว้ แต่ต้องประสานแผนการพัฒนากับ หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น แผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองท้องถิ่น (อบต. หรือเทศบาล) แผนพัฒนาของสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาของกระทรวงทบวง กรม ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เพื่อให้การพัฒนาการทำงานในสถานที่ท่องเที่ยวเดียวกันมีศักยภาพเพิ่มขึ้น

5) ต้องนำการท่องเที่ยวขยายฐานเศรษฐกิจในท้องถิ่น (Supporting Local Economy) ผู้รับผิดชอบการพัฒนาการท่องเที่ยวจะต้องประสานงานกับองค์กรปกครองท้องถิ่นหรือหน่วยงาน ราชการที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวในท้องถิ่น โดยสรรหาความโดดเด่นของ ทรัพยากรในท้องถิ่น นำไปประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการขายการท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยว เดินทางเข้าไปเที่ยวให้มากขึ้น เป็นการสร้างรายได้กระจายสู่ประชากรที่ประกอบการในท้องถิ่น ตัวอย่างเช่น การหาผลิตภัณฑ์ และกิจกรรมใหม่ ๆ ในแต่ละตำบล อันเป็นนโยบายของรัฐบาลปัจจุบัน ก็เพื่อการขยายฐาน สร้างรายได้เสริมให้กับท้องถิ่น

6) การสร้างเครือข่ายพัฒนาการท่องเที่ยวในท้องถิ่น (Involving Local Communities) ให้เป็นผู้รับผิดชอบการพัฒนาการท่องเที่ยวควรร่วมทำงานกับท้องถิ่นแบบองค์รวม (Participation Approach) โดยเข้าร่วมทำในลักษณะหน่วยงานร่วมจัด เช่น เป็นหน่วยงานร่วมทำกิจกรรมสาธารณะ ประโยชน์ เป็นหน่วยงานร่วมวิเคราะห์ หรือร่วมแก้ปัญหาด้วยกัน เป็นหน่วยงานร่วมส่งเสริมการขาย การท่องเที่ยวด้วยกัน ร่วมประเมินผลการท่องเที่ยว เป็นต้น นอกจากนั้นยังต้องประสานเครือข่าย ระหว่างองค์กรและท้องถิ่น เพื่อยกระดับคุณภาพของการจัดการการท่องเที่ยวในท้องถิ่นด้วย

7) ทำการประชุมและปรึกษาหารือกับผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน (Consulting Stakeholders and The Public) ผู้รับผิดชอบการพัฒนาการท่องเที่ยวต้องประสานกับพหุภาคี ได้แก่ ชุมชนหรือประชาคมในพื้นที่ หน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มผู้ประกอบการท่องเที่ยว สถาบันการศึกษา สถาบันการศาสนา หน่วยงานราชการที่รับผิดชอบในพื้นที่ เพื่อร่วมประชุมปรึกษาหารือ ทั้งการเพิ่มศักยภาพให้กับแหล่งท่องเที่ยวการประเมินผลกระทบการท่องเที่ยว การแก้ไขปัญหาที่เกิดจากผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและด้านการตลาด โดยจัดการประชุมกันอย่างสม่ำเสมอ เพื่อร่วมปฏิบัติในทิศทางเดียวกัน เป็นการลดข้อขัดแย้งในผลประโยชน์ที่ต่างกัน เช่น การกำหนดราคาค่าบริการรถโดยสาร หรือรถรับจ้างในท้องถิ่น ควรเป็นราคารามาตรฐานเดียวกัน หรือการใช้ที่สาธารณะประโยชน์ การใช้น้ำดิบเพื่อบริโภคจากแหล่งเดียวกัน การจัดการขยะ การบำบัดน้ำเสีย เป็นต้น (ณัฐนรี ศรีทอง, 2552)

8) การพัฒนาบุคลากร (Training Staff) การให้ความรู้ การฝึกอบรม การส่งพนักงานดูงาน อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้พนักงานมีความรู้ มีแนวคิดและวิธีปฏิบัติในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน นับเป็นการพัฒนาบุคลากรในองค์กร เป็นการช่วยยกระดับมาตรฐานการบริการการท่องเที่ยว เช่น การฝึกอบรมพนักงานเสิร์ฟในร้านอาหารให้รู้วิธีการเสิร์ฟอาหารที่เป็นมาตรฐานสากล การฝึกแม่บ้านให้การต้อนรับแบบโฮมสเตย์ การอบรมนักสื่อความหมายธรรมชาติ อบรมนักสื่อความหมายด้านวัฒนธรรม เป็นต้น

9) การจัดเตรียมข้อมูลคู่มือบริการข่าวสารการท่องเที่ยวให้พร้อม (Preparing Tourist Information) ผู้รับผิดชอบการพัฒนาการท่องเที่ยวจะต้องร่วมกับผู้เกี่ยวข้องจัดเตรียมข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวข่าวสารการบริการการขาย ให้พร้อมมีเพียงพอต่อการเผยแพร่ ซึ่งอาจจัดทำในรูปแบบสื่อทัศนูปกรณ์รูปแบบต่าง ๆ เช่น คู่มือการท่องเที่ยว คู่มือการตลาดการท่องเที่ยวที่เป็นเอกสารแผ่นพับ หนังสือคู่มือ วิดีโอ แผ่นซีดีรอม เป็นต้น

10) ประเมินผล ตรวจสอบ และวิจัย (Undertaking Research) ความจำเป็นต่อการแก้ปัญหาและเพิ่มคุณค่า รวมถึงการจัดการคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวการลงทุนในธุรกิจท่องเที่ยว ผู้รับผิดชอบการพัฒนาการท่องเที่ยวและผู้ประกอบการจะต้องมีการประเมินผล การตรวจสอบผลกระทบ และการศึกษาวิจัยอย่างสม่ำเสมอ โดยการสอบถามผู้ใช้บริการโดยตรง การสอบถามความเห็นจากใบประเมินผล หรือการวิจัยตลาดการท่องเที่ยวเพื่อทราบผลของการบริการนำมาปรับปรุงและแก้ไขการจัดการ การบริการอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อความประทับใจและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวได้หลักการจัดการการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนทั้ง 10 ประการนี้ เป็นกรอบการปฏิบัติในแหล่งท่องเที่ยวทุกรูปแบบได้

2.3.3 กลยุทธ์การจัดการการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

กลยุทธ์หรือวิธีการจัดการการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนนี้ ผู้รับผิดชอบการพัฒนาจะต้องร่วมดำเนินการ (ร่วมคิด ร่วมทำ) กับพหุภาคี 4 ตามหน้าที่ที่รับผิดชอบและพันธกิจที่เกี่ยวข้องในแต่ละส่วนโดยนำเอกหลักการจัดการท่องเที่ยวทั้ง 10 ประการ มาบูรณาการโดยคำนึงถึงการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว การบริหารจัดการน้ำและภาคเกษตร การพัฒนาสินค้าของที่ระลึก (Green Products) รวมถึงการประชาสัมพันธ์ การส่งเสริมตลาดและการพัฒนาตลาดอยู่ด้วย โดยมีวิธีการตามขั้นตอนดังนี้ (ภราเดช พยัฆวิเชียร, 2553, หน้า 25-26)

- 1) ยึดหลักของความยั่งยืนในการวางแผนและจัดการวางแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรมนั้น องค์กรชุมชนจะต้องพูดคุย ปรึกษาหารือกับผู้ที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันประเมินผลศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว ร่วมกันค้นหาจุดแข็งหรือความโดดเด่นของทรัพยากรการท่องเที่ยว ค้นหาจุดอ่อนและสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหา มองหาโอกาสความเป็นไปได้ต่อการจัดการในอนาคต โดยคำนึงถึงการพัฒนาที่จะเกิดผลกระทบต่อชนน้อยที่สุด (มีความสมดุล) ของสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมในท้องถิ่น
- 2) กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายให้ชัดเจน การพัฒนาต้องมีความชัดเจนของการดำเนินงานเพื่อรักษาความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพ และคุณค่าของสิ่งแวดล้อม สังคม วัฒนธรรมและคงไว้ในอัตลักษณ์ท้องถิ่น ส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวได้รับความรู้และมีประสบการณ์เพิ่มขึ้นทุกครั้งที่ไปเที่ยว รวมทั้งการยกระดับคุณภาพชีวิตของท้องถิ่นโดยนำธุรกิจท่องเที่ยวเป็นอาชีพเสริม อันหมายถึงประชาชนในท้องถิ่นจะต้องมีรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี สะดวกสบายดีขึ้นกว่าเดิม
- 3) กำหนดผังและรูปแบบของสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวก ที่ไม่ก่อผลกระทบต่อทางภูมินิเวศ และวัฒนธรรมท้องถิ่น (ไม่เป็นที่แปลกปลอมเข้าไป) โดยใช้มาตรการเพื่อรักษาคุณภาพของสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม กำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวและความสามารถในการรองรับของพื้นที่ การประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การประเมินผลกระทบต่อสังคม การประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ
- 4) จัดทำแผนพัฒนาที่สอดคล้องกับแผนแม่บทของท้องถิ่น จังหวัดและภูมิภาค โดยสำรวจศักยภาพ (สถานภาพ คุณภาพ ความโดดเด่นความสวยงามและสุนทรียภาพ) ของแหล่งท่องเที่ยวสำรวจตลาดการท่องเที่ยว เพื่อกำหนดแผนพัฒนา แผนปฏิบัติการ (ระยะสั้น ระยะกลางและระยะยาว) ให้สอดคล้องกับแผนการพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนาของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
- 5) การพัฒนาบุคลากรต้องกำหนดแผนฯและหลักสูตรการฝึกอบรม เพื่อให้บุคลากรที่ปฏิบัติงาน (ในธุรกิจท่องเที่ยวทั้ง 5 สาขา คือ ขนส่ง/ ที่พัก/ ร้านอาหาร/ บริษัทนำเที่ยว และสินค้า

ของที่ระลึก) ซึ่งต้องมีความรู้ความสามารถ มีมาตรฐานการทำงานในระดับสากล โดยการฝึกอบรมการ
ดูงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เพื่อนำไปสู่การบริการที่มีมาตรฐานสากล

6) ดำเนินการเขียนโครงการ เพื่อของบประมาณพัฒนาและส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเมื่อกลุ่ม
ผู้รับผิดชอบการเขียนโครงการเพื่อของบประมาณได้รับมติจากชุมชนต่อการวางแผนพัฒนาแหล่ง
ท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรมแล้ว ต้องจัดการเขียนโครงการตามแผนบูรณาการ (แผนพัฒนา
ฉบับที่ 10)

2.3.4 การจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Sustainable Community Based Tourism)

การจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Sustainable Community Based Tourism) (อรรถพร
พันธ์เนตร, 2541, หน้า 13-16)

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว นับเป็นธุรกิจการท่องเที่ยวที่สร้างรายได้เป็นเงินตราให้กับ
ผู้ประกอบการและกระจายเข้าไปในท้องถิ่นที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
(อบต. และ อบจ.) หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องและรัฐบาลมีนโยบายและแผนงานพัฒนาและส่งเสริม
การท่องเที่ยว โดยเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวต่างประเทศ เพื่อ
เพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว เป็นการเพิ่มเศรษฐกิจของท้องถิ่นโดยรวมก็เป็นของประเทศด้วย รายได้
จากการท่องเที่ยวย่อมกระจายเข้าสู่ท้องถิ่นผู้เป็นเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวได้ เช่น มีนักท่องเที่ยวกิน
อาหาร หรือซื้อสินค้าของที่ระลึก เงินจากนักท่องเที่ยวผ่านมือจากเจ้าของร้านไปซื้ออาหารสดผลไม้สด
หรือซื้อผ้าทอ เงินย่อมกระจายไปสู่เกษตรกรผู้ผลิตอาหารและผลไม้ หรือไปสู่ช่างทอผ้า ซึ่งอยู่ใน
ท้องถิ่นได้ เป็นต้น

ดังนั้นการจัดการการท่องเที่ยวในท้องถิ่นนั้นย่อมเป็นภาระหน้าที่ของคนในท้องถิ่นที่จะต้อง
ร่วมกันคิดร่วมกันทำเพื่อให้มีนักท่องเที่ยวต่างถิ่นเดินทางมาเที่ยวเพิ่มขึ้นตลอดปีและตลอดกาล อัน
เป็นการจัดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนนั่นเอง กระบวนการจัดการการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนนั้นมีหลาย
ระดับ โดยระดับแรกคือ ชุมชนหรือประชาคม (Community) ผู้รับผิดชอบเป็นเจ้าของเป็นผู้
ครอบครอง จะต้องทำหน้าที่ มีบทบาท ดังนี้กฎหมายระบุหน้าที่รับผิดชอบการท่องเที่ยวของชุมชน

องค์กรชุมชนหรือประชาคม (Community) หรือกลุ่มประชาชน นับเป็นองค์กรเล็กที่สุด
และมีบทบาทเป็นเจ้าของท้องถิ่น เจ้าของทรัพยากรการท่องเที่ยว เจ้าของแหล่งท่องเที่ยว ต้องมี
บทบาท และหน้าที่ต่อการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนร่วมกัน ตามรัฐธรรมนูญกำหนด
บทบาทการมีส่วนร่วม ของประชาชนเป็นกฎหมาย ดังนี้

รัฐธรรมนูญไทยฉบับ พ.ศ. 2540 (ล่าสุด) (2540 อ้างใน อรรถพร พันธ์เนตร, 2541, หน้า
14) ระบุไว้ในหมวดที่ 3 สิทธิ และเสรีภาพของชนชาวไทย มาตราที่ 43 ระบุไว้ว่า บุคคลซึ่งรวมกัน
เป็นชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมย่อมมีสิทธิอนุรักษ์และฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะหรือ
วัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นและของชาติ และมีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้

ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน ทั้งนี้ตามกฎหมายบัญญัติกฎหมาย

มาตราที่ 56 ระบุไว้ว่า สิทธิของบุคคลที่จะมีส่วนร่วมกับรัฐและชุมชนในการบำรุงรักษา ได้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและหลากหลายทางชีวภาพ และในการคุ้มครอง ส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ดำรงชีพอยู่อย่างปกติและต่อเนื่องในสิ่งแวดล้อมที่จะไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพ หรือคุณภาพชีวิตของตน ย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ตามกฎหมายบัญญัติบทบาทขององค์กรชุมชนหรือประชาคมต่อการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนนั้นจะต้องทำงานร่วมกันกับทุกภาคี โดยร่วมเสนอความคิดหรือระดมความคิดเห็นในการศึกษา สถานภาพของแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยว มีจุดเด่น จุดด้อย โอกาสและปัญหาอะไรบ้าง จากนั้นจึงร่วมวางแผนงาน ทั้งแก้ไขปัญหา ส่งเสริมและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว ทำแผนปฏิบัติการทั้งแผนเฉพาะกิจ แผนระยะเร่งด่วน ระยะกลาง และระยะยาว ร่วมมือกันทำงานตามแผนที่วางไว้ให้เป็นผลสำเร็จ รวมทั้งร่วมลงทุนในธุรกิจท่องเที่ยวที่ได้รับการยินยอมจากชุมชน ร่วมกัน ประเมินผลงาน เพื่อให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ด้วยกัน หรือพบปัญหาที่ต้องร่วมกัน แก้ไข พัฒนาให้มีคุณภาพดีขึ้น นอกจากนั้น กลุ่มผู้แทนชุมชนต้องทำหน้าที่สร้างเครือข่ายทั้งระดับแนวตั้งและแนวนอนด้วย

2.3.4 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนกับการจัดการท่องเที่ยว

แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนกับการจัดการท่องเที่ยว (รุ่งทิพ ว่องปฏิการ, 2550, หน้า 1-2)

ในการจัดการการท่องเที่ยวนั้น หากชุมชนไม่ได้มีส่วนร่วมแล้ว อาจทำให้ชุมชนไม่ได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวเท่าที่ควร ยิ่งไปกว่านั้นยังอาจทำให้ชุมชนได้รับความเสียหายจากการท่องเที่ยวได้อีกด้วย การที่หลายฝ่ายพยายามที่จะให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรท่องเที่ยวเนื่องจากคนในท้องถิ่นย่อมทราบภาวะการณ์ต่าง ๆ ลักษณะของทรัพยากรธรรมชาติและปัญหา ที่สำคัญคือมีความรักและผูกพันกับสิ่งต่าง ๆ ในพื้นที่อยู่เป็นทุนเดิมจึงเป็นโอกาสอันดีที่ชุมชนจะได้มีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรของตนเอง

เมื่อชุมชนได้รับโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วม ความรู้สึกรัก ผูกพัน และหวงแหนทรัพยากรในฐานะที่เป็นเจ้าของก็จะเพิ่มพูนขึ้น เกิดความตระหนักในการปกป้องและอนุรักษ์ นอกจากนี้ชุมชนยังมีความรู้สึกที่ดีกับการที่ได้รับเกียรติให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการงานต่าง ๆ ด้วย การจัดการในที่นี่จำเป็นต้องมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลจะเกิดขึ้นได้หากมีสิ่งเหล่านี้ ดังนี้

การตัดสินใจร่วมกัน ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการรวมตัวกัน เพราะถ้าหากสมาชิกไม่มีโอกาสตัดสินใจร่วมในฐานะที่เป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วยความเข้มแข็งก็จะมี และจะขาดความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ขาดความตระหนักในการเป็นเจ้าของร่วมกัน และขาดการประคับประคองช่วยเหลือกัน ฉะนั้น การจัดการต่าง ๆ สมาชิกจะต้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้วย แต่อย่างไรก็ดีสมาชิกที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ เป็นอย่างดีเสียก่อน หากสมาชิกขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่ต้องตัดสินใจแล้ว แม้จะมีส่วนร่วมในการตัดสินใจก็มิได้ก่อให้เกิดประโยชน์แต่อย่างใด ตรงกันข้ามยังจะเป็นผลเสียอีกด้วย

การกำหนดโครงสร้างและบทบาทหน้าที่ โดยทั่วไปจะมีการคัดเลือกประธาน รองประธาน เลขานุการ ประชาสัมพันธ์ และกรรมการอื่น ๆ เพื่อจะได้มอบหมายหรือแบ่งบทบาทหน้าที่กัน แต่ในการกำหนดโครงสร้าง จำเป็นต้องคำนึงถึงเป้าหมายและกิจกรรมต่าง ๆ ที่ต้องจัดการว่าเป็นอย่างไร มีปริมาณงานมากน้อยเพียงใด จากนั้นจึงจะกำหนดโครงสร้างขึ้นมา

การสื่อสารระหว่างผู้นำกับสมาชิกชาวบ้าน ช่วยให้เกิดการรับรู้ เข้าใจ และร่วมมือกันมากขึ้น หากไม่มีการสื่อสารหรือมีแต่น้อย หรือมีการสื่อสารแต่ไขว้เขวจากความเป็นจริง การที่จะประสบผลสำเร็จในกิจกรรมต่าง ๆ ก็เป็นไปได้ยาก

การควบคุมตรวจสอบ เมื่อมีการแบ่งบทบาทหน้าที่กันแล้ว ต้องมีการควบคุมตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้มีการรับรู้อย่างโปร่งใสตามหลักการของบรรษัทภิบาล (Good Governance) โดยเฉพาะในกิจกรรมการจัดการที่เกี่ยวข้องกับการเงิน กิจกรรมการเรียนรู้ ฝึกฝนและปฏิบัติตามจริง เช่น เรื่องป่าชุมชน การอนุรักษ์และฟื้นฟูลุ่มน้ำ การรักษาทรัพยากร และการแก้ปัญหาขยะ เป็นต้น เป็นสิ่งจำเป็นซึ่งอาจมีเพื่อแก้ปัญหาหรือช่วยให้ทรัพยากรการท่องเที่ยวทั้งสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ ตลอดจนวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชุมชนยังคงดำรงอยู่ได้อย่างมีคุณภาพและยั่งยืน

งบประมาณ เพื่อสามารถดำเนินงานไปได้ด้วยดี จำเป็นที่จะต้องมีการระดมทุนทั้งภายในและภายนอกเพื่อให้สามารถทำกิจกรรมได้ โดยชุมชนสามารถที่จะระดมทุนจากภายในชุมชนก่อนเมื่อมีงบประมาณไม่เพียงพอจึงค่อยแสวงหางบประมาณจากภายนอก หรือของบสนับสนุนจากรัฐ

2.4 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก

2.4.1 ปัจจัยภายใน

2.4.1.1 ทักษะคิดต่อการท่องเที่ยว

ชลธิชา อ่องทูน (2554) กล่าวว่า ทักษะคิดของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดกิจกรรมล่องแพในเขื่อนภูมิพลจังหวัดตาก พบว่า ทักษะคิดในด้านผลิตภัณฑ์และบริการ และด้านราคา อยู่ในระดับที่พึงพอใจมากส่วนทักษะคิดด้านช่องทางการจัดจำหน่ายและด้านส่งเสริมการตลาดอยู่ในระดับที่เห็นด้วยปานกลางปัจจัยแรงจูงใจที่ทำให้นักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวที่เขื่อน

ภูมิพล คือภาพรวมของเชื่อนภูมิพล โดยได้รับข้อมูลเกี่ยวกับเชื่อนภูมิพลจากผู้ประกอบการนำเที่ยว อันได้แก่ บริษัทนำเที่ยว โรงแรม ร้านอาหาร และการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับเชื่อนภูมิพลอย่างต่อเนื่อง ส่วนข้อเสนอแนะของ นักท่องเที่ยวชาวไทยในการพัฒนารูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชื่อนภูมิพล นั้น ควรจะมีวัตถุประสงค์ประจำแพเพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ต่าง ๆ ที่แวะชมหรือผ่านขณะล่องแพ และน่าจะมีกิจกรรมที่หลากหลายและแตกต่างไปจากการล่องแพของที่อื่น ๆ สอดคล้องกับ กานต์ชนก ดาบสมเด็จ (2557) ที่ค้นพบว่า ทักษะคตินักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่มีต่อตำรวจท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีความคิดเห็นในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับ ปานกลาง ซึ่งสามารถอธิบายรายด้านได้ดังนี้ ด้านบุคลากร พบว่า บุคลิกของตำรวจท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวมีความประทับใจเป็นอย่างมากกับความกระตือรือร้นของตำรวจท่องเที่ยว และมีความประทับใจ ในระดับ ปานกลางกับอัธยาศัยไมตรีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร การปฏิบัติหน้าที่อย่างเสมอภาคและเป็นธรรม รวมถึงการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวนอก เวลางาน ด้านบริการ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีความพอใจในขั้นตอนของการ ให้บริการที่กระชับรวดเร็ว สามารถได้รับ บริการ ณ จุดเดียว และรับบริการเพียงครั้งเดียวเสร็จอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสิ่งที่นักท่องเที่ยว ชาวต่างชาติคิดว่า การให้บริการของตำรวจท่องเที่ยวยังไม่ดีคือจำนวนตำรวจท่องเที่ยวที่มีไม่เพียงพอ และการแก้ไขปัญหาได้ทันถ่วงทีของตำรวจท่องเที่ยว ด้านสถานที่ให้บริการของตำรวจท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีความ ประทับใจในระดับปานกลางกับสถานที่ตั้งของสถานีตำรวจท่องเที่ยว ที่รับรองในระหว่างการเข้ามาใช้บริการ การจัดสัดส่วนของสถานที่ให้บริการรวมถึงป้ายชื่อของสถานที่ ที่มองเห็นได้ชัดเจน แต่มีบางส่วนที่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติอยากให้มีการปรับปรุงคือ สิ่งอำนวยความสะดวกในระหว่างรอการรับบริการ เช่น น้ำดื่ม หนังสือพิมพ์ เป็นต้น ด้านประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข่าวสารต่าง ๆ ด้านการท่องเที่ยวของตำรวจท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีความ ประทับใจในระดับปานกลางกับข้อมูล การท่องเที่ยวที่จัดทำเป็นเอกสารแผ่นพับที่จัดเตรียมไว้ให้กับ นักท่องเที่ยว ป้ายแสดง ขั้นตอนการให้บริการของตำรวจท่องเที่ยว มีตำรวจท่องเที่ยวให้คำแนะนำ และให้บริการตลอดเวลา แต่สิ่งที่นักท่องเที่ยวอยากให้มีการปรับปรุงคือวิธีการแจ้งเหตุหรือติดต่อกับ ตำรวจท่องเที่ยว เช่น หมายเลขโทรศัพท์ที่ชัดเจนและจำง่าย และต้องการให้มีการจัด ออกตรวจพื้นที่ ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ

สรุปได้ว่า เจตคติ ความรู้สึกนึกคิดของประชาชนในท้องถิ่นที่มีต่อการท่องเที่ยวซึ่ง อาจแสดงออกมาในรูปแบบของพฤติกรรม การกระทำ คำพูด ได้ทั้งในทางบวกและทางลบ เป็นสภาพ แวดล้อมในพื้นที่ที่จะถูกพัฒนาโดยการท่องเที่ยว โดยประชาชนในชุมชนได้รับความรู้และวิทยาการใหม่ ๆ จากการท่องเที่ยว อีกทั้งการท่องเที่ยวจะทำให้พื้นที่เป็นที่รู้จักของบุคคลทั่วไปมากขึ้น โดยการท่องเที่ยว จะทำให้ท้องถิ่นมีการจ้างงานมากขึ้น และการท่องเที่ยวจะทำให้ชุมชนท้องถิ่นได้รับการพัฒนาให้เจริญ ขึ้น เช่น มีถนนลาดยางตัดผ่าน

2.4.1.2 ความตระหนักถึงประโยชน์ต่อส่วนรวม

จิตสำนึกเป็นค่าที่ไม่สามารถให้คำจำกัดความได้ชัดเจนแต่สามารถอธิบายที่ใกล้เคียงได้ 2 แนวทาง ซึ่งแนวทางแรกเป็นความคิดที่เปลี่ยนแปลงตลอด เวลาไม่หยุดนิ่ง และแนวทางที่สอง หมายถึง จิตสำนึกของบุคคล เป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีอยู่ตลอดเวลาแม้ช่วงว่างของเวลา เช่น การนอนหลับ (Kunwar, 1996, p. 605) จากความหมายของจิตสำนึกที่กล่าวมา จึงสรุปได้ว่า จิตสำนึกเป็นพฤติกรรมภายใน อย่างหนึ่งของมนุษย์ที่แสดงออกถึงภาวะทางจิตใจที่เกี่ยวกับความรู้สึก ความคิด ความปรารถนาต่าง ๆ เป็นภาวะทางจิต ตื่นตัว และรู้ตัวสามารถตอบสนองต่อสิ่งเร้าจากประสาทสัมผัสทั้งห้า เป็นสิ่งที่เกิดจากประสบการณ์ต่าง ๆ ของมนุษย์ที่รวมตัวกันขึ้น และมีความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ต่าง ๆ เหล่านั้น และประเมินค่าสิ่งเหล่านั้นออกมาเป็นจิตสำนึก โดยคำว่าสาธารณะ (Public) เป็นคำที่มีความหมายกว้าง สามารถใช้ได้กับสิ่งของ บุคคล สถานที่และการกระทำ ซึ่งมีการให้ความหมายไว้หลากหลาย เช่น ราชบัณฑิตยสถาน (2538, หน้า 826) ให้ความหมายคำว่า สาธารณะ หมายถึง ทั่วไปเกี่ยวกับประชาชน และสาธารณะสมบัติว่า ทรัพย์สินส่วนรวมของประชาชน สอดคล้องกับ สอ เสถบุตร (2530, หน้า 592) ได้แปลความหมายคำว่า “Public เป็นภาษาไทยว่า สาธารณะซึ่งหมายถึง ที่สาธารณะ ชุมชน เปิดเผย การเผยแพร่ สิ่งที่เป็นของทั่วไป เช่น ถนนหลวง สิ่งที่เป็นของรัฐบาล และสิ่งที่เป็นของประชาชน” และสอดคล้องกับ ซิลล์ส (Sills, 1972, p. 567) กล่าวว่า “สาธารณะเป็นความรู้สึกเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล”

สรุปได้ว่า ความตระหนักถึงประโยชน์ต่อส่วนรวม คือ ความรู้สึกที่มีต่อชุมชนส่วนรวมที่จะได้รับ เมื่อตนเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งเป็นสิ่งที่มีประโยชน์ต่อสังคม หรือการพัฒนาของชุมชนการที่ชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยมควรได้รับการเปิดโอกาสให้มีส่วนในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยว โดยหน้าที่ของบุคคลหนึ่งและทุกคนในชุมชน คือ การสังเกตความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับตลาดน้ำคลองลัดมะยม เช่น สิ่งแวดล้อม และการปรับแต่งสถานที่ภายในชุมชน โดยชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยมให้ความร่วมมือในการพัฒนาตลาดน้ำคลองลัดมะยม และมีการสร้างค่านิยมด้านการท่องเที่ยวอย่างมีคุณค่าให้กับผู้ที่เข้ามาท่องเที่ยวในตลาดน้ำคลองลัดมะยม

2.4.1.3 ความตระหนักถึงปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว

ปัจจุบันการท่องเที่ยวถือเป็นอุตสาหกรรมบริการที่ทำรายได้ให้แก่ประเทศต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก รวมทั้งประเทศไทยด้วย และได้มีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งวิธีการจัดการการท่องเที่ยว ให้ขยายตัวมากขึ้นตามลำดับถึงแม้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจะให้ผลดีทางด้านเศรษฐกิจ แต่ก็ก่อให้เกิดผลกระทบในทางลบได้มากหากไม่ระมัดระวัง ผลกระทบในทางลบที่สำคัญมากมี 1 ประการคือ ประการที่ 1 ก่อให้เกิดความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว และประการ

ที่ 2 ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ชุมชนในท้องถิ่นที่มีแหล่งท่องเที่ยวตั้งอยู่ความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวเกิดจากสาเหตุหลายประการ เช่น นักท่องเที่ยวไม่ช่วยกันระมัดระวังรักษาสิ่งแวดล้อม มีการทิ้งขยะเกลื่อนกลาดไม่เป็นที่เป็นทาง เต็ดหรือทำลายพืชพรรณไม้ ขีดเขียนตามผนังถ้ำหรือขีดหินให้เกิดความสกปรก ทำลายปะการังใต้น้ำ โรงแรมปล่อยน้ำเสียลงในแหล่งน้ำ รวมทั้งมีการปลูกสร้างอาคารที่ไม่กลมกลืนกับสภาพแวดล้อม สกปรกรกรุงรัง หรือรुक้าที่สาธารณะความเดือดร้อนที่ชุมชนในท้องถิ่นอาจได้รับการท่องเที่ยว ได้แก่ ความไม่สะดวกต่าง ๆ อันเนื่องมาจากนักท่องเที่ยวเดินทางมาเป็นจำนวนมาก เช่น ปัญหาการจราจรติดขัด ปัญหาเสียงรบกวนและปัญหาค่าครองชีพในท้องถิ่นสูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ อมรศิริ ดวงดี (2555) ค้นพบว่า ความตระหนักในการอนุรักษ์หิ้งห้อยในระดับปานกลาง ปัจจัยที่มีผลต่อความตระหนักในการอนุรักษ์หิ้งห้อยของกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏว่าการให้คุณค่าเกี่ยวกับการอนุรักษ์หิ้งห้อย และความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์หิ้งห้อย มีผลต่อความตระหนักของนักท่องเที่ยวที่มี ต่อการอนุรักษ์หิ้งห้อยในแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ตลาดน้ำอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ปัญหาอุปสรรคที่สำคัญ คือ นักท่องเที่ยวมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น ส่องแสงไฟแรงสูงขณะชมหิ้งห้อย ถ่ายรูปหิ้งห้อยโดยใช้แฟลช หรือจับหิ้งห้อย ซึ่งนักท่องเที่ยวขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการท่องเที่ยวชมหิ้งห้อย และไม่มีความตระหนักในการอนุรักษ์ อย่างแท้จริง

สรุปได้ว่า ความตระหนักถึงปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว คือ การที่ประชาชนเล็งเห็นคุณค่าและความสำคัญ รวมถึงการรับรู้ถึงสภาพปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยวเป็นการที่บุคคลนั้น ๆ ต้องการปรึกษาหารือกับสมาชิกคนอื่น ๆ ในชุมชนเพื่อทำความเข้าใจในปัญหาที่เกิดขึ้นกับแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนของท่าน พร้อมหาแนวทางแก้ไขปัญหาหรือพร้อมจะแจ้งให้เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบทราบทันทีเมื่อพบเห็นการบุกรุกทำลายสิ่งแวดล้อมหรือสร้างความเสียหายให้แก่สถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชน

2.4.2 ปัจจัยภายนอก

2.4.2.1 การได้รับรู้ข่าวสารด้านการท่องเที่ยว

สังคมในปัจจุบันคนทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันในการรับรู้ หรือเปิดรับข้อมูลข่าวสารได้โดยไม่จำกัดสิทธิ์กับผู้ที่มีการศึกษาสูงหรือต่ำ แต่จะให้บริการข้อมูลข่าวสารกับทุกระดับการศึกษา โดยไม่แบ่งแยกระดับการศึกษา ตลอดจนการเข้าถึงข้อมูลในปัจจุบันสามารถเข้าถึงได้ง่ายไม่ว่าผู้ที่มีการศึกษาสูงหรือต่ำก็สามารถเข้าถึงข้อมูลได้สะดวก รวดเร็ว และเท่าเทียมกัน จึงทำให้ระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพของสื่อการประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวในด้านสื่อหนังสือพิมพ์ สื่อโปสเตอร์ สื่อแผ่นพับ สื่อนิตยสาร สื่อคู่มือการท่องเที่ยว สื่อโทรทัศน์ สื่อวิทยุ และสื่ออินเทอร์เน็ต สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนกพล ชัยรัตนศักดิ์ (2557) ที่ค้นพบว่า สังคมในปัจจุบัน

คนทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันในการรับรู้ โดยไม่จำกัดอภิสิทธิ์กับผู้ที่มีการศึกษาสูงหรือต่ำ จึงทำให้ระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพของสื่อการประชาสัมพันธ์ในด้านการท่องเที่ยว

สรุปได้ว่า การได้รับรู้ข่าวสารด้านการท่องเที่ยว คือ การที่ประชาชนได้รับรู้ รับทราบเกี่ยวกับข้อมูล ข่าวสาร ความเคลื่อนไหวของการท่องเที่ยว ผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ นิตยสาร หนังสือพิมพ์ เสียงตามสายของหมู่บ้าน หรือจากผู้นำหมู่บ้าน เป็นต้น ตลาดน้ำคลองลัดมะยมเป็นแหล่งท่องเที่ยวของเขตตลิ่งชัน เป็นชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม ได้รับการเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลจากหน่วยงานราชการ และการได้รับการแจกนิตยสาร สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกัตลาดน้ำคลองลัดมะยม

2.4.2.2 แรงจูงใจทางเศรษฐกิจ

ระบบเศรษฐกิจแบบเสรีนิยมหรือทุนนิยมเป็นระบบเศรษฐกิจที่ให้เสรีภาพแก่ภาคเอกชนใน การเลือกดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ เอกชนมีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน สามารถเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิต เศรษฐทรัพย์ต่าง ๆ ที่ตนหามาได้ มีเสรีภาพในการประกอบธุรกิจ รวมทั้งการเลือกอุปโภคบริโภคสินค้า และบริการต่าง ๆ แต่ทว่าเสรีภาพดังกล่าวจะต้องอยู่ภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย กล่าวคือ การดำเนินการใด ๆ จะต้องไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพพื้นฐานของบุคคลอื่น ใช้ระบบของการแข่งขันโดยมีราคาและระบบตลาดเป็นกลไกสำคัญในการจัดสรรทรัพยากร โดยรัฐบาลจะไม่เข้าไปเกี่ยวข้องในกิจกรรมทางเศรษฐกิจ จะมีหน้าที่เพียงการรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง และการป้องกันประเทศ โดยแรงจูงใจทางเศรษฐกิจ เป็นสิ่งที่เอกชนมีเสรีภาพในการเลือกตัดสินใจดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจตามที่ตนถนัด และสามารถมีกำไรและการมีระบบกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินเป็นแรงจูงใจทำให้การทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ เอกชนจะทำงานอย่างเต็มที่เนื่องจากผลิตได้มากน้อยเท่าไรก็จะได้ผลตอบแทนหรือรายได้ไปเท่านั้น ภายใต้ระบบเศรษฐกิจระบบนี้จะมีการคิดค้นสิ่งประดิษฐ์หรือเทคนิคใหม่ ๆ อยู่เสมอ ทำให้เกิดการพัฒนาอยู่ตลอดเวลา ซึ่งทำให้เกิดแรงจูงใจทางเศรษฐกิจที่จะดำเนินกิจกรรมเพื่อค้าผลกำไรและสร้างประโยชน์ให้เกิดขึ้น

สรุปได้ว่า แรงจูงใจทางเศรษฐกิจ คือ สิ่งกระตุ้นที่เกี่ยวข้องกับทางเศรษฐกิจที่ประชาชนคาดหวังที่จะได้รับ หลังจากทำการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนการที่ชุมชนมีความเจริญขึ้นจากรายได้อันเกิดจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม มีการกระจายรายได้สู่ชุมชน คนในพื้นที่หันมาประกอบอาชีพเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยว เข้ามาประกอบธุรกิจมากขึ้น และคนในพื้นที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้น

2.4.2.3 การได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ

ภาครัฐมีการจัดตั้งหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาและสร้างความเจริญแก่ชุมชน มีสิ่งสาธารณูปโภค สาธารณูปโภคที่ดียิ่งขึ้น เกิดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ไฟฟ้า ประปา

การสื่อสาร ตลอดจนการให้งบประมาณในการพัฒนาการท่องเที่ยว มีการส่งบุคลากรมาฝึกอบรมให้ความรู้ และทุกคนมีส่วนร่วมในการสร้างมาตรฐานของสินค้า และบริการด้านการท่องเที่ยวให้ดียิ่งขึ้น (ชนกพล ชัยรัตน์ศักดิ์ดา, 2557)

สรุปได้ว่า ด้านการได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ คือ การได้รับการช่วยเหลือและการสนับสนุนจากหน่วยงานปกครองในท้องถิ่น เทศบาล หรือหน่วยงานต่าง ๆ ในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยการเกิดความเจริญแก่ชุมชน มีสิ่งสาธารณูปโภค สาธารณูปโภคที่ดี ยิ่งขึ้น เกิดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ไฟฟ้า ประปา การสื่อสาร. มีการให้งบประมาณในการพัฒนาการท่องเที่ยว มีการส่งบุคลากรมาฝึกอบรมให้ความรู้ และทุกคนมีส่วนร่วมในการสร้างมาตรฐานของสินค้า และบริการด้านการท่องเที่ยว

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ณัฐภา ผิวมา, จุฑาวุฒิ จันทรมาลี และภัทรพร ทิมแดง (2549) การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เชียงอนุรักษ์: กรณีศึกษาตลาดน้ำไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี พบว่าชุมชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในระดับ ปานกลาง ($X = 1.04$) โดยคนในชุมชนมีส่วนร่วมในด้านด้านการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมบริเวณบ้านของท่านเพื่อให้เกิดทัศนียภาพที่สวยงามที่สอดคล้องกับแหล่งท่องเที่ยวบริเวณใกล้เคียง ($X = 1.60$) มากที่สุดรองลงมาคือ ด้านการร่วมมือเสนอแนะในการจัดกิจกรรมเพื่อการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในบริเวณใกล้เคียงชุมชนของท่าน ($X = 1.19$) และด้านที่คนในชุมชนมีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ ด้านการเสนอความคิดเห็นในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ใกล้ชุมชน กับกรรมการชุมชนในการประชุมประจำเดือน ($X = .90$)

สำหรับการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชียงอนุรักษ์ ตลาดน้ำไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี พบว่า อายุ การศึกษาระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชียงอนุรักษ์ ปัญหา และอุปสรรคในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชียงอนุรักษ์ จากผลสรุปดังกล่าวการท่องเที่ยวเชียงอนุรักษ์จึงจัดได้ว่าเป็นรูปแบบหนึ่งของการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ไม่เพียงแต่จะส่งผลให้กับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวอย่างเดียวแต่ยังครอบคลุมถึงการแบ่งปันผลประโยชน์จากธุรกิจท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านรายได้มาใช้เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ธุรกิจท่องเที่ยวเองพัฒนาไปอย่างยั่งยืน

ปทุมพร วรดิพิงศ์ (2552) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรการจัดการการท่องเที่ยวในชุมชนเพื่อความยั่งยืน พบว่า 1) การจัดการการท่องเที่ยวในชุมชนเพื่อความยั่งยืนจะต้องให้บุคลากรในชุมชนมีโอกาสได้รับการฝึกอบรม เพื่อสร้างทักษะ ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวในชุมชนโดยให้บุคลากรในชุมชนมีส่วนร่วมในการเสนอหัวข้อที่ต้องการเรียนรู้ และมีส่วน

ร่วมในการดำเนินกิจกรรมการฝึกอบรม 2) หลักสูตรฝึกอบรมการจัดการการท่องเที่ยวในชุมชนเพื่อความยั่งยืนที่พัฒนาขึ้นได้นำ หัวข้อเรื่องจากผลการศึกษาความต้องการของชุมชน ประกอบการศึกษาแนวคิดการจัดการการท่องเที่ยวจากงานวิจัย ตลอดจนการวิเคราะห์ทฤษฎีต่าง ๆ จนได้โครงร่างหลักสูตรซึ่งประกอบด้วย (1) ความจำเป็นและปัญหา (2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร และ (3) หน่วยการฝึกอบรมจำนวน 10 บท ซึ่งผ่านการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญแล้ว พบว่า โครงร่างหลักสูตรมีความสอดคล้องและเหมาะสม ในระดับมาก 3) ผลการประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมพบว่า หลังการฝึกอบรมผู้เข้ารับ การอบรมมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดการการท่องเที่ยวในชุมชนเพื่อความยั่งยืนสูงกว่า ก่อนการทดลองใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และผู้เข้ารับ การอบรมมีเจตคติต่อการจัดการการท่องเที่ยวในชุมชนเพื่อความยั่งยืนสูงกว่าก่อนการทดลองใช้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ผู้เข้าอบรมสามารถทำแบบทดสอบตามวัตถุประสงค์การฝึกอบรมทุกหน่วย คิดเป็น ร้อยละ 81.96 การทดสอบประสิทธิภาพหลักสูตรฝึกอบรมด้วยคะแนนจากผลการทำแบบฝึกหัด และแบบทดสอบมีค่าเฉลี่ย 84.38/81.96 การประเมินสภาพแวดล้อมการฝึกอบรมพบว่า ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด

อดิภา ตรียตลานนท์ (2548) แนวทางเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาตลาดน้ำวัดไทร แขวงบางขุนเทียน พบว่า 1) แนวทางเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาตลาดน้ำวัดไทรจะต้องเกิดจากความร่วมมือระหว่าง ประชาชน เจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้นำท้องถิ่น และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในผลประโยชน์ ในขั้นตอนการค้นหาปัญหา การตัดสินใจ การดำเนินการประเมินผล และการรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น โดยมุ่งพัฒนาและฟื้นฟูสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติวิถีชีวิต การสร้างจิตสำนึกในการรักษาสิ่งแวดล้อมร่วมกันในชุมชน มีกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ และการออกกฎข้อบังคับของท้องถิ่น ซึ่งโครงการและกิจกรรมต้องมาจากความต้องการของชุมชน 2) แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ต้องมุ่งเน้นการอนุรักษ์และรักษาทรัพยากรให้คงไว้นานที่สุด ผู้เกี่ยวข้องทั้งหมดร่วมมือกันเป็นภาคีเครือข่ายและรัฐให้การสนับสนุน เน้นการพัฒนาที่ต่อเนื่อง และมีการวิจัยติดตามประเมินผล 3) ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาตลาดน้ำวัดไทร พบว่า ยังมีความคิดเห็นไม่ตรงกันในเรื่องการเปิดประตูน้ำ ประชาชนในท้องถิ่นให้ความร่วมมือในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมน้อย มีการย้ายเข้ามาของคนต่างถิ่นมากขึ้นทำให้ความผูกพันของคนในชุมชนน้อยลง จึงเป็นเหตุให้ขาดความจริงจังในการแก้ปัญหาต่าง ๆ มีน้ำเน่าเสียในคลอง ประชาชนขาดจิตสำนึกในการรักษาความสะอาด คลองมีสภาพคับแคบไม่สามารถขยายได้ รวมถึงขาดการสนับสนุนอย่างจริงจังและต่อเนื่องจากผู้เกี่ยวข้อง

จริยาวัฒน์ โลหะพุนตระกูล (2550) การพัฒนาและแก้ไขปัญหาชุมชน ด้วยการจัดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชน กรณีศึกษาตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง อ.พระประแดง จ.สมุทรปราการ พบว่า การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ดำเนินการโดยองค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำผึ้ง สามารถแก้ไขปัญหาให้แก่ชุมชนเรื่องผลผลิตทางการเกษตรได้ เพราะเป็นการสร้างอาชีพและรายได้ให้แก่ประชาชนในพื้นที่ ความสำเร็จดังกล่าวเป็นผลสืบเนื่องจากปัจจัยภายนอกซึ่งได้แก่กระแสการส่งเสริมการท่องเที่ยวรูปแบบต่าง ๆ ของภาครัฐ ที่สร้างความต้องการในการท่องเที่ยวของภาคประชาชนอย่างต่อเนื่อง ควบคู่กับการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวระดับท้องถิ่น โดยมีปัจจัยภายในคือ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นสวนเกษตรดั้งเดิมแบบยกท้องร่อง ซึ่งเป็นพื้นที่อนุรักษ์ของภาครัฐมาตั้งแต่ปี 2520 และตั้งอยู่ใกล้กรุงเทพมหานคร ทั้งนี้การมีผู้นำอย่างเป็นทางการที่ดำรงตำแหน่งนายก อบต. ทำให้สามารถจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างต่อเนื่อง รวมถึงสามารถขยายผล การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวไปเชื่อมโยงกับการพัฒนาชุมชนในด้านต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวาง เช่น การพัฒนาด้านคมนาคม สาธารณูปโภคต่าง ๆ การรื้อฟื้นวัฒนธรรมประเพณี เป็นต้น ในส่วนของ กระบวนการจัดการเพื่อบรรลุตามองค์ประกอบ 4 ด้านของการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้แก่ (1) องค์ประกอบด้านพื้นที่ท่องเที่ยว (2) องค์ประกอบด้านการจัดการ (3) องค์ประกอบด้านกิจกรรม กระบวนการ และ (4) องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมรวมถึงการประชาสัมพันธ์และการสร้าง เครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทั้งในและนอกพื้นที่ พบว่าทำได้ดีในองค์ประกอบ ที่ 1-3 หากแต่ต้องพัฒนาเพิ่มเติมในองค์ประกอบที่ 4 ด้าน การมีส่วนร่วม และควรสร้างเครือข่าย ความร่วมมือในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวกับพื้นที่ตำบลใกล้เคียงให้มากขึ้น

ไพบุลย์ แจ่มพงษ์ (2553) การจัดการขยะโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน บริเวณตลาดน้ำอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ขยะมูลฝอยนับเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่สำคัญปัญหาหนึ่งของชุมชนต่าง ๆ ทั่วโลก และมีแนวโน้มจะมีปริมาณเพิ่มมากขึ้นทุกปีเนื่องจากประชากรที่เพิ่มจำนวนมากขึ้น รวมทั้งสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจที่เอื้อต่อการบริโภคในรูปแบบต่าง ๆ ที่หลากหลายขึ้น โดยเฉพาะพื้นที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ เช่น “ชุมชนอัมพวา” หรือชุมชนที่อยู่ในเขตเทศบาลตำบลอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งมีตลาดน้ำอัมพวาและมรดกทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่สำคัญของชาติหลายแห่ง อันส่งผลกระทบต่อให้เกิดปัญหาขยะมูลฝอยตกค้างจำนวนมาก การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาถึงแนวทางการจัดการขยะ โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน ใช้วิธีการศึกษาเชิงสำรวจจากกลุ่มประชาชนในเขตเทศบาลและนักท่องเที่ยว จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์มุ่งเน้นประเด็นการจัดการขยะและนำผลมาจัดประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ระดมความคิดเห็นจากกลุ่มประชาชนที่เกี่ยวข้อง

จุฑารัตน์ จริยาอุดม (2549) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาพื้นที่สีเขียวให้เป็นตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง พบว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่สีเขียวให้เป็นตลาดน้ำบางน้ำผึ้งด้านริเริ่มการพัฒนาอยู่ในระดับสูง เนื่องมาจากวิถีชีวิตแบบสังคมท้องถิ่นที่มีความผูกพันกัน ด้านวางแผนพัฒนา ด้านดำเนินการพัฒนาและด้านประเมินผลพัฒนาอยู่ในระดับต่ำซึ่งเป็นขั้นตอนที่ อนาคต. เป็นผู้กำหนดทรัพยากรและแหล่งทรัพยากรที่ใช้ในการพัฒนา ด้านรับผลประโยชน์จากการพัฒนาอยู่ในระดับสูง เพราะเป็นขั้นตอนที่ประชาชนที่มีส่วนร่วมได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาทางด้านวัตถุและด้านจิตใจ และก่อเกิดการสร้างงานสร้างอาชีพของประชาชนระดับสูงสุด ศึกษาการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา รายได้ต่อเดือน ภูมิภาค ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่สีเขียวให้เป็นตลาดน้ำไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ข้อเสนอแนะการวิจัย การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาพื้นที่สีเขียวให้เป็นตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง อนาคต. ควรจัดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอแนะข้อคิดเห็น และด้านวางแผนพัฒนามีการประชาสัมพันธ์ตลาดน้ำบางน้ำผึ้งให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น และระบบการบริหารภายใน อนาคต. ให้ใช้ระบบคุณธรรม เพื่อการพัฒนาพื้นที่ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวใหม่และการสร้างงาน สร้างอาชีพของชุมชนในใช้กระบวนการการพัฒนาแบบบูรณาการ

มยุรี ศรีอุตร (2548) การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม บริเวณตลาดน้ำวัดลำพญา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ผู้ประกอบการค้าของตลาดวัดลำพญา จำนวน 135 คน เป็นเพศหญิง จำนวน 87 คน เพศชาย 48 คน ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พบว่า โดยภาพรวมมีระดับการมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า สถานภาพ รายได้ต่อเดือน และการเป็นสมาชิกกลุ่มที่ต่างกันมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบริเวณตลาดน้ำวัดลำพญา แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ส่วนตัวแปรเพศ อายุ ระดับการศึกษา ภูมิภาค ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบริเวณตลาดน้ำวัดลำพญา ไม่แตกต่างกัน สำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า ผู้ประกอบการค้าส่วนใหญ่จะมีส่วนร่วมในด้านการปฏิบัติกิจกรรม โดยร่วมกันในการจัดสภาพแวดล้อมชุมชนให้คงงามสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อยและ มักเป็นฝ่ายปฏิบัติตามนโยบายมากกว่าที่จะมีส่วนร่วมในการวางแผน หรือการติดตามและประเมินผล เนื่องจากผู้ประกอบการค้ามีภารกิจในด้านการค้าขายจึงเป็นอุปสรรคสำคัญ ในการที่จะเข้ามามีส่วนร่วม

ณัฐภา ผิวมา และคณะ (2549) การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์: กรณีศึกษาตลาดน้ำไทรน้อย จังหวัดนนทบุรีพบว่า ชุมชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในระดับ ปานกลาง (Mean =1.04) โดยคนในชุมชนมีส่วนร่วมในด้านด้านการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมบริเวณบ้านของท่านเพื่อให้เกิดทัศนียภาพที่สอดคล้องกับแหล่งท่องเที่ยว

บริเวณใกล้เคียง (Mean =1.60) มากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการร่วมมือเสนอแนะในการจัดกิจกรรม เพื่อการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในบริเวณใกล้เคียงชุมชนของท่าน (Mean =1.19) และด้านที่คนใน ชุมชนมีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ ด้านการเสนอความคิดเห็นในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ใกล้ชุมชน กับกรรมการชุมชนในการประชุมประจำเดือน (Mean =.90) สำหรับการศึกษาปัจจัยที่มีความ สัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ตลาดน้ำไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี พบว่า อายุ การศึกษา ระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ปัญหา และอุปสรรคในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จากผลสรุปดังกล่าว การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จึงจัดได้ว่าเป็น รูปแบบหนึ่งของการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ไม่เพียงแต่จะส่งผลให้กับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวอย่างเดียว แต่ยังคงครอบคลุมถึงการแบ่งปันผลประโยชน์จากธุรกิจท่องเที่ยวโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านรายได้มาใช้ เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ธุรกิจท่องเที่ยวเองพัฒนาไปอย่างยั่งยืน

บทที่ 3 ระเบียบงานวิจัย

ในการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานครครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชน และปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของการมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูล ทั้งข้อมูลปฐมภูมิ และข้อมูลทุติยภูมิ นำมาสรุปเป็นรายละเอียดและขั้นตอนในการวิจัยได้ต่อไปนี้

- 3.1 รูปแบบของการวิจัย
- 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล

3.1 รูปแบบของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงผสมวิธีเป็นการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานครใช้วิธีสัมภาษณ์ และการตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล และศึกษาจากเอกสารอื่น ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก และการมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ซึ่งข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์กับชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร โดยสามารถแสดงรายละเอียดได้ดังต่อไปนี้ (บุญใจ ศรีสถิตนรากร, 2550)

3.1.1 เชิงปริมาณ

- 3.1.1.1 ประชากร/ กลุ่มตัวอย่าง
- 3.1.1.2 เครื่องมือที่ใช้สอบถามแบบปลายเปิดและปลายปิด
- 3.1.1.3 การตรวจสอบข้อมูล
- 3.1.1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.1.1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1.2 เชิงคุณภาพ

- 3.1.2.1 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
- 3.1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์
- 3.1.2.3 การตรวจสอบเครื่องมือ

3.1.2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1.2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ กำหนดประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ดังนี้

3.2.1 กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จากหัวหน้าครัวเรือน หรือตัวแทน ทุกครัวเรือนที่มีผู้อาศัยในบริเวณ ตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานครซึ่งมีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 800 คน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2559) โดยการกำหนดขนาดตัวอย่างจากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างประชากรคำนวณจากสูตรของ ยามาเน่ (Yamane, 1973, 1988 อ้างใน ชาญชัย จิตรเหล่าอาพร, 2553, หน้า 51) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยมีสูตรการคำนวณดังนี้

สูตรที่ใช้ในการคำนวณ คือ

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 N = ขนาดของประชากร
 e = ค่าความคาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้ คือ .05
 แทนค่าในสูตร = $\frac{800}{1 + 800 (0.05)^2}$
 = 399.40 ประมาณ 400 คน

3.2.2 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ กำหนดแบบเจาะจง จากผู้มีบทบาทหน้าที่โดยตรงเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ซึ่งประกอบด้วย แกนนำชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นผู้ที่ได้ดำเนินการเรื่องการจัดการชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานครเป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญรวมจำนวน 5 คน และประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร รวมจำนวน 5 คน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.3.1 แบบสอบถาม

แบบสอบถาม ประกอบด้วยเนื้อหา 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ภูมิฐานะ รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน มีลักษณะเป็นคำถามปลายปิด

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยภายใน ซึ่งได้แก่ ทศนคติต่อการท่องเที่ยว ความตระหนักถึงประโยชน์ต่อส่วนรวม และความตระหนักถึงปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว ลักษณะแบบสอบถามเป็นคำถามปลายปิดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนในการวัดความคิดเห็นเป็น 5 ช่วงเท่า ๆ กัน

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยภายนอก ซึ่งได้แก่ การได้รับรู้ข่าวสารด้านการท่องเที่ยว แรงจูงใจทางเศรษฐกิจการได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ และการได้รับการชักชวนจากภาครัฐ หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน หรือผู้นำหมู่บ้าน ลักษณะแบบสอบถามเป็นคำถามปลายปิดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนในการวัดความคิดเห็นเป็น 5 ช่วง เท่า ๆ กัน

ส่วนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ตามทฤษฎีการมีส่วนร่วมของ โคเฮน และอัฟฮอฟ (Cohen & Uphoff, 1997) ประกอบด้วยกรอบแนวคิดพื้นฐานการมีส่วนร่วม 4 ด้าน คือ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Implementation) 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) ลักษณะแบบสอบถามเป็นคำถามปลายปิดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนในการวัดความคิดเห็นเป็น 5 ช่วงเท่า ๆ กัน

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม อื่น ๆ ลักษณะแบบสอบถามเป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เมื่อสร้างแบบสอบถามเสร็จแล้ว ผู้วิจัยได้นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาในสิ่งที่ต้องการวัดและนำผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละท่าน นำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ โดยนำคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญทุกคนแล้วนำมาหาค่าดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC: Index of Item-objective Consistency) ซึ่งมีสูตรการคำนวณดังนี้

$$IOC = \frac{\sum}{N}$$

โดยที่

IOC คือ ดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

R คือ ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ถ้าค่า IOC

+1 หมายถึง คำถามหรือข้อความแต่ละคำถามได้ตรงและครอบคลุมเนื้อหาดีมาก

0 หมายถึง คำถามหรือข้อความแต่ละคำถามได้ตรงและครอบคลุมเนื้อหาปานกลาง

-1 หมายถึง คำถามหรือข้อความแต่ละคำถามได้ตรงและครอบคลุมเนื้อหาน้อย

การพิจารณาค่า IOC พิจารณาจากค่า IOC ที่มากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 จึงจะถือว่าวัดได้ สอดคล้องกัน (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2539, หน้า 249) โดยคัดเลือกข้อคำถามที่ ผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาแล้วว่าสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมตั้งแต่ 0.50 ถึง 1.00 และปรับปรุงข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

จากนั้นได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มประชากรในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลอง ลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน ครัวเรือน เพื่อนำมาวิเคราะห์หาความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม ด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาช (Cronbranch's Alpha) (Cronbach, 1990, pp. 202-204) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ในการวัดความเชื่อมั่นของแบบสอบถามนั้น สูตรในการคำนวณตามที่ นันนารี (Nunnally, 1978) ได้ เสนอแนะเป็นเกณฑ์การยอมรับไว้คือ ค่า α มากกว่าและเท่ากับ 0.7 จึงจะสรุปได้ว่า แบบสอบถามมี ความน่าเชื่อถือสูง

3.3.2 แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ในการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มผู้ให้ ข้อมูลหลัก โดยแบ่งออกเป็น 2 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 ผู้ให้ข้อมูลหลักคือ แกนนำชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร เพื่อนำมาประกอบการวิเคราะห์ผลการศึกษาวิจัย ลักษณะของข้อคำถามเป็นคำถาม แบบปลายเปิด โดยมีประเด็นคำถามสำคัญ คือสถานการณ์การมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณตลาดน้ำ คลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร เป็นอย่างไร การจัดการการมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณ ตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานครเป็นอย่างไร ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของ ชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานครมีอะไรบ้าง และปัญหา อุปสรรค

และข้อเสนอแนะของการมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานครอย่างไร

ชุดที่ 2 ผู้ให้ข้อมูลหลักคือ ประชาชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานครลักษณะของข้อคำถามเป็นคำถามแบบปลายเปิด โดยมีประเด็นคำถามสำคัญ คือ สถานการณ์การมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานครเป็นอย่างไร การจัดการการมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานครเป็นอย่างไร ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร มีอะไรบ้าง และปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของการมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานครอย่างไร

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เมื่อสร้างแบบสอบถามเสร็จแล้ว ผู้วิจัยได้นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาในสิ่งที่ต้องการวัดและนำผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละท่าน นำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ โดยนำคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญทุกคนแล้วนำมาหาค่าดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC: Index of Item-objective Consistency) ซึ่งมีสูตรการคำนวณดังนี้

$$IOC = \frac{\sum}{N}$$

โดยที่

IOC คือ ดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

R คือ ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ถ้าค่า IOC

+1 หมายถึง คำถามหรือข้อความแต่ละคำถามได้ตรงและครอบคลุมเนื้อหาดีมาก

0 หมายถึง คำถามหรือข้อความแต่ละคำถามได้ตรงและครอบคลุมเนื้อหาปานกลาง

-1 หมายถึง คำถามหรือข้อความแต่ละคำถามได้ตรงและครอบคลุมเนื้อหาน้อย

การพิจารณาค่า IOC พิจารณาจากค่า IOC ที่มากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 จึงจะถือว่าวัดได้สอดคล้องกัน (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2539, หน้า 249) โดยคัดเลือกข้อคำถามที่ผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาแล้วว่าสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมตั้งแต่ 0.50 ถึง 1.00 และปรับปรุงข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งที่ทำการศึกษาดังนี้

3.4.1 วิธีเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามปลายเปิดและปลายปิด (ข้อมูลเชิงปริมาณ) จากกลุ่มประชากรกลุ่มหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนครัวเรือนที่อาศัยในบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน เพื่อรวบรวมข้อมูลที่สัมพันธ์ต่อปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ตลอดจนความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และนำแบบสอบถามที่ได้รับการตอบแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว นำกลับมาตรวจสอบเพื่อคัดเลือกชุดแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์เรียบร้อยแล้ว ลงรหัสเพื่อประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปต่อไป

3.4.2 รวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (ข้อมูลเชิงคุณภาพ) จากกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจง จำนวน 10 ชุด ประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์การมีส่วนร่วมของชุมชน การจัดการการมีส่วนร่วมของชุมชน ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชน และปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะของการมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร จากแกนนำชุมชนและประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร

3.5 การวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล

3.5.1 ข้อมูลเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนำมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ รวมทั้งสถิติอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการทดสอบสมมติฐาน โดยการวิจัยครั้งนี้ใช้ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (Level of Significance) โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.5.1.1 จัดระเบียบข้อมูล และลงรหัส

3.5.1.2 นำข้อมูลดังกล่าวไปคำนวณหาค่าทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 1) ตรวจสอบความสมบูรณ์ และตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามหลังจากทำการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 2) บันทึกข้อมูลที่เป็นรหัสลงในแบบบันทึกข้อมูลและโปรแกรมคอมพิวเตอร์
- 3) ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์
- 4) ประมวลผลข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาข้อมูล

3.5.1.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ภูมิฐานะ รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน เป็นแบบสอบถามปลายปิด (Close-ended Form)

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยภายใน ซึ่งได้แก่ ทศนคติต่อการท่องเที่ยว ความตระหนักถึงประโยชน์ต่อส่วนรวม และความตระหนักถึงปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับใด ใช้สถิติค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Means) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) การนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบ การบรรยายและสรุปผลการวิจัยได้กำหนดการให้คะแนนเป็นแบบวัดที่มีให้เลือก 5 ระดับ ซึ่งกำหนดไว้ดังนี้

คะแนน	หมายถึง	ระดับความคิดเห็น
5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ระดับการให้คะแนนเฉลี่ยในแต่ละระดับชั้นใช้สูตรคำนวณช่วงกว้างของชั้น

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{พิสัย}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{(5-1)}{5} \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

ค่าเฉลี่ย 4.21 - 5.00	แปลความว่า	ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.41 - 4.20	แปลความว่า	ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.61 - 3.40	แปลความว่า	ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.81 - 2.60	แปลความว่า	ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.80	แปลความว่า	ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยภายนอก ซึ่งได้แก่ การได้รับรู้ข่าวสารด้านการท่องเที่ยว แรงจูงใจทางเศรษฐกิจการได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ และการได้รับการชักชวนจากภาครัฐ หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน หรือผู้นำหมู่บ้านอยู่ในระดับใด การใช้สถิติ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Means) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) การนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย และสรุปผลการวิจัยได้กำหนดการให้คะแนนเป็นแบบวัดที่มีให้เลือก 5 ระดับ ซึ่งกำหนดไว้ ดังนี้

คะแนน	หมายถึง	ระดับความคิดเห็น
5	หมายถึง	มากที่สุด
4	หมายถึง	มาก
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	น้อย
1	หมายถึง	น้อยที่สุด

ระดับการให้คะแนนเฉลี่ยในแต่ละระดับชั้นใช้สูตรคำนวณช่วงกว้างของชั้น

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของชั้น} &= \frac{\text{พิสัย}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{(5-1)}{5} \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

ค่าเฉลี่ย 4.21 - 5.00	แปลความว่า	ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.41 - 4.20	แปลความว่า	ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.61 - 3.40	แปลความว่า	ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.81 - 2.60	แปลความว่า	ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.80	แปลความว่า	ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ตามทฤษฎีการมีส่วนร่วมของ โคเฮน และอัฟฮอฟ (Cohen & Uphoff, 1997) ประกอบด้วยกรอบแนวคิดพื้นฐานการมีส่วนร่วม 4 ด้าน คือ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Implementation) 3) การมีส่วนร่วมในการ

รับผลประโยชน์ (Benefits) 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) อยู่ในระดับใด การใช้สถิติค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Means) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) การนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย และสรุปผลการวิจัยได้กำหนดการให้คะแนนเป็นแบบวัดที่มีให้เลือก 5 ระดับ ซึ่งกำหนดไว้ ดังนี้

คะแนน		ระดับความคิดเห็น
5	หมายถึง	มากที่สุด
4	หมายถึง	มาก
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	น้อย
1	หมายถึง	น้อยที่สุด

ระดับการให้คะแนนเฉลี่ยในแต่ละระดับชั้นใช้สูตรคำนวณช่วงกว้างของชั้น

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{พิสัย}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{(5-1)}{5} \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

ค่าเฉลี่ย 4.21 - 5.00	แปลความว่า	ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.41 - 4.20	แปลความว่า	ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.61 - 3.40	แปลความว่า	ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.81 - 2.60	แปลความว่า	ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.80	แปลความว่า	ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่น ๆ วิเคราะห์ในลักษณะข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายลักษณะทั่ว ๆ ไปของข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้

การทดสอบสมมติฐานของงานวิจัย

ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร โดยใช้สถิติเชิงอนุมานและใช้การวิเคราะห์ t-test, F-test และการทดสอบสหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) SPSS หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ด้วยวิธีของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation(r) โดยที่ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จะมีค่าระหว่าง $-1 < r < 1$ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2546, หน้า 351)

ถ้าค่า r เป็นบวก แสดงว่า ตัวแปร x และ y มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน
 ถ้าค่า r เป็นลบ แสดงว่า ตัวแปร x และ y มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม
 ถ้าค่า r เข้าใกล้ 1 หมายถึง ตัวแปร x และ y มีความสัมพันธ์กันมากและไปในทิศทางเดียวกันและสัมพันธ์กันมาก
 ถ้าค่า r เข้าใกล้ -1 หมายถึง ตัวแปร x และ y มีความสัมพันธ์กันมากและไปในทิศทางตรงข้ามและมีความสัมพันธ์กันมาก
 ถ้าค่า $r = -1$, แสดงว่า ตัวแปร x และ y มีความสัมพันธ์อย่างสมบูรณ์
 ถ้าค่า $r = 0$ แสดงว่า ตัวแปร x และ y ไม่มีความสัมพันธ์กัน
 ถ้าค่า r เข้าใกล้ 0 แสดงว่า ตัวแปร x และ y มีความสัมพันธ์กันน้อยมาก
 การพิจารณาระดับความสัมพันธ์ของตัวแปร พิจารณาได้จากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ หรือค่า r ดังนี้ (บุญใจ ศรีสถิตย่นรากร, 2550)

$r = \pm 1.00$	หมายความว่า	ตัวแปรมีความสัมพันธ์กันอย่างสมบูรณ์
$r > 0.70$	หมายความว่า	ตัวแปรมีความสัมพันธ์ในระดับสูง
r มีค่าระหว่าง $0.30 - 0.70$	หมายความว่า	ตัวแปรมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง
$r < 0.30$	หมายความว่า	ตัวแปรมีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ
$r = 0$	หมายความว่า	ตัวแปรไม่มีความสัมพันธ์กัน

3.5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก เกี่ยวกับสถานการณ์การมีส่วนร่วมของชุมชน การจัดการการมีส่วนร่วมของชุมชน ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชน และปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะของการมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร จากผู้นำชุมชนและพนักงานกรุงเทพมหานครที่มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบงานในการพัฒนาชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานครโดยวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล (Content Analysis) ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

3.5.2.1 นำข้อมูลที่บันทึกไว้ในแถบบันทึกเสียง มาถอดความด้วยวิธีการสรุปสาระสำคัญตามประเด็นที่กำหนดไว้ในขอบเขตด้านเนื้อหา

3.5.2.2 หลังจากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้มาประมวล โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) รวบรวมเป็นหมวดหมู่มาจัดระบบระเบียบเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิด มาตรวจสอบความถูกต้องและเก็บข้อมูลเสริมให้มีเนื้อหาสมบูรณ์

3.5.2.3 นำข้อมูลที่ได้ตรวจสอบและเก็บข้อมูลเสริมแล้วทั้งหมด มาศึกษาวิเคราะห์ตามขอบเขตด้านเนื้อหาที่กำหนดเพื่อนำไปสู่การตีความหมายวิเคราะห์สรุปเนื้อหาเพื่อนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร และเพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานครที่แตกต่างกันโดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล มีผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภายใน

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภายนอก

ตอนที่ 4 ข้อมูลการมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน

กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 5 ทดสอบสมมติฐาน

ตอนที่ 6 ข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน และผู้อาศัยในบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร

4.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1: แสดงค่าความถี่ ร้อยละ จำแนกตามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	170	42.5
หญิง	230	57.5
รวม	400	100.0

(ตารางมีต่อ)

ตารางที่ 4.1 (ต่อ): แสดงค่าความถี่ ร้อยละ จำแนกตามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
2. อายุ		
20 ปีหรือต่ำกว่า	48	12.0
21 - 30 ปี	87	21.8
31 - 40 ปี	211	52.8
41 - 50 ปี	32	8.0
51 - 60 ปี	12	3.0
60 ปีขึ้นไป	10	2.5
รวม	400	100.0
3. ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	24	6.0
มัธยมศึกษาตอนต้น	2	.5
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช.	64	16.0
อนุปริญญา/ ปวส.	130	32.5
ปริญญาตรี	175	43.8
สูงกว่าปริญญาตรี	5	1.3
รวม	400	100.0
4. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
10,000 บาทหรือน้อยกว่า	24	6.0
10,001 - 20,000 บาท	169	42.3
20,001 - 30,000 บาท	110	27.5
30,001 - 40,000 บาท	35	8.8
40,001 - 50,000 บาท	16	4.0
มากกว่า 50,001 บาท	46	11.5
รวม	400	100.0

(ตารางมีต่อ)

ตารางที่ 4.1 (ต่อ): แสดงค่าความถี่ ร้อยละ จำแนกตามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
5. ภูมิภาค		
คนในพื้นที่	270	67.5
คนต่างพื้นที่	130	32.5
รวม	400	100.0
6. ระยะเวลาที่อาศัย		
น้อยกว่า 1 ปี	46	11.5
1 – 5 ปี	64	16.0
6 – 10 ปี	51	12.8
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	239	59.8
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นหัวหน้าครัวเรือน หรือตัวแทน ทุครัวเรือนที่มีผู้อาศัยในบริเวณ ตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน ภูมิภาค และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ได้ดังนี้

เพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 230 คน คิดเป็นร้อยละ 57.5 และเพศ ชาย จำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 42.5

อายุ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 31 –40 ปี จำนวน 211 คน คิดเป็นร้อยละ 52.8 รองลงมา อายุ 21 - 30 ปี จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 21.8 และ อายุ 20 ปีหรือต่ำกว่า จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 12.0

ระดับการศึกษา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 43.8 รองลงมา อนุปริญญา/ ปวส. จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 32.5 และมีมัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช. จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 16.0

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001 – 20,000 บาท จำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 42.3 รองลงมา 20,001 – 30,000 บาท จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 27.5 และ 30,001 – 40,000 บาท จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 8.8

ภูมิลาเนา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็น คนในพื้นที่ จำนวน 270 คน คิดเป็น ร้อยละ 67.5 รองลงมา คนต่างพื้นที่ จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 32.5

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในชุมชนมากกว่า 10 ปี ขึ้นไป จำนวน 239 คน คิดเป็นร้อยละ 59.8 รองลงมา 1 – 5 ปี จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 16.0 และ 6 – 10 ปี จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 12.8

4.2 ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภายใน

ตารางที่ 4.2: แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภายใน ด้านทัศนคติต่อการท่องเที่ยว

ด้านทัศนคติต่อการท่องเที่ยว	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. สภาพแวดล้อมในพื้นที่จะถูกพัฒนาโดยการท่องเที่ยว	4.58	0.495	มากที่สุด
2. ประชาชนในชุมชนได้รับความรู้และวิทยาการใหม่ ๆ จากการท่องเที่ยว	4.32	0.616	มากที่สุด
3. การท่องเที่ยวจะทำให้พื้นที่เป็นที่รู้จักของบุคคลทั่วไปมากขึ้น	4.55	0.498	มากที่สุด
4. การท่องเที่ยวจะทำให้ท้องถิ่นมีการจ้างงานมากขึ้น	4.54	0.499	มากที่สุด
5. การท่องเที่ยวจะทำให้ชุมชนท้องถิ่นได้รับการพัฒนาให้เจริญขึ้น เช่น มีถนนลาดยางตัดผ่าน	4.50	0.501	มากที่สุด
รวม	4.50	0.522	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.2 พบว่า มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยภายใน ด้านทัศนคติต่อการท่องเที่ยว โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้วพบว่า สภาพแวดล้อมในพื้นที่จะถูกพัฒนาโดยการท่องเที่ยว อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 รองลงมา การท่องเที่ยวจะทำให้พื้นที่เป็นที่รู้จักของบุคคลทั่วไปมากขึ้น อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55 และการท่องเที่ยวจะทำให้ท้องถิ่นมีการจ้างงานมากขึ้น อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54

ตารางที่ 4.3: แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภายใน ด้านความตระหนักถึงประโยชน์ต่อส่วนรวม

ด้านความตระหนักถึงประโยชน์ต่อส่วนรวม	\bar{X}	S.D.	แปลผล
6. ชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยมควรได้รับการเปิดโอกาสให้มีส่วนในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยว	4.55	0.498	มากที่สุด
7. หน้าที่ของท่านและทุกคนในชุมชน คือ การสังเกตความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับตลาดน้ำคลองลัดมะยม เช่น สิ่งแวดล้อม และการปรับแต่งสถานที่ภายในชุมชน	4.57	0.495	มากที่สุด
8. ชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยมให้ความร่วมมือในการพัฒนาตลาดน้ำคลองลัดมะยม	4.55	0.498	มากที่สุด
9. มีการสร้างค่านิยมด้านการท่องเที่ยวอย่างมีคุณค่าให้กับผู้ที่เข้ามาท่องเที่ยวในตลาดน้ำคลองลัดมะยม	4.60	0.491	มากที่สุด
รวม	4.57	0.496	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.3 พบว่า มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยภายใน ด้านความตระหนักถึงประโยชน์ต่อส่วนรวม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้วพบว่า มีการสร้างค่านิยมด้านการท่องเที่ยวอย่างมีคุณค่าให้กับผู้ที่เข้ามาท่องเที่ยวในตลาดน้ำคลองลัดมะยม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 รองลงมา หน้าที่ของท่านและทุกคนในชุมชน คือ การสังเกตความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับตลาดน้ำคลองลัดมะยม เช่น สิ่งแวดล้อม และการปรับแต่งสถานที่ภายในชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 และชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยมควรได้รับการเปิดโอกาสให้มีส่วนในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยว และชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยมให้ความร่วมมือในการพัฒนาตลาดน้ำคลองลัดมะยม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55

ตารางที่ 4.4: แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภายใน ด้านความตระหนักถึงปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว

ด้านความตระหนักถึงปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว	\bar{X}	S.D.	แปลผล
10. ท่านต้องการปรึกษาหารือกับสมาชิกคนอื่น ๆ ในชุมชนเพื่อทำความเข้าใจในปัญหาที่เกิดขึ้นกับแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนของท่าน พร้อมหาแนวทางแก้ไขปัญหา	4.60	0.491	มากที่สุด
11. ท่านพร้อมจะแจ้งให้เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบทราบทันทีเมื่อพบเห็นการบุกรุกทำลายสิ่งแวดล้อมหรือสร้างความเสียหายให้แก่สถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชน	4.55	0.498	มากที่สุด
รวม	4.57	0.494	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.4 พบว่า มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยภายใน ด้านความตระหนักถึงปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้ว พบว่า ต้องการปรึกษาหารือกับสมาชิกคนอื่น ๆ ในชุมชนเพื่อทำความเข้าใจในปัญหาที่เกิดขึ้นกับแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนของท่าน พร้อมหาแนวทางแก้ไขปัญหา อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55 รองลงมา ต้องการปรึกษาหารือกับสมาชิกคนอื่น ๆ ในชุมชนเพื่อทำความเข้าใจในปัญหาที่เกิดขึ้นกับแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนของท่าน พร้อมหาแนวทางแก้ไขปัญหา อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60

4.3 ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภายนอก

ตารางที่ 4.5: แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภายนอก ด้านการได้รับรู้ข่าวสารด้านการท่องเที่ยว

ด้านการได้รับรู้ข่าวสารด้านการท่องเที่ยว	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ตลาดน้ำคลองลัดมะยม เป็นแหล่งท่องเที่ยวของเขตตลิ่งชัน	4.35	0.576	มากที่สุด
2. ชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม ได้รับการเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลจากหน่วยงานราชการ	4.08	0.678	มาก
3. ท่านได้รับการแจกนิตยสาร สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตลาดน้ำคลองลัดมะยม	4.18	0.570	มาก
รวม	4.20	0.608	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยภายนอก ด้านการได้รับรู้ข่าวสารด้านการท่องเที่ยว โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้วพบว่า ตลาดน้ำคลองลัดมะยม เป็นแหล่งท่องเที่ยวของเขตตลิ่งชัน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 รองลงมา ได้รับการแจกนิตยสาร สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตลาดน้ำคลองลัดมะยม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18 และชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม ได้รับการเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลจากหน่วยงานราชการ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08

ตารางที่ 4.6: แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภายนอก ด้านแรงจูงใจทางเศรษฐกิจ

ด้านแรงจูงใจทางเศรษฐกิจ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
4. ชุมชนของท่านมีความเจริญขึ้นจากรายได้อันเกิดจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม	4.22	0.635	มากที่สุด
5. มีการกระจายรายได้สู่ชุมชน	4.18	0.603	มาก

(ตารางมีต่อ)

ตารางที่ 4.6 (ต่อ): แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภายนอก
ด้านแรงจูงใจทางเศรษฐกิจ

ด้านแรงจูงใจทางเศรษฐกิจ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
6. คนในพื้นที่หันมาประกอบอาชีพเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น	4.03	0.574	มาก
7. ได้รับความสนใจจากนักลงทุน เข้ามาประกอบธุรกิจมากขึ้น	4.28	0.551	มากที่สุด
8. คนในพื้นที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้น	4.44	0.497	มากที่สุด
รวม	4.49	0.548	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.6 พบว่า มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยภายนอก ด้านแรงจูงใจทางเศรษฐกิจ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.49 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้วพบว่า คนในพื้นที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้น อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 รองลงมา ได้รับความสนใจจากนักลงทุน เข้ามาประกอบธุรกิจมากขึ้น อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 และ ชุมชนของท่านมีความเจริญขึ้นจากรายได้อันเกิดจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22

ตารางที่ 4.7: แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภายนอก ด้านการ
ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ

ด้านการได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
10. เกิดความเจริญแก่ชุมชน มีสิ่งสาธารณูปโภค สาธารณูปโภคที่ดี ยิ่งขึ้น	4.58	0.495	มากที่สุด
11. เกิดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ไฟฟ้า ประปา การสื่อสาร	4.32	0.616	มากที่สุด
12. มีการให้งบประมาณในการพัฒนาการท่องเที่ยว	4.55	0.498	มากที่สุด
13. มีการส่งบุคลากรมาฝึกอบรมให้ความรู้	4.54	0.499	มากที่สุด
14. ท่านมีส่วนในการสร้างมาตรฐานของสินค้า และ บริการด้านการท่องเที่ยว	4.50	0.501	มากที่สุด
รวม	4.50	0.522	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.7 พบว่า มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยภายนอก ด้านการได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้ว พบว่า เกิดความเจริญแก่ชุมชน มีสิ่งสาธารณูปโภค สาธารณูปโภคที่ดี ยิ่งขึ้น อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 รองลงมา มีการให้งบประมาณในการพัฒนาการท่องเที่ยว อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55 และมีการส่งบุคลากรมาฝึกอบรมให้ความรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54

4.4 ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 4.8: แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ท่านได้เข้าร่วมประชุมปรึกษาหารือและตัดสินใจเพื่อกำหนดทิศทางหรือนโยบายด้านการท่องเที่ยวของตลาดน้ำคลองลัดมะยม	4.59	0.493	มากที่สุด
2. ท่านได้ร่วมตัดสินใจริเริ่มโครงการหรือกิจกรรมเพื่อขยายศักยภาพการท่องเที่ยวของตลาดน้ำคลองลัดมะยม	4.56	0.497	มากที่สุด
3. ท่านได้มีส่วนร่วมตัดสินใจกำหนดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของตลาดน้ำคลองลัดมะยม	4.71	0.457	มากที่สุด
4. ท่านได้มีส่วนร่วมตัดสินใจเปลี่ยนแปลงนโยบายการบริหารจัดการของตลาดน้ำคลองลัดมะยม	4.54	0.499	มากที่สุด
รวม	4.60	0.487	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.8 พบว่า มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้ว พบว่า ได้มีส่วนร่วมตัดสินใจกำหนดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของตลาดน้ำคลองลัดมะยม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ

4.71 รองลงมา ได้เข้าร่วมประชุมปรึกษาหารือและตัดสินใจเพื่อกำหนดทิศทางหรือนโยบายด้านการท่องเที่ยวของตลาดน้ำคลองลัดมะยม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59 และเข้าร่วมตัดสินใจริเริ่มโครงการหรือกิจกรรมเพื่อขยายศักยภาพการท่องเที่ยวของตลาดน้ำคลองลัดมะยม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59

ตารางที่ 4.9: แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
5. ท่านเคยให้คำแนะนำ หรือตักเตือน นักท่องเที่ยวที่ปฏิบัติตนไม่เหมาะสม อันก่อให้เกิดความเสียหายแก่ตลาดน้ำคลองลัดมะยม	4.58	0.495	มากที่สุด
6. ท่านร่วมกับทางตลาดน้ำคลองลัดมะยมและเจ้าหน้าที่ ในการพัฒนาและดูแลตลาดน้ำคลองลัดมะยม	4.56	0.497	มากที่สุด
7. ท่านช่วยประชาสัมพันธ์ ชาวที่เกี่ยวกับการพัฒนาตลาดให้แก่เพื่อนบ้าน ประชาชนและนักท่องเที่ยว	4.52	0.500	มากที่สุด
8. ท่านมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาความสะอาด และสภาพแวดล้อมบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เพื่อเป็นการสนับสนุนนโยบายการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว	4.50	0.501	มากที่สุด
9. ท่านเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตลาดเมื่อได้รับทราบข่าว	4.57	0.496	มากที่สุด
รวม	4.54	0.498	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.9 พบว่า มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้วพบว่า เคยให้คำแนะนำ หรือตักเตือน นักท่องเที่ยวที่ปฏิบัติตนไม่เหมาะสม อันก่อให้เกิดความเสียหายแก่ตลาดน้ำคลองลัดมะยม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 รองลงมา เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตลาดเมื่อได้รับทราบข่าว อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 และมีร่วมกับทางตลาดน้ำคลองลัด

มขยและเจ้าหน้าที่ ในการพัฒนาและดูแลตลาดน้ำคลองลัดมะยม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.56

ตารางที่ 4.10: แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน บริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	\bar{X}	S.D.	แปลผล
10. ท่านรู้สึกว่าการร่วมกันพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ทำให้สามารถสร้างรายได้ให้กับชุมชนของท่านได้มากขึ้น	4.54	0.499	มากที่สุด
11. การพัฒนาตลาดน้ำคลองลัดมะยม ช่วยทำให้คุณภาพชีวิตของท่านและคนในชุมชนดีขึ้นกว่าเดิม	4.59	0.493	มากที่สุด
12. ท่านรู้สึกว่าตัวเองเป็นส่วนหนึ่ง ในการพัฒนาตลาดน้ำคลองลัดมะยม	4.57	0.496	มากที่สุด
13. การพัฒนาตลาดน้ำคลองลัดมะยมทำให้สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้เพิ่มมากขึ้น	4.59	0.493	มากที่สุด
รวม	4.57	0.495	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.10 พบว่า มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ด้านการมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้ว พบว่า การพัฒนาตลาดน้ำคลองลัดมะยม ช่วยทำให้คุณภาพชีวิตของท่านและคนในชุมชนดีขึ้นกว่าเดิม และการพัฒนาตลาดน้ำคลองลัดมะยมทำให้สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้เพิ่มมากขึ้น อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59 รองลงมา รู้สึกว่าตัวเองเป็นส่วนหนึ่ง ในการพัฒนาตลาดน้ำคลองลัดมะยม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 และรู้สึกว่าการร่วมกันพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ทำให้สามารถสร้างรายได้ให้กับชุมชนของท่านได้มากขึ้น อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54

ตารางที่ 4.11: แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน บริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
14. ท่านได้ติดตามกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม	4.58	0.495	มากที่สุด
15. ท่านร่วมตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบด้านการพัฒนาตลาดน้ำคลองลัดมะยม	4.53	0.500	มากที่สุด
16. ท่านได้แสดงความคิดเห็น เพื่อการปรับปรุงแก้ไขตลาดน้ำคลองลัดมะยม	4.50	0.501	มากที่สุด
17. ท่านมีส่วนร่วมในการรักษาสภาพแวดล้อมของตลาดน้ำคลองลัดมะยม	4.59	0.493	มากที่สุด
18. ท่านมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องของตลาดน้ำคลองลัดมะยมร่วมกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	4.56	0.497	มากที่สุด
รวม	4.55	0.497	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.11 พบว่า มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้วพบว่า มีส่วนร่วมในการรักษาสภาพแวดล้อมของตลาดน้ำคลองลัดมะยม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59 รองลงมา ได้ติดตามกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 และมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องของตลาดน้ำคลองลัดมะยมร่วมกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.56

4.5 ตอนที่ 5 การทดสอบสมมติฐานตรงนี้ผลที่ได้คือไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร แตกต่างกันตามปัจจัยส่วนบุคคล

สมมติฐานที่ 1.1 ประชาชนที่มี เพศต่างกัน มีส่วนร่วมในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

สามารถเขียนสมมติฐานได้ดังนี้

H_0 : ประชาชนที่มี เพศต่างกัน มีส่วนร่วมในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน

H_1 : ประชาชนที่มี เพศต่างกัน มีส่วนร่วมในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

สถิติที่ใช้ในการทดสอบ จะใช้การทดสอบค่า t (Independent Sample t-test) เพื่อใช้ทดสอบกลุ่มตัวอย่างประชาชนในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ดังนั้น จะปฏิเสธ สมมติฐานหลัก (H_0) ก็ต่อเมื่อ 2 -tailed มีค่าน้อยกว่า 0.05 ผลการทดสอบสมมติฐานแสดงดังนี้

ตารางที่ 4.12: แสดงผลการทดสอบค่าความแปรปรวน ของประชาชนในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศโดยใช้ t-test

ส่วนร่วมในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร	t	df	Sig.
ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	.014	398	.988
ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	.149	398	.882
ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	.079	398	.937
ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	.230	398	.818

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.12 แสดงผลการทดสอบค่าความแปรปรวนของประชาชนในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ พบว่า มีค่า Sig. มากกว่า 0.05 ทุกด้าน แสดงว่ายอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า ประชาชนที่มี เพศต่างกัน มีส่วนร่วมในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.2 ประชาชนที่มี อายุต่างกัน มีส่วนร่วมในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

สามารถเขียนสมมติฐานได้ดังนี้

H_0 : ประชาชนที่มี อายุต่างกัน มีส่วนร่วมในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน

H_1 : ประชาชนที่มี อายุต่างกัน มีส่วนร่วมในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

สถิติที่ใช้ในการทดสอบ จะใช้การทดสอบด้วยการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance: One Way ANOVA) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยเริ่มจากการทดสอบความแปรปรวนจากตาราง ANOVA จะปฏิเสธสมมติฐาน (H_0) ก็ต่อเมื่อค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติมีค่ามากกว่า 0.05 หากค่าแปรปรวนของข้อมูลทุกกลุ่มไม่เท่ากันจะทำการทดสอบความแตกต่างด้วยวิธีการทดสอบแบบ Scheffe's เพื่อหาว่าคู่เฉลี่ยใดบ้างแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ผลการทดสอบสมมติฐาน มีดังนี้

ตารางที่ 4.13: แสดงผลการทดสอบค่าความแปรปรวนของประชาชนในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ

ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	SS	Df	MS	f	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.387	5	.077	.100	.992
ภายในกลุ่ม	304.550	394	.773		
รวม	304.938	399			
ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	SS	df	MS	f	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.702	5	.140	.045	.999
ภายในกลุ่ม	1237.938	394	3.142		
รวม	1238.640	399			

(ตารางมีต่อ)

ตารางที่ 4.13 (ต่อ): แสดงผลการทดสอบค่าความแปรปรวนของประชาชนในชุมชนบริเวณตลาดน้ำ
คลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ

ด้านการมีส่วนร่วมในการรับ ผลประโยชน์	SS	df	MS	f	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.794	5	.159	.140	.983
ภายในกลุ่ม	445.404	394	1.130		
รวม	446.197	399			
ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	SS	df	MS	f	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	2.908	5	.582	.210	.958
ภายในกลุ่ม	1092.569	394	2.773		
รวม	1095.477	399			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.13 แสดงผลการทดสอบค่าความแปรปรวนประชาชนในชุมชนบริเวณตลาดน้ำ
คลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ ทุกด้าน มีค่า Sig. มากกว่า 0.05 แสดง
ว่ายอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า ประชาชนที่มี อายุต่างกัน
มีส่วนร่วมในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.3 ประชาชนที่มี ระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในชุมชนบริเวณ
ตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

สามารถเขียนสมมติฐานได้ดังนี้

H_0 : ประชาชนที่มี ระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลอง
ลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน

H_1 : ประชาชนที่มี ระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลอง
ลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

สถิติที่ใช้ในการทดสอบ จะใช้การทดสอบด้วยการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทาง
เดียว (One Way Analysis of Variance: One Way ANOVA) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยเริ่ม
จากการทดสอบความแปรปรวนจากตาราง ANOVA จะปฏิเสธสมมติฐาน (H_0) ก็ต่อเมื่อค่าระดับ
นัยสำคัญทางสถิติมีค่ามากกว่า 0.05 หากค่าแปรปรวนของข้อมูลทุกกลุ่มไม่เท่ากันจะทำการทดสอบ

ความแตกต่างด้วยวิธีการทดสอบแบบ Scheffe's เพื่อหาว่าคู่เฉลี่ยใดบ้างแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ผลการทดสอบสมมติฐาน มีดังนี้

ตารางที่ 4.14: แสดงผลการทดสอบค่าความแปรปรวนของประชาชนในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา

ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	SS	Df	MS	f	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.730	5	.146	.189	.967
ภายในกลุ่ม	304.207	394	.772		
รวม	304.937	399			
ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	SS	df	MS	f	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.577	5	.115	.037	.999
ภายในกลุ่ม	1238.063	394	3.142		
รวม	1238.640	399			
ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	SS	df	MS	f	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	5.879	5	1.176	1.052	.387
ภายในกลุ่ม	440.319	394	1.118		
รวม	446.198	399			
ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	SS	df	MS	f	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	5.999	5	1.200	.434	.825
ภายในกลุ่ม	1089.478	394	2.765		
รวม	1095.478	399			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.14 แสดงผลการทดสอบค่าความแปรปรวนประชาชนในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา ทุกด้าน มีค่า Sig. มากกว่า 0.05 แสดงว่ายอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า ประชาชนที่มี ระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.4 ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีส่วนร่วมในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

สามารถเขียนสมมติฐานได้ดังนี้

H_0 : ประชาชนที่มี รายได้ต่อเดือนต่างกัน มีส่วนร่วมในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน

H_1 : ประชาชนที่มี รายได้ต่อเดือนต่างกัน มีส่วนร่วมในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

สถิติที่ใช้ในการทดสอบ จะใช้การทดสอบด้วยการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance: One Way ANOVA) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยเริ่มจากการทดสอบความแปรปรวนจากตาราง ANOVA จะปฏิเสธสมมติฐาน (H_0) ก็ต่อเมื่อค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติมีค่ามากกว่า 0.05 หากค่าแปรปรวนของข้อมูลทุกกลุ่มไม่เท่ากันจะทำการทดสอบความแตกต่างด้วยวิธีการทดสอบแบบ Scheffe's เพื่อหาว่าคู่เฉลี่ยใดบ้างแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ผลการทดสอบสมมติฐาน มีดังนี้

ตารางที่ 4.15: แสดงผลการทดสอบค่าความแปรปรวนของประชาชนในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	SS	Df	MS	f	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.658	5	.132	.170	.973
ภายในกลุ่ม	304.280	394	.772		
รวม	304.938	399			
ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	SS	df	MS	f	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.914	5	.183	.058	.998
ภายในกลุ่ม	1237.726	394	3.141		
รวม	1238.640	399			

(ตารางมีต่อ)

ตารางที่ 4.15 (ต่อ): แสดงผลการทดสอบค่าความแปรปรวนของประชาชนในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

ด้านการมีส่วนร่วมในการรับ ผลประโยชน์	SS	df	MS	f	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.879	5	.376	.333	.893
ภายในกลุ่ม	444.319	394	1.128		
รวม	446.198	399			
ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	SS	df	MS	f	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.464	5	.093	.033	.999
ภายในกลุ่ม	1095.013	394	2.779		
รวม	1095.478	399			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.15 แสดงผลการทดสอบค่าความแปรปรวนประชาชนในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามรายได้ต่อเดือน ทุกด้าน มีค่า Sig. มากกว่า 0.05 แสดงว่ายอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า ประชาชนที่มี รายได้ต่อเดือนต่างกัน มีส่วนร่วมในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.5 ประชาชนที่มี ภูมิลำเนาต่างกัน มีส่วนร่วมในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

สามารถเขียนสมมติฐานได้ดังนี้

H_0 : ประชาชนที่มี ภูมิลำเนาต่างกัน มีส่วนร่วมในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน

H_1 : ประชาชนที่มี ภูมิลำเนาต่างกัน มีส่วนร่วมในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

สถิติที่ใช้ในการทดสอบ จะใช้การทดสอบค่า t (Independent Sample t-test) เพื่อใช้ทดสอบกลุ่มตัวอย่างประชาชนในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน

กรุงเทพมหานครดังนั้น จะปฏิเสธ สมมติฐานหลัก (H_1) ก็ต่อเมื่อ 2 -tailed มีค่าน้อยกว่า 0.05 ผลการทดสอบสมมติฐาน แสดงดังนี้

ตารางที่ 4.16: แสดงผลการทดสอบค่าความแปรปรวน ของประชาชนในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามภูมิภาคโดยใช้ t-test

ส่วนร่วมในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร	t	df	Sig.
ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	.534	398	.594
ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	.097	398	.923
ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	.108	398	.914
ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	.481	398	.631

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.16 แสดงผลการทดสอบค่าความแปรปรวนของประชาชนในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามภูมิภาค พบว่า มีค่า Sig. มากกว่า 0.05 ทุกด้าน แสดงว่ายอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า ประชาชนที่มี ภูมิภาคต่างกัน มีส่วนร่วมในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.6 ประชาชนที่มี ระยะเวลาอยู่อาศัยในชุมชนต่างกัน มีส่วนร่วมในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

สามารถเขียนสมมติฐานได้ดังนี้

H_0 : ประชาชนที่มี ระยะเวลาอยู่อาศัยในชุมชนต่างกัน มีส่วนร่วมในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน

H_1 : ประชาชนที่มี ระยะเวลาอยู่อาศัยในชุมชนต่างกัน มีส่วนร่วมในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

สถิติที่ใช้ในการทดสอบ จะใช้การทดสอบด้วยการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance: One Way ANOVA) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยเริ่มจากการทดสอบความแปรปรวนจากตาราง ANOVA จะปฏิเสธสมมติฐาน (H_0) ก็ต่อเมื่อค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติมีค่ามากกว่า 0.05 หากค่าแปรปรวนของข้อมูลทุกกลุ่มไม่เท่ากันจะทำการทดสอบ

ความแตกต่างด้วยวิธีการทดสอบแบบ Scheffe's เพื่อหาว่าคู่เฉลี่ยใดบ้างแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ผลการทดสอบสมมติฐาน มีดังนี้

ตารางที่ 4.17: แสดงผลการทดสอบค่าความแปรปรวนของประชาชนในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระยะเวลาอยู่อาศัยในชุมชน

ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	SS	Df	MS	f	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.052	3	.017	.023	.995
ภายในกลุ่ม	304.885	396	.770		
รวม	304.937	399			
ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	SS	df	MS	f	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.323	3	.441	.141	.935
ภายในกลุ่ม	1237.317	396	3.125		
รวม	1238.640	399			
ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	SS	df	MS	f	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.504	3	.168	.149	.930
ภายในกลุ่ม	445.693	396	1.125		
รวม	446.198	399			
ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	SS	df	MS	f	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.448	3	.149	.054	.983
ภายในกลุ่ม	1095.030	396	2.765		
รวม	1095.477	399			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.17 แสดงผลการทดสอบค่าความแปรปรวนประชาชนในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระยะเวลาอยู่อาศัยในชุมชน ทุกด้าน มีค่า Sig. มากกว่า 0.05 แสดงว่ายอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า ประชาชนที่มี ระยะเวลาอยู่อาศัยในชุมชนต่างกัน มีส่วนร่วมในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานครมีความสัมพันธ์กับปัจจัยภายใน

สามารถเขียนสมมติฐานได้ดังนี้

H_0 : ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานครไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยภายใน

H_1 : ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานครมีความสัมพันธ์กับปัจจัยภายใน

สถิติที่ใช้ในการทดสอบ จะใช้การทดสอบด้วยการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) SPSS หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ด้วยวิธีของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation (r) ผลการทดสอบสมมติฐาน มีดังนี้

ตารางที่ 4.18: แสดงผลการทดสอบค่าสหสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของประชาชนกับปัจจัยภายใน

	ปัจจัยภายใน					
	ด้านทัศนคติต่อ การท่องเที่ยว		ด้านความ ตระหนักถึง ประโยชน์ต่อ ส่วนรวม		ด้านความ ตระหนักถึง ปัญหาความ เสื่อมโทรมของ แหล่งท่องเที่ยว	
การมีส่วนร่วมของประชาชน	r	sig	r	sig	r	sig
ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	.101*	.044	.375*	.000	.301*	.000
ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	.175*	.000	.234*	.000	.315*	.000
ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	.036	.477	.286*	.000	.211*	.000
ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	.261*	.000	.189*	.000	.259*	.000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.18 แสดงผลความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของประชาชนกับปัจจัยภายใน พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานครมีความสัมพันธ์กับปัจจัยภายในในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

0.05 ยกเว้น การมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์กับปัจจัยภายใน
ด้านทัศนคติต่อการท่องเที่ยว พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กัน

สมมติฐานที่ 3 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม
เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานครมีความสัมพันธ์กับปัจจัยภายนอก

สามารถเขียนสมมติฐานได้ดังนี้

H₀: ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน
กรุงเทพมหานครไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยภายนอก

H₁: ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน
กรุงเทพมหานครมีความสัมพันธ์กับปัจจัยภายนอก

สถิติที่ใช้ในการทดสอบ จะใช้การทดสอบด้วยการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation
Analysis) SPSS หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ด้วยวิธีของเพียร์สัน (Pearson Product Moment
Correlation (r) ผลการทดสอบสมมติฐาน มีดังนี้

ตารางที่ 4.19: แสดงผลการทดสอบค่าสหสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของประชาชนกับปัจจัยภายนอก

การมีส่วนร่วมของประชาชน	ปัจจัยภายนอก					
	ด้านการได้รับรู้		ด้านแรงจูงใจ		ด้านการได้รับ	
	ข่าวสารด้านการ	ท่องเที่ยว	ทางเศรษฐกิจ	การท่องเที่ยว	การสนับสนุน	จากภาครัฐ
	r	sig	r	sig	r	sig
ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	.059	.242	.051	.307	.101*	.044
ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	.058	.248	.010	.836	.175*	.000
ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	.082	.101	.034	.499	.036	.477
ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	.035	.484	.086	.086	.261*	.000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.19 แสดงผลความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของประชาชนกับปัจจัย
ภายนอก พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน
กรุงเทพมหานครมีความสัมพันธ์กับปัจจัยภายนอกด้านการได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐในทิศทาง

เดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้นด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์กับ ปัจจัยภายนอกด้านการได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กันและด้านอื่น ๆ พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กัน

ตารางที่ 4.20: ตารางสรุปการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน	การมีส่วนร่วมของประชาชน			
	ด้านการมีส่วนร่วมใน การตัดสินใจ	ด้านการมีส่วนร่วม ร่วมในการ ดำเนินงาน	ด้านการมีส่วนร่วม ร่วมในการรับ ผลประโยชน์	ด้านการมีส่วนร่วม ร่วมในการ ประเมินผล
สมมติฐานที่ 1				
เพศ	×	×	×	×
อายุ	×	×	×	×
ระดับการศึกษา	×	×	×	×
รายได้ต่อเดือน	×	×	×	×
ภูมิลำเนา	×	×	×	×
ระยะเวลาที่อยู่ในชุมชน	×	×	×	×
สมมติฐานที่ 2				
ทัศนคติต่อการท่องเที่ยว	✓	✓	×	✓
ความตระหนักถึงประโยชน์ต่อส่วนรวม	✓	✓	✓	✓
ความตระหนักถึงปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว	✓	✓	✓	✓
สมมติฐานที่ 3				
การได้รับรู้ข่าวสารด้านการท่องเที่ยว	×	×	×	×
แรงจูงใจทางเศรษฐกิจ	×	×	×	×
การได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ	✓	✓	×	✓

✓ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

× ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.20 แสดงการสรุปทดสอบสมมติฐานพบว่า สมมติฐานที่ 1 ประชาชนที่มี ปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน มีส่วนร่วมในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน สมมติฐานที่ 2 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานครมีความสัมพันธ์กับปัจจัยภายในในทิศทางเดียวกัน ยกเว้น การมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์กับปัจจัยภายในด้านทัศนคติต่อการท่องเที่ยว พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กัน และสมมติฐานที่ 3 พบว่า กรุงเทพมหานครมีความสัมพันธ์กับปัจจัยภายนอกด้านการได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้นด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์กับปัจจัยภายนอกด้านการได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กันและด้านอื่น ๆ พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กัน

4.6 ตอนที่ 6 ข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน และผู้อาศัยในบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร

จากการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนและ ผู้อาศัยในบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร

ชาย 7 คน และหญิง 3 คน รวมทั้งหมด 10 คน สามารถสรุปปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของการมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ได้ดังนี้

4.6.1 ปัญหา และอุปสรรค ของการมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร

ปัญหา และอุปสรรค ของการมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ปรากฏรายละเอียดผู้ให้ข้อมูลสำคัญให้สัมภาษณ์ไว้ ดังนี้

“ชุมชนยังไม่ตระหนักถึงการรวมกลุ่มกัน ตามที่ฉันคิดนะ เพราะยังไม่มีการสร้างเครือข่าย ไม่มีการจัดตั้งกลุ่มอย่างเข้มแข็ง โดยเฉพาะการจัดตั้งกลุ่มขึ้นที่เกี่ยวข้องกับการค้า ๆ ขาย ๆ อะไรพวกนี้ อย่างจริงจัง ยังไม่มี ก็เลยขาดการสนับสนุนและส่งเสริมที่มีประสิทธิภาพไป ก็อยากให้มีการมีส่วนร่วมมากกว่านี้ จะได้ช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ให้มากขึ้น” (ผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์คนที่ 1, การสื่อสารส่วนบุคคล, 2559)

“หน่วยงานของภาครัฐยังไม่ค่อยเข้ามาให้ความช่วยเหลือ โดยเฉพาะการสนับสนุนด้านความรู้แก่ชุมชนเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมทางการเมือง ยังถือว่ามีน้อย และไม่สม่ำเสมอ” (ผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์คนที่ 4, การสื่อสารส่วนบุคคล, 2559)

“อยากจะทำให้หน่วยงานของภาครัฐเข้ามาให้ความช่วยเหลือมากขึ้น โดยเฉพาะการสนับสนุนด้านความรู้แก่ชุมชนเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมทางการเมือง ยังถือว่ามีน้อย และไม่สม่ำเสมอ อีกทั้งทางชุมชนยังไม่ตระหนักถึงการรวมกลุ่มกันมากเท่าไร ตามความคิดของเรานะ เพราะยังไม่มีการสร้าง

เครือข่าย ไม่มีการจัดตั้งกลุ่มอย่างเข้มแข็ง โดยเฉพาะการจัดตั้งกลุ่มขึ้นที่เกี่ยวข้องกับการค้า ๆ ขาย ๆ อะไรพวกนี้อย่างจริงจัง ยังไม่มี ก็เลยขาดการสนับสนุนและส่งเสริมที่มีประสิทธิภาพไป ก็อยากให้มีการมีส่วนร่วมมากกว่านี้ จะช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ให้มากขึ้น” (ผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์คนที่ 10, การสื่อสารส่วนบุคคล, 2559)

กล่าวโดยสรุป สาเหตุสำคัญที่เป็น ปัญหา และอุปสรรค ต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณ ตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร เป็นเพราะว่าหน่วยงานของภาครัฐยังไม่ได้เข้ามาให้ความช่วยเหลือมากเท่าไร โดยเฉพาะการสนับสนุนด้านความรู้แก่ชุมชนเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมทางการเมืองยังไม่มากเท่าที่ควร และไม่สม่ำเสมอ อีกทั้งทางชุมชนยังไม่ตระหนักถึงการรวมกลุ่มกันมากเท่าที่ควร และยังไม่เป็นระบบ เพราะยังไม่มีการสร้างเครือข่าย ไม่มีการจัดตั้งกลุ่มอย่างเข้มแข็ง โดยเฉพาะการจัดตั้งกลุ่มขึ้นที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจภายในชุมชนยังไม่มี จึงทำให้ขาดการสนับสนุนและส่งเสริมที่มีประสิทธิภาพ หากสามารถพัฒนาการมีส่วนร่วมให้มากขึ้นจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาที่ดียิ่งขึ้น

4.6.2 ข้อเสนอแนะที่จะทำให้คนในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานครเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการชุมชนให้มากขึ้น ปรากฏรายละเอียดผู้ให้ข้อมูลสำคัญให้สัมภาษณ์ไว้ ดังนี้

“ควรจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความไว้วางใจ และเห็นประโยชน์ร่วมกัน เพราะหากขาดความไว้วางใจ ก็จะไม่มีการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยควรให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น นักการเมือง ข้าราชการ เข้ามาประสานงานกับชุมชน หรือทำตนเองให้เป็นแบบอย่างบ้างก็ได้ เพื่อให้เป็นต้นแบบแก่ประชาชนในชุมชน เพื่อเป็นการสร้างความไว้วางใจและพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนไปด้วย ไม่ใช่เราพัฒนาแต่ขาดการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ มันก็ไม่ไหว ไข้ไหม” (ผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์คนที่ 3, การสื่อสารส่วนบุคคล, 2559)

“ก็ต้องส่งเสริมให้กิจกรรมที่สร้างความตระหนักแก่ชุมชน ว่าชุมชนแห่งนี้ มีธุรกิจเป็นของตนเอง มีความสามารถต่อการกำหนดราคาสินค้าและบริการ ตลอดจนจรรยาบรรณต่าง ๆ ที่เพียงพอ ทุกอย่างขึ้นอยู่กับมีส่วนร่วม ดังนั้น ทุก ๆ คนจะต้องช่วยกัน มีส่วนร่วมต่อการจัดการให้ชุมชนดีขึ้น เพราะทุกคนก็ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน” (ผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์คนที่ 2, การสื่อสารส่วนบุคคล, 2559)

“ทำตนเองให้เป็นแบบอย่างบ้างก็ได้ เพื่อให้เป็นต้นแบบแก่ประชาชนในชุมชน เพื่อเป็นการสร้างความไว้วางใจและพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนไปด้วย ไม่ใช่เราพัฒนา แต่ขาดการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ มันก็ไม่ไหว ไข้ไหม ดังนั้นทุก ๆ คนจะต้องช่วยกัน มีส่วนร่วมต่อการจัดการให้ชุมชนดี

ขึ้น เพราะทุกคนก็ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน” (ผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์คนที่ 5, การสื่อสารส่วนบุคคล, 2559)

กล่าวโดยสรุป ข้อเสนอแนะที่จะทำให้คนในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานครเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการชุมชนให้มากขึ้นนั้น แกนนำชุมชนต้องพัฒนาทำตนเองให้เป็นแบบอย่าง เพื่อให้เป็นต้นแบบแก่ประชาชนในชุมชน เพื่อเป็นการสร้างความไว้วางใจ และพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนไปด้วย อีกทั้งจะต้องพัฒนาและติดต่อความร่วมมือเพื่อสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ ดังนั้น ประชาชนทุกคนจะต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาของชุมชน เพราะทุกคนก็ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน

4.6.3 การมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ในปัจจุบันนี้ ปรากฏรายละเอียดผู้ให้ข้อมูลสำคัญให้สัมภาษณ์ไว้ ดังนี้

“ยังไม่ค่อยสมานฉันท์กัน ยังมีความขัดแย้งอยู่ แต่ก็ไม่มากหรอก เพราะก็มีกิจกรรมส่งเสริมความร่วมมือ สร้างการมีส่วนร่วมบ้างบางครั้ง โดยเฉพาะกิจกรรมสาธารณะต่าง ๆ ก็มีบ่อย ก็ถือว่าเป็นสิ่งที่ดี สำหรับเชิญชวนให้ทุกคนเห็นสำคัญของชุมชน และเป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีของทุกคนภายในชุมชนไปด้วยพร้อมกัน” (ผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์คนที่ 8, การสื่อสารส่วนบุคคล, 2559)

“ยังขาดความสามารถในการส่งเสริมกิจกรรมสาธารณะเพื่อให้ชุมชนเห็นความสำคัญของสาธารณะ อีกทั้งยังไม่มีกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนจากแกนนำชุมชนให้มีการติดต่อประสานงานระหว่างครัวเรือนมากเท่าที่ควร ก็ควรจะพัฒนาทางด้านนี้ให้ดีขึ้น” (ผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์คนที่ 9, การสื่อสารส่วนบุคคล, 2559)

“ยังไม่ค่อยมีการส่งเสริมและสนับสนุนจากแกนนำชุมชนให้ติดต่อประสานงานระหว่างครัวเรือน ก็ควรจะพัฒนาทางด้านนี้ให้ดีขึ้น ดังนั้นต้องเชิญชวนให้ทุกคนเห็นสำคัญของชุมชน และเป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีของทุกคนภายในชุมชนไปด้วยพร้อมกัน” (ผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์คนที่ 7, การสื่อสารส่วนบุคคล, 2559)

กล่าวโดยสรุป การมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานครปัจจุบันนี้ ยังไม่มีการส่งเสริมและสนับสนุนจากแกนนำชุมชนให้มีการติดต่อประสานงานระหว่างครัวเรือนมากเท่าที่ควร ดังนั้น ควรจะพัฒนาทางด้านนี้ให้ดีขึ้น อีกทั้งยังจะต้องเชิญชวนให้ทุกคนเห็นสำคัญของชุมชน และเป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีของทุกคนภายในชุมชนไปด้วยพร้อมกัน

4.6.4 ความต้องการในการได้รับพัฒนาตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ปรากฏรายละเอียดผู้ให้ข้อมูลสำคัญให้สัมภาษณ์ไว้ ดังนี้

“อยากให้พัฒนาในด้านทรัพยากรธรรมชาติ ด้านสังคม และด้านวัฒนธรรม ก็อยากให้มีการรณรงค์ให้ชาวชุมชนทุกคนตระหนักถึงการใช้ประโยชน์จาก ทรัพยากรธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรม ตามที่ต้องการแต่ไม่มากจนเกินไป ใช้แต่เพียงพอดี ที่สำคัญต้องหลีกเลี่ยงจากการสูญเสีย และการทำลายให้มากที่สุด นอกจากนี้ จะต้องพยายามนำของเสียหรือของที่ยังใช้ได้อยู่ กลับมาใช้ประโยชน์อีก ซึ่งจะถือว่าเป็นการประหยัดทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ควบคู่กันไป” (ผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์คนที่ 1, การสื่อสารส่วนบุคคล, 2559)

“อยากให้พัฒนาทุนทางสังคม เช่น ด้านมิติกลุ่มและเครือข่าย ด้านความไว้วางใจ ด้านกิจกรรมและความร่วมมือ และด้านอำนาจหน้าที่และกิจกรรมทางการเมือง เพราะจากการไปศึกษาดูงานจากหน้าที่ที่ทำงานอยู่ พบว่าเขามีการส่งเสริมทุนทางสังคมด้านนี้ดีมาก และชุมชนเขาพัฒนาไปได้ อย่างยั่งยืน” (ผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์คนที่ 2, การสื่อสารส่วนบุคคล, 2559)

“ต้องหลีกเลี่ยงจากการสูญเสีย และการทำลายให้มากที่สุด นอกจากนี้ จะต้องพยายามนำของเสียหรือของที่ยังใช้ได้อยู่ กลับมาใช้ประโยชน์อีก ซึ่งจะถือว่าเป็นการประหยัดทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ควบคู่กันไป โดยต้องศึกษาดูงานและพัฒนาตามชุมชนที่เขาสำเร็จแล้ว ไปดูว่าชุมชนเขาพัฒนาไปได้อย่างยั่งยืนอย่างไร แล้วนำมาประยุกต์ใช้” (ผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์คนที่ 6, การสื่อสารส่วนบุคคล, 2559)

กล่าวโดยสรุป ความต้องการของชุมชน ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์เกี่ยวกับความต้องการว่าอยากให้ตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานครได้รับการพัฒนาในด้านใด และเพราะอะไรนั้น ควรจะต้องดำเนินการแนวทางของการลดการสูญเสีย โดยต้องหลีกเลี่ยงจากการสูญเสีย และการทำลายให้มากที่สุด นอกจากนี้มีความพยายามนำของเสียหรือของที่ยังใช้ได้อยู่ กลับมาใช้ประโยชน์อีก ซึ่งจะถือว่าเป็นการประหยัดทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ควบคู่กันไป โดยต้องศึกษาดูงานและพัฒนาตามชุมชนที่เขาสำเร็จแล้ว ไปดูว่าชุมชนเขาพัฒนาไปได้อย่างยั่งยืนอย่างไร แล้วนำมาประยุกต์ใช้ภายในชุมชน

4.6.5 ความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ในแต่ละด้าน ปรากฏรายละเอียดผู้ให้ข้อมูลสำคัญให้สัมภาษณ์ไว้ ดังนี้

4.6.5.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making)

“ก็อยากจะมีส่วนร่วมต่อการเข้าร่วมประชุมหารือต่าง ๆ เพื่อตัดสินใจกำหนดทิศทางหรือนโยบายเกี่ยวกับการท่องเที่ยวภายในตลาดน้ำคลองลัดมะยมเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร” (ผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์คนที่ 5, การสื่อสารส่วนบุคคล, 2559)

“ก็อยากจะมีส่วนร่วมตัดสินใจกำหนดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของตลาดน้ำคลองลัดมะยม หรือมีส่วนต่อการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบริหารจัดการของตลาดน้ำคลองลัดมะยมมากกว่านี้ เพราะอยากให้ทุก ๆ คนมีสิทธิในการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงชุมชนด้วยตนเองอย่างแท้จริง” (ผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์คนที่ 6, การสื่อสารส่วนบุคคล, 2559)

“อยากจะมีส่วนร่วมตัดสินใจกำหนดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของตลาดน้ำคลองลัดมะยม หรือมีส่วนต่อการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบริหารจัดการของตลาดน้ำคลองลัดมะยมมากกว่านี้ เพราะอยากให้ทุก ๆ คนมีสิทธิในการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงชุมชนด้วยตนเองอย่างแท้จริง อีกทั้งยังอยากจะมีส่วนร่วมต่อการเข้าร่วมประชุมหรือต่าง ๆ เพื่อตัดสินใจกำหนดทิศทางหรือนโยบายเกี่ยวกับการท่องเที่ยวภายในตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร” (ผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์คนที่ 4, การสื่อสารส่วนบุคคล, 2559)

กล่าวโดยสรุป ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ส่วนใหญ่แล้วอยากจะมีส่วนร่วมตัดสินใจในการกำหนดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของตลาดน้ำคลองลัดมะยม หรือมีส่วนต่อการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบริหารจัดการของตลาดน้ำคลองลัดมะยมมากกว่านี้ เพราะอยากให้ทุก ๆ คนมีสิทธิในการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงชุมชนด้วยตนเองอย่างแท้จริง อีกทั้งยังอยากจะมีส่วนร่วมต่อการเข้าร่วมประชุมหรือต่าง ๆ เพื่อตัดสินใจกำหนดทิศทางหรือนโยบายเกี่ยวกับการท่องเที่ยวภายในตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร

4.6.5.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Implementation)

“ทุกวันนี้ก็ทำอยู่นะ เพราะเราก็มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาความสะอาด และสภาพแวดล้อมบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เพื่อเป็นการสนับสนุนนโยบายการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่ทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเขากำหนดมาด้วย” (ผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์คนที่ 8, การสื่อสารส่วนบุคคล, 2559)

“ต้องการจะเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตลาดเมื่อได้รับทราบข่าว โดยเฉพาะอยากจะทำไปมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาความสะอาด และสภาพแวดล้อมบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เพื่อเป็นการสนับสนุนนโยบายการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว” (ผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์คนที่ 9, การสื่อสารส่วนบุคคล, 2559)

“อยากจะทำไปมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาความสะอาด และสภาพแวดล้อมบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เพื่อเป็นการสนับสนุนนโยบายการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เพราะเราก็มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาความสะอาด และสภาพแวดล้อมบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เพื่อเป็นการสนับสนุนนโยบายการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่ทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเขากำหนดมาด้วย” (ผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์คนที่ 10, การสื่อสารส่วนบุคคล, 2559)

กล่าวโดยสรุป ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ส่วนใหญ่แล้วอยากจะเข้าไปมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาความสะอาด และสภาพแวดล้อมบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เพื่อเป็นการสนับสนุนนโยบายการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เพราะเราก็มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาความสะอาด และสภาพแวดล้อมบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เพื่อเป็นการสนับสนุนนโยบายการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่ทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้กำหนดมาด้วย

4.6.5.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits)

“ก็อยากพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เพราะเราเองก็รู้สึกว่าการร่วมกันพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว จะทำให้สามารถสร้างรายได้ให้กับชุมชนของได้มากขึ้น” (ผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์คนที่ 2, การสื่อสารส่วนบุคคล, 2559)

“อยากให้ทุกคนรู้สึกที่ตัวเองเป็นส่วนหนึ่ง ในการพัฒนาตลาดน้ำคลองลัดมะยม เพราะจะส่งผลต่อการพัฒนาตลาดน้ำคลองลัดมะยมทำให้สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้เพิ่มมากขึ้น” (ผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์คนที่ 1, การสื่อสารส่วนบุคคล, 2559)

“อยากให้ทุกคนรู้สึกที่ตัวเองเป็นส่วนหนึ่ง ในการพัฒนาตลาดน้ำคลองลัดมะยม เพราะจะส่งผลต่อการพัฒนาตลาดน้ำคลองลัดมะยมทำให้สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้เพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะช่วยให้เกิดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เพราะเราเองก็รู้สึกว่าการร่วมกันพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว จะทำให้สามารถสร้างรายได้ให้กับชุมชนของได้มากขึ้น” (ผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์คนที่ 1, การสื่อสารส่วนบุคคล, 2559)

กล่าวโดยสรุป ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ส่วนใหญ่แล้วอยากให้ประชาชนทุกคนรู้สึกที่ตัวเองเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาตลาดน้ำคลองลัดมะยม เพราะจะส่งผลต่อการพัฒนาตลาดน้ำคลองลัดมะยมทำให้สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้เพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะช่วยให้เกิดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เพราะส่วนใหญ่ทุกคนนั้นก็รู้สึกว่าการร่วมกันพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว จะทำให้สามารถสร้างรายได้ให้กับชุมชนของได้มากขึ้น

4.6.5.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation)

“อยากให้มีช่องทางหรือกิจกรรมการประชุมเพื่อแสดงความคิดเห็น เพื่อการปรับปรุงแก้ไขตลาดน้ำคลองลัดมะยม หรือมีส่วนร่วมในการรักษาสภาพแวดล้อมของตลาดน้ำคลองลัดมะยมอย่างสม่ำเสมอ” (ผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์คนที่ 6, การสื่อสารส่วนบุคคล, 2559)

“อยากเป็นส่วนหนึ่งที่มีหน้าที่ทำการตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องของตลาดน้ำคลองลัดมะยมร่วมกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการติดตามกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยมอย่างใกล้ชิด” (ผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์คนที่ 4, การสื่อสารส่วนบุคคล, 2559)

“เราเองก็พยายามทำการตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องของตลาดน้ำคลองลัดมะยมร่วมกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการติดตามกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยมอย่างใกล้ชิด แต่ก็อยากให้มีช่องทางหรือกิจกรรมการประชุมเพื่อแสดงความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงแก้ไขตลาดน้ำคลองลัดมะยม หรือมีส่วนร่วมในการรักษาสภาพแวดล้อมของตลาดน้ำคลองลัดมะยมอย่างสม่ำเสมอ” (ผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์คนที่ 8, การสื่อสารส่วนบุคคล, 2559)

กล่าวโดยสรุป ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ส่วนใหญ่แล้วพยายามทำการตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องของตลาดน้ำคลองลัดมะยมร่วมกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการติดตามกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยมอย่างใกล้ชิด แต่ก็อยากให้มีช่องทางหรือกิจกรรมการประชุมเพื่อแสดงความคิดเห็น เพื่อการปรับปรุงแก้ไขตลาดน้ำคลองลัดมะยม หรือมีส่วนร่วมในการรักษาสภาพแวดล้อมของตลาดน้ำคลองลัดมะยมอย่างสม่ำเสมอ

4.6.6 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ปราบกฏรายละเอียดผู้ให้ข้อมูลสำคัญให้สัมภาษณ์ไว้ ดังนี้

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ปราบกฏรายละเอียดผู้ให้ข้อมูลสำคัญให้สัมภาษณ์ไว้ ดังนี้
“อยากให้กิจกรรมที่ทำให้ชาวชุมชนทำร่วมกัน เพื่อการพัฒนาชุมชนของตนเอง และควรจะเน้นไปที่ด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งถือเป็นจุดขายของตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานครของเรา” (ผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์คนที่ 9, การสื่อสารส่วนบุคคล, 2559)

“อยากให้หน่วยงานภาครัฐเข้ามาทำการจัดกิจกรรมเพื่อให้ทุกคนมีส่วนร่วมต่อการแสดงความคิดเห็น เพื่อการปรับปรุงแก้ไขตลาดน้ำคลองลัดมะยมให้ดียิ่งขึ้น” (ผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์คนที่ 1, การสื่อสารส่วนบุคคล, 2559)

“อยากให้หน่วยงานภาครัฐเข้ามาทำการจัดกิจกรรมเพื่อให้ทุกคนมีส่วนร่วมต่อการแสดงความคิดเห็น เพื่อการปรับปรุงแก้ไขตลาดน้ำคลองลัดมะยมให้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งยังอยากให้กิจกรรมที่ทำให้ชาวชุมชนทำร่วมกัน เพื่อการพัฒนาชุมชนของตนเอง และควรจะเน้นไปที่ด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งถือเป็นจุดขายของตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานครของเรา” (ผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์คนที่ 10, การสื่อสารส่วนบุคคล, 2559)

กล่าวโดยสรุป ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ส่วนใหญ่อยากให้หน่วยงานภาครัฐเข้ามา
ทำการจัดกิจกรรมเพื่อให้ทุกคนมีส่วนร่วมต่อการแสดงความคิดเห็น เพื่อการปรับปรุงแก้ไขตลาดน้ำ
คลองลัดมะยมให้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งยังอยากให้มิจิจกรรมที่ทำให้ชาวชุมชนทำร่วมกัน เพื่อการพัฒนา
ชุมชนของตนเอง และควรจะเน้นไปที่ด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งถือเป็นจุดขายของตลาดน้ำคลองลัดมะยม
เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานครต่อไป

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร และเพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ที่แตกต่างกันโดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล มีผลการสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

1) ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล สรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 230 คน คิดเป็นร้อยละ 57.5 อายุ 31 –40 ปี จำนวน 211 คน คิดเป็นร้อยละ 52.8 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 43.8 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001 – 20,000 บาท จำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 42.3 ส่วนใหญ่เป็นคนในพื้นที่ จำนวน 270 คน คิดเป็นร้อยละ 67.5 และอยู่ในชุมชนมากกว่า 10 ปีขึ้นไป จำนวน 239 คน คิดเป็นร้อยละ 59.8

2) ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภายใน พบว่า (1) ด้านทัศนคติต่อการท่องเที่ยว โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 (2) ด้านความตระหนักถึงประโยชน์ต่อส่วนรวม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 และ (3) ด้านความตระหนักถึงปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57

3) ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภายนอก พบว่า (1) ด้านการได้รับรู้ข่าวสารด้านการท่องเที่ยว โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 (2) ด้านแรงจูงใจทางเศรษฐกิจ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.49 และ (3) ด้านการได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50

4) ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 (2) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 (3) ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 และ (4) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55

5) ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ประชาชนที่มี ปัจจัยส่วนบุคคล เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา รายได้ต่อเดือน ภูมิถิ่น และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนต่างกัน มีส่วนร่วมในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับปัจจัยภายใน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้นการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์กับปัจจัยภายในด้านทัศนคติต่อการท่องเที่ยวที่ผลการวิจัยชี้ว่าไม่มีความสัมพันธ์กัน

สมมติฐานที่ 3 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กับปัจจัยภายนอกเฉพาะด้านการได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐเท่านั้น ส่วนด้านอื่นพบว่าไม่มีความสัมพันธ์กัน

6) ข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนและ ผู้อาศัยในบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร รวมทั้งหมด 10 คน สามารถสรุปปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของการมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ดังนี้

6.1) สาเหตุสำคัญที่เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เป็นเพราะว่าหน่วยงานของภาครัฐยังไม่ได้เข้ามาให้ความช่วยเหลือมากนัก โดยเฉพาะการให้ความรู้แก่ชุมชนเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมที่ยังไม่มากเท่าที่ควร และไม่สม่ำเสมอ อีกทั้งคนในชุมชนยังไม่มีตระหนักถึงความสำคัญของการรวมกลุ่มกัน การรวมตัวยังไม่เป็นระบบ เพราะยังไม่มีการสร้างเครือข่าย ไม่มีการจัดตั้งกลุ่มอย่างเข้มแข็ง โดยเฉพาะยังไม่มีการจัดตั้งกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจภายในชุมชน จึงทำให้ขาดการสนับสนุนและส่งเสริมธุรกิจที่มีประสิทธิภาพ หากสามารถพัฒนาการมีส่วนร่วมให้มากขึ้นจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาที่ดียิ่งขึ้น

6.2) คนในชุมชนเสนอว่าหากต้องการให้คนในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการชุมชนให้มากขึ้น แกนนำชุมชนต้องพัฒนาตนเองให้เห็นเป็นแบบอย่าง เป็นต้นแบบ ทำให้คนในชุมชนไว้วางใจ สร้างจิตสำนึกความเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ในปัจจุบันคนในชุมชนยังไม่ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากแกนนำชุมชนให้มีการติดต่อประสานงานระหว่างครัวเรือนมากนัก แกนนำควรต้องเชิญชวนให้ทุกคนเห็นความสำคัญของชุมชน ร่วมมือกัน สร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างทุกคนในชุมชน

6.3) แกนนำของชุมชนควรเป็นผู้ดำเนินการติดต่อขอรับการสนับสนุนจากภาครัฐ ซึ่งปัจจุบันบทบาทนี้ยังไม่ชัดเจน

6.4) คนในชุมชนอยากให้ชุมชนมีแนวทางเพื่อบริหารจัดการทรัพยากร พยายามหลีกเลี่ยงการใช้ทรัพยากรที่ไม่คุ้มค่า เช่น การยกเลิกใช้โฟมในการใส่อาหาร และการนำของที่ยังใช้ได้

อยู่กลับมาใช้ประโยชน์ ยกตัวอย่าง การใช้บรรจุภัณฑ์พลาสติกมาประดับตกแต่งบรรยากาศของร้านค้า หรือนำมาปลูกต้นไม้ ซึ่งจะถือว่าเป็นการประหยัดทรัพยากรและรักษาสิ่งแวดล้อมควบคู่กัน เป็นต้น ทั้งนี้จะต้องศึกษาดูงานและพัฒนาตามชุมชนที่ประสบความสำเร็จแล้ว ดูว่าชุมชนอื่นพัฒนาอย่างไรให้ยั่งยืน แล้วนำมาประยุกต์ใช้ในชุมชนบริเวณคลองลัดมะยม

6.5) คนในชุมชนต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวตลาดน้ำคลองลัดมะยม ในรายด้าน ดังนี้

(1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ คนในชุมชนอยากจะมีส่วนร่วมตัดสินใจกำหนดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของตลาดน้ำคลองลัดมะยม หรือมีส่วนต่อการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบริหารจัดการของตลาดน้ำคลองลัดมะยมมากกว่านี้ อยากให้ทุกคนมีสิทธิในการร่วมพัฒนาและเปลี่ยนแปลงชุมชนอย่างแท้จริง อีกทั้งยังอยากจะมีส่วนร่วมต่อการเข้าร่วมประชุมหารือต่าง ๆ เพื่อตัดสินใจกำหนดทิศทางหรือนโยบายเกี่ยวกับการท่องเที่ยวภายในตลาดน้ำคลองลัดมะยม

(2) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน คนในชุมชนอยากจะทำไปมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาความสะอาด และสภาพแวดล้อมบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เพื่อสนับสนุนนโยบายการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

(3) ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ คนในชุมชนอยากให้ทุกคนรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาตลาดน้ำคลองลัดมะยม หากทุกคนร่วมมือ จะทำให้ตลาดน้ำคลองลัดมะยมมีศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น ช่วยเพิ่มรายได้ให้กับชุมชน

(4) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ปัจจุบันคนในชุมชนมีบทบาทในการตรวจสอบและแก้ไขปัญหาของตลาดน้ำคลองลัดมะยมร่วมกับชุมชนและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการติดตามกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยมอย่างใกล้ชิด แต่ยังคงอยากให้มีส่วนหรือกิจกรรมการประชุมเพื่อแสดงความคิดเห็นเพิ่มมากขึ้น เพื่อการปรับปรุงตลาดน้ำคลองลัดมะยม หรือการรักษาสภาพแวดล้อมของตลาดน้ำคลองลัดมะยมอย่างยั่งยืน

6.6) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ คนในชุมชนอยากให้หน่วยงานภาครัฐเข้ามาจัดกิจกรรมที่ทุกคนสามารถมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น เพื่อปรับปรุงตลาดน้ำคลองลัดมะยมให้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งยังอยากให้มามีกิจกรรมที่ทำให้ชาวชุมชนทำร่วมกัน เพื่อการพัฒนาชุมชนของตนเอง และควรจะเน้นไปที่การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ซึ่งถือเป็นจุดขายของตลาดน้ำคลองลัดมะยม

5.2 อภิปรายผล

จากผลการศึกษา สามารถอภิปรายระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยมได้ดังนี้

1) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร

1.1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นเพราะประชาชนในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม ส่วนใหญ่ได้มีส่วนร่วมตัดสินใจกำหนดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของตลาดน้ำคลองลัดมะยมทุกโครงการ โดยการร่วมประชุมปรึกษาหารือและตัดสินใจเพื่อกำหนดทิศทางหรือนโยบายด้านการท่องเที่ยวของตลาด และได้ร่วมตัดสินใจริเริ่มโครงการหรือกิจกรรมเพื่อขยายศักยภาพการท่องเที่ยวของตลาดน้ำคลองลัดมะยมเป็นประจำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐฐา ผิวมา และคณะ (2549) ที่พบว่า ชุมชนบริเวณตลาดน้ำไทรน้อย จังหวัดนนทบุรีมีส่วนร่วมให้ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมเพื่อการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในบริเวณใกล้เคียงชุมชน และเสนอความคิดเห็นทุกครั้งที่มีประชุม ซึ่งทำให้ตลาดน้ำไทรน้อยพัฒนาอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปทุมพร วรดิพิงศ์ (2552) ซึ่งสนับสนุนว่าการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนเป็นสิ่งจำเป็น

1.2) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นเพราะประชาชนในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เคยให้คำแนะนำ หรือตักเตือนนักท่องเที่ยวที่ปฏิบัติไม่เหมาะสม อันก่อให้เกิดความเสียหายแก่ตลาดน้ำคลองลัดมะยม และมีร่วมกับทางตลาดน้ำคลองลัดมะยมและเจ้าหน้าที่ในการพัฒนาและดูแลตลาดน้ำคลองลัดมะยมทุกโครงการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐฐา ผิวมา และคณะ (2549) ที่พบ ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนตลาดน้ำไทรน้อยในการช่วยเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาสภาพแวดล้อมบริเวณบ้านของตนเองเพื่อให้เกิดทัศนียภาพที่สอดคล้องกับแหล่งท่องเที่ยวบริเวณใกล้เคียง อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปทุมพร วรดิพิงศ์ (2552) ที่พบความสำคัญ ของการมีส่วนร่วมด้านการดำเนินงาน จึงชี้ให้เห็นความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรการจัดการการท่องเที่ยวในชุมชนเพื่อความยั่งยืน เพื่อเสริมสร้างความรู้เรื่องการจัดการการท่องเที่ยวในชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ

1.3) ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นเพราะการพัฒนาตลาดน้ำคลองลัดมะยม ช่วยทำให้คุณภาพชีวิตของตนและคนในชุมชนดีขึ้นกว่าเดิม และการพัฒนาตลาดน้ำคลองลัดมะยมทำให้สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้เพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้ชุมชนมีรายได้เพิ่มมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐฐา ผิวมา และคณะ (2549) ที่พบว่า การพัฒนาตลาดน้ำไทรน้อย ส่งผลให้ชุมชนมีรายได้ที่สูงขึ้น คนในชุมชนจึงเห็นประโยชน์ของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวในชุมชนพัฒนาไปอย่างยั่งยืน อีกทั้งยัง

สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพร บุญปก (2551) ซึ่งพบว่านักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นของตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ทำให้มีรายได้เข้าสู่ชุมชนเพิ่มขึ้น และส่งผลต่อคุณภาพชีวิตคนในชุมชนอย่างเห็นได้ชัด

1.4) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นเพราะประชาชนในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม มีส่วนร่วมในการรักษาสภาพแวดล้อมของตลาดน้ำคลองลัดมะยม โดยการตรวจสอบและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของตลาดน้ำคลองลัดมะยมร่วมกับชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่เป็นประจำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อติภา ตรียศลานนท์ (2548) ที่ชี้ให้เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการประเมินผลของชุมชนบริเวณตลาดน้ำวัดไทรโดยร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้นำท้องถิ่น และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ตรวจสอบและสร้างจิตสำนึกในการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อรักษาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนให้มีความยั่งยืน อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จริยาวัฒน์ โลหะพุนตระกูล (2550) ที่พบว่า คนในบริเวณตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง จังหวัดสมุทรปราการ ได้เข้าร่วมเก็บข้อมูลนักท่องเที่ยวกับหน่วยงานภาครัฐเป็นประจำ เพื่อตรวจสอบและแก้ไขปัญหาของตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง

2) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานครที่แตกต่างกันโดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลซึ่งได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน ภูมิลำเนา และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน พบว่า การมีส่วนร่วมตามปัจจัยส่วนบุคคลในแต่ละด้านที่แตกต่างกันส่งผลต่อการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑารัตน์ จริยาอุดม (2549) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาพื้นที่สีเขียวให้เป็นตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง พบว่า ประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่สีเขียวให้เป็นตลาดน้ำไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับการวิจัยของ อติภา ตรียศลานนท์ (2548) ที่ชี้ให้เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการประเมินผลของชุมชนบริเวณตลาดน้ำวัดไทรโดยร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้นำท้องถิ่น และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ตรวจสอบและสร้างจิตสำนึกในการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อรักษาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนให้มีความยั่งยืน

3) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร

3.1) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานครมีความสัมพันธ์กับปัจจัยภายใน ซึ่งได้แก่

(1) ทักษะต่อการท่องเที่ยว ด้านที่มีความสัมพันธ์ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ทักษะต่อการท่องเที่ยวเป็นเจตคติ ความรู้สึกนึกคิดของประชาชนในท้องถิ่นที่มีต่อการท่องเที่ยวซึ่งอาจแสดงออกมาในรูปแบบของพฤติกรรม การกระทำ คำพูด ได้ทั้งในทางบวกและทางลบ เป็น

สภาพแวดล้อมในพื้นที่ที่จะถูกพัฒนาโดยการท่องเที่ยว โดยประชาชนในชุมชนได้รับความรู้และวิทยาการใหม่ ๆ จากการท่องเที่ยว อีกทั้งการท่องเที่ยวจะทำให้พื้นที่เป็นที่รู้จักของบุคคลทั่วไปมากขึ้น โดยการท่องเที่ยวจะทำให้ท้องถิ่นมีการจ้างงานมากขึ้น และการท่องเที่ยวจะทำให้ชุมชนท้องถิ่นได้รับการพัฒนาให้เจริญขึ้น สอดคล้องกับหลักการของ ออลพอร์ต (Allport, 1979 อ้างใน อดุลย์ จาตุรงค์กุล, 2550, หน้า 23) ที่กล่าวว่า ความรู้สึกของบุคคลที่ส่งผลต่อการตอบสนอง และทำให้เกิดพฤติกรรมนั้น ทักษะคิดถือเป็นส่วนสำคัญต่อการกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรม ดังนั้น การมีส่วนร่วมของชุมชนได้อย่างแท้จริง จำเป็นต้องจะต้องมีการกระตุ้นทัศนคติเสียก่อน จึงจะทำให้เกิดพฤติกรรมการมีส่วนร่วมตามมาได้

(2) ความตระหนักถึงประโยชน์ต่อส่วนรวม ด้านที่มีความสัมพันธ์ ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ซึ่งมีความสัมพันธ์กับความตระหนักถึงประโยชน์ต่อส่วนรวม ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การตระหนักถึงประโยชน์ต่อส่วนรวมนั้น เกิดขึ้นเพราะประชาชนรู้สึกว่าคุณเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งเป็นสิ่งที่มีประโยชน์ต่อสังคม หรือการพัฒนาของชุมชนการที่ชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม ก็จะส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมให้ได้รับการพัฒนาชุมชนจากแรงผลักดันของการมีส่วนร่วมภายในชุมชน อันเกิดจากการตระหนักถึงประโยชน์ต่อส่วนรวม สอดคล้องกับ นรินทร์ แก้วมีศรี (2538) ที่กล่าวว่า สำหรับสิ่งสำคัญที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมนั้น จะต้องกระตุ้นการมีความรู้สึกถึงการมีส่วนร่วม อีกทั้งทำให้เกิดความตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจต่อกระบวนการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง จะทำให้เกิดการพัฒนาและประสิทธิผลของการมีส่วนร่วมต่อตนเอง ครอบครัว และชุมชนได้อย่างแท้จริง และยังสอดคล้องกับการวิจัยของ อดิภา ตรียดลานนท์ (2548) ที่ชี้ให้เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการประเมินผลของชุมชนบริเวณตลาดน้ำวัดไทร โดยร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้นำท้องถิ่น และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ตรวจสอบและสร้างจิตสำนึกในการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อรักษาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนให้มีความยั่งยืน

(3) ความตระหนักถึงปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว ด้านที่มีความสัมพันธ์ ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ซึ่งมีความสัมพันธ์กับความตระหนักถึงปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ประชาชนได้เล็งเห็นคุณค่าและความสำคัญรวมถึงการรับรู้ถึงสภาพปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยวจึงมีการปรึกษาหารือกับสมาชิกคนอื่น ๆ ในชุมชนเพื่อทำความเข้าใจในปัญหาที่เกิดขึ้นกับแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน พร้อมหาแนวทางแก้ไขปัญหาหรือพร้อมจะแจ้งให้เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบทราบทันที เมื่อพบเห็นการบุกรุกทำลายสิ่งแวดล้อมหรือสร้างความเสียหายให้แก่สถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชน สอดคล้องกับ นรินทร์

แก้วมีศรี (2538) ที่กล่าวว่า การทำให้เกิดความตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจ ต่อกระบวนการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง จะทำให้เกิดการพัฒนาและประสิทธิผลของการมีส่วนร่วมต่อตนเอง ครอบครัว และชุมชน อีกทั้งการพัฒนาดังกล่าว จะเป็นการพัฒนาอย่างยั่งยืน เนื่องจากประชาชนรับรู้ ตระหนัก มีความรู้และความเข้าใจต่อกระบวนการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม ดังนั้น จึงทำให้เกิดการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน

3.2) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานครมีความสัมพันธ์กับปัจจัยภายนอก คือ การได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ สอดคล้องกับหลักการของ สอดคล้องกับ นรินทร์ แก้วมีศรี (2538) ที่กล่าวว่า การทำให้เกิดความตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจ ต่อกระบวนการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง จะต้องมีการพัฒนาอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรง จะทำให้เกิดประสิทธิภาพของการมีส่วนร่วมที่ดียิ่งขึ้น

4) ปัญหา อุปสรรคของการมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ปรากฏปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของชุมชน ดังนี้

4.1) สาเหตุสำคัญที่เป็น ปัญหา และอุปสรรค ต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร เป็นเพราะว่าหน่วยงานของภาครัฐยังไม่ได้เข้ามาให้ความช่วยเหลือมากเท่าไร โดยเฉพาะการสนับสนุนด้านความรู้แก่ชุมชนเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมทางการเมืองยังไม่มากเท่าที่ควร และไม่สม่ำเสมอ อีกทั้งทางชุมชนยังไม่ตระหนักถึงการรวมกลุ่มกันมากเท่าที่ควร และยังไม่เป็นระบบ เพราะยังไม่มีการสร้างเครือข่าย ไม่มีการจัดตั้งกลุ่มอย่างเข้มแข็ง โดยเฉพาะการจัดตั้งกลุ่มขึ้นที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจภายในชุมชนยังไม่มี จึงทำให้ขาดการสนับสนุนและส่งเสริมที่มีประสิทธิภาพ หากสามารถพัฒนาการมีส่วนร่วมให้มากขึ้นจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาที่ดียิ่งขึ้นซึ่งสอดคล้องกับ นรินทร์ แก้วมีศรี (2538) ที่กล่าวถึง การทำให้เกิดความตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจ ต่อกระบวนการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง จะต้องกระตุ้นการมีความรู้ถึงการมีส่วนร่วม อีกทั้งทำให้เกิดความตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจ ต่อกระบวนการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง จะทำให้เกิดการพัฒนาและประสิทธิผลของการมีส่วนร่วมต่อตนเอง ครอบครัว และชุมชนได้อย่างแท้จริง

4.2) คนในชุมชนเสนอว่าหากต้องการให้คนในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานครเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการชุมชนให้มากขึ้นนั้น แกนนำชุมชนต้องพัฒนาตนเองให้เป็นแบบอย่าง เพื่อให้เป็นต้นแบบแก่ประชาชนในชุมชน เพื่อเป็นการสร้างความไว้วางใจและพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนไปด้วย อีกทั้งจะต้องพัฒนาและติดต่อความร่วมมือเพื่อสนับสนุนจากผู้มีอำนาจ ดังนั้น ประชาชนทุกคนจะต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาของชุมชน เพราะทุกคนก็ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ซึ่งพบว่ามีความสอดคล้องกับหลักการของ มิศรา สามารถ (2553)

ที่ระบุว่า ลักษณะของการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนนั้น จะเป็นการเข้าร่วมโดยผ่านองค์กรจัดตั้งของประชาชนเอง โดยเฉพาะกิจกรรมที่คำนึงถึงผลประโยชน์ที่ได้รับของประชาชนสำหรับการเข้าร่วมกิจกรรมโดยผ่านตัวแทนกลุ่ม เช่น กรรมการหมู่บ้าน การเข้าร่วมของประชาชนจะอยู่ในลักษณะผู้ให้การสนับสนุนและให้ความร่วมมือ

4.3) การมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานครปัจจุบันนี้ ยังไม่มีการส่งเสริมและสนับสนุนจากแกนนำชุมชนให้มีการติดต่อประสานงานระหว่างครัวเรือนมากเท่าไรนัก ดังนั้น ควรจะพัฒนาทางด้านนี้ให้ดีขึ้น อีกทั้งยังจะต้องเชิญชวนให้ทุกคนเห็นความสำคัญของชุมชน และเป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีของคนภายในชุมชนไปพร้อมกันซึ่งพบว่ามีคุณสมบัติคล้อยกับ นรินทร์ แก้วมีศรี (2538) ที่กล่าวถึงการมีส่วนร่วมว่าเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนา โดยจะต้องทำให้บุคคลในชุมชนนั้น เข้าใจและมองเห็นความสำคัญของกิจกรรมนั้น ๆ

4.4) ความต้องการของชุมชนที่จะได้รับการพัฒนานั้นก็คือ ควรจะต้องดำเนินการแนวทางของการลดการสูญเสีย โดยต้องหลีกเลี่ยงจากการสูญเสีย และการทำลายให้มากที่สุด นอกจากนี้มีความพยายามนำของเสียหรือของที่ยังใช้ได้อยู่ กลับมาใช้ประโยชน์อีก ซึ่งจะถือว่าเป็นการประหยัดทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ควบคู่กันไป โดยต้องศึกษาดูงานและพัฒนาตามชุมชนที่เขาสำเร็จแล้ว ไปดูว่าชุมชนเขาพัฒนาไปได้อย่างยั่งยืนอย่างไร แล้วนำมาประยุกต์ใช้ภายในชุมชนซึ่งพบว่ามีคุณสมบัติคล้อยกับหลักการของ มิศรา สามารถ (2553) ที่กล่าวว่า พื้นฐานของการเข้าร่วมนั้น จะต้องสร้างความยั่งยืนต่อเนื่อง

4.5) ความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ในแต่ละด้าน ได้แก่ (1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (2) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (3) ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีความสอดคล้องกับหลักการของ ไพรัตน์ เตชะรินทร์ (2552) ที่กล่าวว่า สำหรับความต้องการของประชาชนเพื่อให้ตนเองมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนนั้น จะประกอบไปด้วย การมีส่วนร่วมคิด การมีส่วนร่วมต่อการวางแผน การมีส่วนร่วมต่อการทำงาน และการมีส่วนร่วมต่อการบำรุงรักษา อีกทั้งการพัฒนาต่าง ๆ จะเกิดขึ้นได้นั้น จำเป็นต้องกระตุ้นให้ประชาชนที่มีส่วนร่วมได้รับประโยชน์จากการพัฒนาร่วมกัน

4.6) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ส่วนใหญ่อยากให้หน่วยงานภาครัฐเข้ามาทำการจัดกิจกรรมเพื่อให้ทุกคนมีส่วนร่วมต่อการแสดงความคิดเห็น เพื่อการปรับปรุงแก้ไขตลาดน้ำคลองลัดมะยมให้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งยังอยากให้มีโอกาสกิจกรรมที่ทำให้ชาวชุมชนทำร่วมกัน เพื่อการพัฒนาชุมชนของตนเอง และควรจะไปไปที่ด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งถือเป็นจุดขายของตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานครต่อไปซึ่งพบว่ามีคุณสมบัติคล้อยกับหลักการของ โคเฮน และอัฟฮอฟ (Cohen & Uphoff, 1997 อังโน เบญจมาศ สวนศิลป์พงศ์, 2550) ที่กล่าวว่าจะต้องอธิบายให้

ชัดเจนต่อชุมชนว่าการมีส่วนร่วมในกิจกรรม/ โครงการต่าง ๆ เกิดประโยชน์อย่างไร เพื่อเป็นกิจกรรมให้เกิดการมีส่วนร่วม

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

5.3.1.1 หน่วยงานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องควรมีการเผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร รวมทั้งสร้างความตระหนักในคุณค่าของวัฒนธรรมแก่นักท่องเที่ยวให้ได้รับรู้ถึงความเข้าใจ ที่ถูกต้อง เกี่ยวกับการอนุรักษ์ชุมชน โดยใช้สื่อต่าง ๆ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งฝ่ายภาครัฐ เอกชน ประชาชน ควรมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวมีความตระหนักเกี่ยวกับการอนุรักษ์ชุมชนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งต้องทำอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง และต้องดำเนินการทำอย่างจริงจัง เพื่อให้เกิดการอนุรักษ์ที่ยั่งยืนให้อยู่อย่างยั่งยืนตลอดไป

5.3.1.2 การให้ความตระหนักถึงปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว ความตระหนักถึงประโยชน์ต่อส่วนรวม ปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความตระหนักเกี่ยวกับการอนุรักษ์ไม่สูงมากนัก แสดงให้เห็นว่าการให้คุณค่าและการสร้างความตระหนัก เป็นอีกปัจจัยสำคัญที่ทำให้ชุมชนและนักท่องเที่ยว เห็นด้วยกับการมีความตระหนักในการอนุรักษ์ชุมชน

5.3.1.3 ควรส่งเสริมให้ชุมชนและนักท่องเที่ยวมีความตระหนักเกี่ยวกับการอนุรักษ์เพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ข้อเสนอแนะดังกล่าวควรทำอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง และต้องดำเนินการทำอย่างจริงจัง เพื่อให้เกิดการอนุรักษ์ชุมชนให้อยู่อย่างยั่งยืนตลอดไป

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

5.3.2.1 ควรทำการศึกษาความพึงพอใจในการเข้าชมตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร เพื่อทราบความพึงพอใจและให้ประชาชนบริเวณนั้นช่วยแก้ไขกับเจ้าหน้าที่และหน่วยงานให้แก้ไขต่อไป

5.3.2.2 ควรทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลในการร่วมพัฒนาตลาดน้ำคลองลัดมะยมของประชาชนในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร เพื่อนำผลไปพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวอื่น ๆ ให้ดีขึ้นและส่งเสริมให้คนในชุมชนยังมีรายได้เพิ่มขึ้นต่อไป

5.3.2.3 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน

5.3.2.4 ควรทำการศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนชุมชนในเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างประกอบการสังเกตหรือการสังเกตแบบมีส่วนร่วม

5.3.2.5 ควรดำเนินการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อให้ทราบเกี่ยวกับความคิดเห็น ทักษะ ทักษะ การมีส่วนร่วม และการตระหนักของการอนุรักษ์ทรัพยากรและทุนทางสังคมของชุมชน โดยดำเนินการเจาะจงไปที่กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่อยู่อาศัยภายในชุมชนและผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง

บรรณานุกรม

- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2546). *การวิเคราะห์สถิติขั้นสูงด้วย SPSS for Windows*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กรรณิการ์ ชมดี. (2554). *การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ ศึกษาเฉพาะ กรณีโครงการสารภี ตำบลท่าช้าง อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- กานต์ชนก ดาบสมเด็จ. (2557). *กลยุทธ์ทางการตลาดของอุตสาหกรรมไมซ์ (MICE) ในประเทศไทย*. สืบค้นจาก http://arts.ksu.ac.th/manage/sub_file/Aim8K0sCdtG20120605173939.pdf.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2550). *แผนการตลาดการท่องเที่ยวประจำปี 2551*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- คันฉัตร ต้นเสถียร. (2552). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนเขตเทศบาล: กรณีศึกษา เทศบาลเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จริยาวัฒน์ โลหะพุนตระกูล. (2550). *การพัฒนาและแก้ไขปัญหาชุมชน ด้วยการจัดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชน กรณีศึกษาตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง อ.พระประแดง จ.สมุทรปราการ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- จุฑารัตน์ จริยาอุดม. (2549). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาพื้นที่สีเขียวให้เป็นตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง*. ปัญหาพิเศษปริญญาโทบริหารบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชาญชัย จิตรเหล้าอาพร. (2553, ม.ค.-มิ.ย.). *การพัฒนาเศรษฐกิจกับการสร้างเสถียรภาพทางการเมืองไทย*. *วารสารวิชาการวไลยอลงกรณ์*, 5(1), 33-39.
- ชาย เสวีกุล. (2550). *อาชีวศึกษาและทัศนวิทยา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชลลดา มงคลนิช. (2556). *ภาพลักษณ์ตลาดน้ำในสายตาของเยาวชนไทย*. *กระแสวัฒนธรรม*, 14(25), 44-57.
- เชิดศักดิ์ โฆวาสีทธิ. (2550). *การวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ณัฐภา ผิวมา, จุฑาวุฒิ จันทร์มาลี และภัทรพร ทิมแดง. (2549). *การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์: กรณีศึกษาตลาดน้ำไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี (รายงานผลการวิจัย)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ณัฐนรี ศรีทอง. (2552). *การเพิ่มศักยภาพภาวะความเป็นผู้นำในงานพัฒนาชุมชน*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ตลาดคลองลัดมะยม. (2559). สืบค้นจาก www.cbtdatabase.org/ตลาดน้ำคลองลัดมะยม.html.

- ทวีทอง หงส์วิวัฒน์. (2552). *อาหารไทยทะเล*. เชียงใหม่: แสงแดด.
- ทวีทอง หงส์วิวัฒน์. (2557). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- นภัก วัฒนคุณ. (2545). *ความต้องการในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยว กรณีเวียงท่ากาน ตำบลบ้านกลาง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นรินทร์ แก้วมีศรี. (2538). *วิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดสุขศึกษาในชุมชนชนบท*. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นำชัย ทนุผล. (2553). *การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: แนวคิดและวิธีการ* [เอกสารประกอบการสอน วิชา พท 322 Ecotourism management: Concepts and practices]. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- บุญใจ ศรีสถิตนรากร. (2550). *ระเบียบวิธีการวิจัย: แนวทางปฏิบัติสู่ความสำเร็จ*. กรุงเทพฯ: ยูแอนด์ ไอ อินเทอร์เน็ตเดีย.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2552). *การขนส่งผู้โดยสารเพื่อการท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ: เพรส แอนด์ ดีไซน์.
- เบญจมาศ สวนศิลป์พงศ์. (2550). *โครงสร้างอำนาจในชุมชน: ศึกษากรณีมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน แอ้อัดทางรถไฟ เขตคูสิต กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปกรณ ปรียากร. (2550). *การวางแผนกลยุทธ์: แนวคิดและแนวทางเชิงประยุกต์*. กรุงเทพฯ: เสมาธรรม.
- ปทุมพร วรจิตพิงศ์. (2552). *การพัฒนาหลักสูตรการจัดการการท่องเที่ยวในชุมชนเพื่อความยั่งยืน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ปรัชญา เวสารัชช์. (2552). *พฤติกรรมองค์การ ผู้นำในองค์การ*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ปริศนา โกลละสุต. (2553). *การสื่อความหมายมรดกวัฒนธรรมผ่านการท่องเที่ยวชุมชนของหมู่บ้าน โนนเสลา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปรีดา ประพฤติชอบ. (2550). *พัฒนากระบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดร้อยเอ็ด*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- พรนภา ธนโพธิ์วิรัตน์. (2551). *การเปรียบเทียบปัจจัยดึงดูดที่ส่งผลให้นักท่องเที่ยวชาวไทยท่องเที่ยว ตลาดน้ำดอนหวาย และตลาดน้ำวัดกลางคูเวียง*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ไพบุลย์ แจ่มพงษ์. (2553). *การจัดการขยะโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน บริเวณตลาดน้ำ อัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม (รายงานผลการวิจัย)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

- ไพรัตน์ เตชะรินทร์. (2552). *ทฤษฎีและแนวทางปฏิบัติงานพัฒนาชุมชน*. กรุงเทพฯ: วัชรินทร์ การพิมพ์.
- ภราเดช พยัฒวิเชียร. (2553). *พัฒนาท่องเที่ยวไทยในทิศทางที่ยั่งยืน* [จุลสารการท่องเที่ยว]. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- มยุรี ศรีอุตร. (2548). *การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม บริเวณตลาดน้ำวัดลำพญา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- มธุรา สวนศรี. (2559). *แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อสะท้อนอัตลักษณ์ตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง จังหวัดสมุทรปราการ*. *วารสารกระแสวัฒนธรรม (Cultural Approach)*, 17, 31.
- มิศรา สามารถ. (2553). *การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ*. กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. (2556). *ความสัมพันธ์ระหว่างวินัยทางการเงิน และการมีส่วนร่วมของสมาชิกกับความเข้มแข็งของสถาบัน การเงินชุมชนปากเกร็ดร่วมใจ 2 จังหวัดนนทบุรี*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- รุ่งทิพ ว่องปฏิการ. (2550). *ความเป็นจริงกับภาพลักษณ์ที่นักท่องเที่ยวสหราชอาณาจักรมีต่อภูเก็ต*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ร่ำไพพรรณ แก้วสุริยะ. (2554). *การจัดการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน*. กรุงเทพฯ: วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2539). *เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ลือชัย ศรีเงินยวง และผาสุก อเนกวงษ์. (2556). *ยุทธศาสตร์ใหม่ของการพัฒนาชนบท*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการ.
- วิจิตรา ชัยศรี. (2537). *ทัศนคติของประชาชนต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว: ศึกษาเฉพาะกรณีของจังหวัดแม่ฮ่องสอน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุพร บุญปก. (2551). *การศึกษาแนวทางการพัฒนากิจกรรมนันทนาการตลาดน้ำบางน้ำผึ้งอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสน่ห์ จามริก. (2552). *สิทธิชุมชนศึกษา ภาคอีสาน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- สอ เสถบุตร. (2530). *New model English – Thai dictionary*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

- อดุลย์ จาตุรงค์กุล. (2550). *พฤติกรรมผู้บริโภค*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อติภา ตรีตลานนท์. (2548). *แนวทางเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาตลาดน้ำวัดไทร แขวงบางขุนเทียน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อมรศิริ ดวงดี. (2555). ความตระหนักของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการอนุรักษ์หิ้งห้อย ในแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ตลาดน้ำอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม. *วารสารวิทยบริการมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*, 23(3), 31-42.
- อุดม เขยกิจวงศ์. (2552). *วัฒนธรรมขอมกับความสัมพันธ์ไทย-กัมพูชา*. กรุงเทพฯ: ภูมิปัญญาสร้างสรรค์.
- อรรธรณ พันธุ์เนตร. (2541). *การประเมินความต้องการมีส่วนร่วมและความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวของประชาชน: กรณีบ้านหาดไคร้ ตำบลเวียง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อำนาจ อนันตชัย. (2552). *การพัฒนาชนบท*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- Cary, M. P., & Sander, C. (2006). Path guide: A pathway resource list. *Nucleic Acids Research*, 34(suppl 1), D504-D506.
- Cohen, J. M., & Uphoff, N. (1997). *Rural development participation: Concepts and measures for project planning, implementation and evaluation*. New York: Cornell University.
- Creighton, J. R., Gardiner, D. J., Gorvin, A. C., Gutteridge, C., Jackson, A. R., & Raper, E. S., et al. (1985). Copper (I) halide complexes of imidazole thiones: Crystal structure of dimeric monochlorobis (1-methylimidazoline-2-thione) copper (I). *Inorganica Chimica Acta*, 103(2), 195-205.
- Cronbach, J. L. (1990). *Psychological testing*. New York: Harper & Row.
- Kunwar, R. R. (1996). Sport tourism: Understanding the concept, recognizing the value. *The Gaze: Journal of Tourism and Hospitality*, 5, 13-42.
- Sills, D. L. (1972). *International encyclopedia of the social sciences*. New York: Macmillan.
- WHO. (2008). *Report on the global AIDS epidemic*. New York: US UNAIDS.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis* (3rd ed.). New York: Harper & Row.

แบบสอบถาม

เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม
เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ดังนั้นข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนี้จะนำไปใช้ประโยชน์ในการศึกษา จึงหวังเป็นอย่างยิ่งที่จะได้รับความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภายใน

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภายนอก

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน

กรุงเทพมหานคร

ส่วนที่ 5 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย / ใน ตามความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ

20 ปีหรือต่ำกว่า

21 - 30 ปี

31 - 40 ปี

41 - 50 ปี

51 - 60 ปี

60 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

ประถมศึกษา

มัธยมศึกษาตอนต้น

มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช.

อนุปริญญา/ ปวส.

ปริญญาตรี

สูงกว่าปริญญาตรี

4. รายได้ต่อเดือน

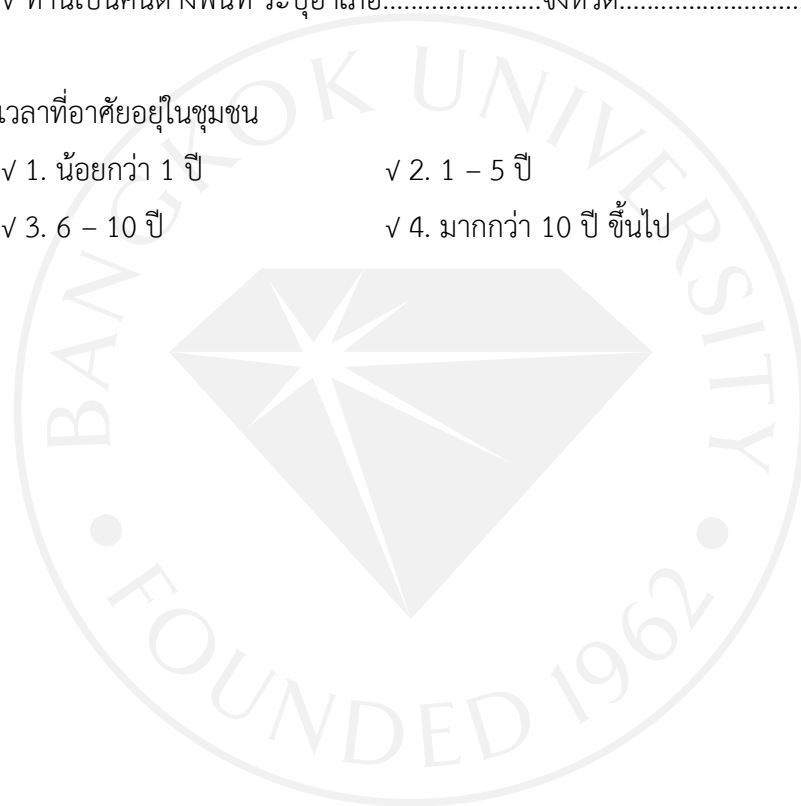
☐ 10,000 บาทหรือน้อยกว่า	☐ 10,001 – 20,000 บาท
☐ 20,001 – 30,000 บาท	☐ 30,001 – 40,000 บาท
☐ 40,001 – 50,000 บาท	☐ มากกว่า 50,001 บาท

5. ภูมิลำเนาของท่าน

- ท่านเป็นคนในพื้นที่
- ท่านเป็นคนต่างพื้นที่ ระบุอำเภอ.....จังหวัด.....

6. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน

☐ 1. น้อยกว่า 1 ปี	☐ 2. 1 – 5 ปี
☐ 3. 6 – 10 ปี	☐ 4. มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภายใน

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ทัศนคติต่อการท่องเที่ยว					
1. สภาพแวดล้อมในพื้นที่จะถูกพัฒนาโดยการท่องเที่ยว					
2. ประชาชนในชุมชนได้รับความรู้และวิทยาการใหม่ ๆ จากการท่องเที่ยว					
3. การท่องเที่ยวจะทำให้พื้นที่เป็นที่รู้จักของบุคคลทั่วไปมากขึ้น					
4. การท่องเที่ยวจะทำให้ท้องถิ่นมีการจ้างงานมากขึ้น					
5. การท่องเที่ยวจะทำให้ชุมชนท้องถิ่นได้รับการพัฒนาให้เจริญขึ้น เช่น มีถนนลาดยางตัดผ่าน					
ความตระหนักถึงประโยชน์ต่อส่วนรวม					
6. ชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยมควรได้รับการเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยว					
7. หน้าที่ของท่านและทุกคนในชุมชน คือ การสังเกตความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับตลาดน้ำคลองลัดมะยม เช่น สิ่งแวดล้อม และการปรับแต่งสถานที่ภายในชุมชน					
8. ชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยมให้ความร่วมมือในการพัฒนาตลาดน้ำคลองลัดมะยม					
9. มีการสร้างค่านิยมด้านการท่องเที่ยวอย่างมีคุณค่าให้กับผู้ที่เข้ามาท่องเที่ยวในตลาดน้ำคลองลัดมะยม					
ความตระหนักถึงปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว					
10. ท่านต้องการปรึกษาหารือกับสมาชิกคนอื่น ๆ ในชุมชนเพื่อทำความเข้าใจในปัญหาที่เกิดขึ้นกับแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนของท่าน พร้อมหาแนวทางแก้ไขปัญหา					
11. ท่านพร้อมจะแจ้งให้เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบทราบทันทีเมื่อพบเห็นการบุกรุกทำลายสิ่งแวดล้อมหรือสร้างความเสียหายให้แก่สถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชน					

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภายนอก

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การได้รับรู้ข่าวสารด้านการท่องเที่ยว					
1. ตลาดน้ำคลองลัดมะยม เป็นแหล่งท่องเที่ยวของเขตดลิ่งชั้น					
2. ชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม ได้รับการเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลจากหน่วยงานราชการ					
3. ท่านได้รับการแจกนิตยสาร สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกัตลาดน้ำคลองลัดมะยม					
แรงจูงใจทางเศรษฐกิจ					
4. ชุมชนของท่านมีความเจริญขึ้นจากรายได้อันเกิดจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม					
5. มีการกระจายรายได้สู่ชุมชน					
6. คนในพื้นที่หันมาประกอบอาชีพเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น					
7. ได้รับความสนใจจากนักลงทุน เข้ามาประกอบธุรกิจมากขึ้น					
8. คนในพื้นที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้น					
9. การท่องเที่ยวทำให้มีอาชีพที่หลากหลาย					
การได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ					
10. เกิดความเจริญแก่ชุมชน มีสิ่งสาธารณูปโภค สาธารณูปโภคที่ดี ยิ่งขึ้น					
11. เกิดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ไฟฟ้า ประปา การสื่อสาร					
12. มีการใช้งบประมาณในการพัฒนาการท่องเที่ยว					
13. มีการส่งบุคลากรมาฝึกอบรมให้ความรู้					
14. ท่านมีส่วนในการสร้างมาตรฐานของสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว					

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน

กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ					
1. ท่านได้เข้าร่วมประชุมปรึกษาหารือและตัดสินใจเพื่อกำหนดทิศทางหรือนโยบายด้านการท่องเที่ยวของตลาดน้ำคลองลัดมะยม					
2. ท่านได้ร่วมตัดสินใจริเริ่มโครงการหรือกิจกรรมเพื่อขยายศักยภาพการท่องเที่ยวของตลาดน้ำคลองลัดมะยม					
3. ท่านได้มีส่วนร่วมตัดสินใจกำหนดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของตลาดน้ำคลองลัดมะยม					
4. ท่านได้มีส่วนร่วมตัดสินใจเปลี่ยนแปลงนโยบายการบริหารจัดการของตลาดน้ำคลองลัดมะยม					
การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน					
5. ท่านเคยให้คำแนะนำ หรือตักเตือน นักท่องเที่ยวที่ปฏิบัติตนไม่เหมาะสม อันก่อให้เกิดความเสียหายแก่ตลาดน้ำคลองลัดมะยม					
6. ท่านร่วมกับทางตลาดน้ำคลองลัดมะยมและเจ้าหน้าที่ในการพัฒนาและดูแลตลาดน้ำคลองลัดมะยม					
7. ท่านช่วยประชาสัมพันธ์ ข่าวที่เกี่ยวกับการพัฒนาตลาดให้แก่เพื่อนบ้าน ประชาชนและนักท่องเที่ยว					
8. ท่านมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาความสะอาด และสภาพแวดล้อมบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เพื่อเป็นการสนับสนุนนโยบายการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว					
9. ท่านเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตลาดเมื่อได้รับทราบข่าว					

การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์					
10. ท่านรู้สึกว่าการร่วมกันพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ทำให้สามารถสร้างรายได้ให้กับชุมชนของท่านได้มากขึ้น					
11. การพัฒนาตลาดน้ำคลองลัดมะยม ช่วยทำให้คุณภาพชีวิตของท่านและคนในชุมชนดีขึ้นกว่าเดิม					
12. ท่านรู้สึกว่าคุณเองเป็นส่วนหนึ่ง ในการพัฒนาตลาดน้ำคลองลัดมะยม					
13. การพัฒนาตลาดน้ำคลองลัดมะยมทำให้สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้เพิ่มมากขึ้น					
การมีส่วนร่วมในการประเมินผล					
14. ท่านได้ติดตามกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม					
15. ท่านร่วมตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่ ที่รับผิดชอบด้านการพัฒนาตลาดน้ำคลองลัดมะยม					
16. ท่านได้แสดงความคิดเห็น เพื่อการปรับปรุงแก้ไขตลาดน้ำคลองลัดมะยม					
17. ท่านมีส่วนร่วมในการรักษาสภาพแวดล้อมของตลาดน้ำคลองลัดมะยม					
18. ท่านมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องของตลาดน้ำคลองลัดมะยมร่วมกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง					

ส่วนที่ 5 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบสัมภาษณ์

1. ท่านคิดว่าสาเหตุสำคัญที่เป็น ปัญหา และอุปสรรค ต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณ ตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไรที่จะทำให้คนในชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการชุมชนให้มากขึ้น

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ท่านคิดว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานครปัจจุบันนี้เป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. ท่านอยากให้ตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานครได้รับการพัฒนาในด้านใด และเพราะอะไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ในแต่ละด้านอย่างไร

5.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Implementation)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ประวัติเจ้าของผลงาน

ชื่อ – นามสกุล นางสาวน้ำฝน นันทะวงศ์

อีเมล namfon.nunthawong@gmail.com

ประวัติการศึกษา พ.ศ. 2551 มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก
จังหวัดกรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2555 ปริญญาตรีศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ
เพื่อการสื่อสารสากลมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
จังหวัดกรุงเทพมหานคร

ประสบการณ์การทำงาน 2558-ปัจจุบัน พนักงานรับโทรศัพท์
แผนก Front Office โรงแรมระยองแมริออทรีสอร์ต แอนด์ สปา
จังหวัดระยอง

มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

ข้อตกลงว่าด้วยการอนุญาตให้ใช้สิทธิในวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์

วันที่ 9 เดือน มกราคม พ.ศ. 2560

ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว) น้ำฝน หงษ์ทอง อยู่บ้านเลขที่ 105/10 หมู่ 9

ซอย ถนน ตำบล/แขวง ทวี

อำเภอ/เขต เมือง จังหวัด ระยอง รหัสไปรษณีย์ 21160

เป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ รหัสประจำตัว 75505 00172

ระดับปริญญา ตรี โท เอก

หลักสูตร...ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต...สาขาวิชา...การจัดการอุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยว...

คณะ...มนุษยศาสตร์และการจัดการการท่องเที่ยว... ซึ่งต่อไปนี้เรียกว่า "ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิ" ฝ่ายหนึ่ง และ

มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ตั้งอยู่เลขที่ 119 ถนนพระราม 4 แขวงพระโขนง เขตคลองเตย
กรุงเทพมหานคร 10110 ซึ่งต่อไปนี้เรียกว่า "ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิ" อีกฝ่ายหนึ่ง

ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิ และ ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิ ตกลงทำสัญญากันโดยมีข้อความดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิขอรับรองว่าเป็นผู้สร้างสรรค์และเป็นผู้มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในงานสารนิพนธ์/
วิทยานิพนธ์หัวข้อ ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อส่วนร่วมของชุมชนบริเวณตลาดหัด
คลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร

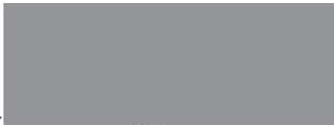
ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร...ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต...ของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ
(ต่อไปนี้เรียกว่า "สารนิพนธ์/วิทยานิพนธ์")

ข้อ 2. ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิตกลงยินยอมให้ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิโดยปราศจากค่าตอบแทนและไม่มี
กำหนดระยะเวลาในการนำสารนิพนธ์/วิทยานิพนธ์ ซึ่งรวมถึงแต่ไม่จำกัดเพียงการทำซ้ำ ดัดแปลง เผยแพร่
ต่อสาธารณชน ให้เข้าต้นฉบับหรือสำเนาอื่น ให้ประโยชน์อันเกิดจากลิขสิทธิ์แก่ผู้อื่น อนุญาตให้ผู้อื่นใช้
สิทธิโดยจะกำหนดเงื่อนไขอย่างหนึ่งอย่างใดด้วยหรือไม่ก็ได้ ไม่ว่าทั้งหมดหรือเพียงบางส่วน หรือการ
กระทำอื่นใดในลักษณะทำนองเดียวกัน

ข้อ 3. หากกรณีมีข้อขัดแย้งในปัญหาสิทธิในสารนิพนธ์/วิทยานิพนธ์ระหว่างผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิกับ
บุคคลภายนอกก็ดี หรือระหว่างผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิกับบุคคลภายนอกก็ดี หรือมีเหตุขัดข้องอื่น ๆ
เกี่ยวกับลิขสิทธิ์ อันเป็นเหตุให้ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิไม่สามารถนำงานนั้นออกทำซ้ำ เผยแพร่ หรือโฆษณา
ได้ ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิยินยอมรับผิดชอบและชดเชยค่าเสียหายแก่ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิในความเสียหาย
ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นแก่ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิทั้งสิ้น

สัญญาที่ทำขึ้นสองฉบับ มีข้อความเป็นอย่างเดียวกัน คู่สัญญาได้อ่านและเข้าใจข้อความในสัญญานี้โดยละเอียดแล้ว จึงได้ลงลายมือชื่อให้ไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน และเก็บรักษาไว้ฝ่ายละฉบับ

ลงชื่อ... ...ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิ
(นางสาวทัศนีย์ ชันชะวรงค์)

ลงชื่อ... ...ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิ
(อาจารย์อภิญญา จุลพิสิฐ)
ผู้อำนวยการสำนักหอสมุดและศูนย์การเรียนรู้

ลงชื่อ... ...พยาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กฤติกา สัมลาววัลย์)
รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ลงชื่อ... ...พยาน
(ดร.ดวงธิดา นันทาภีรัตน์)
ผู้อำนวยการหลักสูตร/ ผู้รับผิดชอบหลักสูตร